Yubilei

SURA YA 1

1 Ikawa katika mwaka wa kwanza wa kutoka kwa wana wa Israeli kutoka Misri, mwezi wa tatu, siku ya kumi na sita ya mwezi, [2450 Anno Mundi] Mungu akamwambia Musa, akamwambia, Njoo kwangu juu mlimani, nami nitakupa mbao mbili za mawe za torati na amri nilizoandika, ili upate kuzifundisha.
2 Musa akapanda mlimani mwa Mungu, na utukufu wa Bwana ukakaa juu ya Mlima Sinai; na wingu likaufunika kwa siku sita.
3 Akamwita Musa siku ya saba kutoka katikati ya wingu, na kuonekana kwa utukufu wa Bwana kulikuwa kama moto unaowaka juu ya mlima.
4 Musa alikuwa juu ya Mlima siku arobaini na usiku arobaini, na Mungu akamfundisha historia ya awali na ya baadaye ya mgawanyo wa siku zote za sheria na ushuhuda.
5 Akasema, "Tegemea moyo wako kwa kila neno nitakalokuambia juu ya mlima huu, ukaliandike katika kitabu ili vizazi vyao vione kwamba mimi sikuwaacha kwa ajili ya uovu wote waliotenda kwa kuvunja agano nililoliweka kati yangu na wewe kwa vizazi vyao hivi leo juu ya Mlima Sinai."
6 Na hivyo itakuwa, mambo haya yote yatakapowajia, ndipo watakapotambua kwamba mimi ni mwenye haki kuliko wao katika hukumu zao zote na katika matendo yao yote, nao watatambua kwamba nimekuwa pamoja nao kweli.
7 Nawe andika maneno haya yote ninayokuambia leo; kwa maana nayajua uasi wao na shingo yao ngumu, kabla sijawaleta katika nchi niliyowaapia baba zao, Ibrahimu, na Isaka, na Yakobo, nikisema, Nitawapa wazao wako nchi ijaayo maziwa na asali.
8 Nao watakula na kushiba, nao watageukia miungu migeni, kwa (miungu) ambayo haiwezi kuwaokoa na dhiki yao yoyote; na shahidi huyu atasikilizwa kama shahidi dhidi yao. Kwa maana watasahau amri zangu zote, (hata) yote niliyowaamuru, nao watafuata Mataifa, na uchafu wao, na aibu yao, nao wataitumikia miungu yao, na hii itakuwa kosa kwao, na dhiki, na mateso, na mtego.
9 Na wengi wataangamia nao watachukuliwa mateka, na kuanguka mikononi mwa adui, kwa sababu wameacha amri zangu, na amri zangu, na sikukuu za agano langu, na sabato zangu, na mahali pangu patakatifu nilipojitakasa katikati yao, na maskani yangu, na patakatifu pangu, nilipojitakasa katikati ya nchi, ili niweke jina langu juu yake, na hapo ndipo patakapokaa.
10 Nao watajifanyia mahali pa juu, na miti mitakatifu, na sanamu za kuchongwa, nao wataabudu, kila mtu (sanamu yake ya kuchongwa), ili kupotea, nao watawatoa watoto wao kuwa dhabihu kwa mashetani, na kwa kazi zote za uovu wa mioyo yao.
11 Nami nitawapelekea mashahidi, ili niwashuhudie, lakini hawatasikia, nami nitawaua mashahidi pia, nao watawatesa wale wanaotafuta sheria, nao wataondoa na kubadilisha kila kitu ili kutenda uovu mbele ya macho Yangu.
12 Nami nitawaficha uso wangu, nami nitawatia mikononi mwa mataifa, wachukuliwe mateka, na mawindo, na ulaji, nami nitawaondoa watoke katikati ya nchi, nami nitawatawanya kati ya mataifa.
13 Nao watasahau sheria yangu yote, na amri zangu zote, na hukumu zangu zote, nao watapotea katika habari za mwezi mpya, na sabato, na sikukuu, na yubile, na maagizo.
14 Na baada ya hayo watanigeukia kutoka miongoni mwa mataifa kwa mioyo yao yote, na kwa roho yao yote, na kwa nguvu zao zote; nami nitawakusanya kutoka miongoni mwa mataifa yote, nao watanitafuta; ili nionekane nao, watakaponitafuta kwa mioyo yao yote na kwa roho yao yote.
15 Nami nitawafunulia wingi wa amani na uadilifu, nami nitawaondolea mmea wa unyofu, kwa moyo wangu wote na kwa roho yangu yote, nao watakuwa kwa baraka wala si kwa laana, nao watakuwa kichwa wala si mkia.
16 Nami nitajenga patakatifu pangu katikati yao, nami nitakaa pamoja nao, nami nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu katika kweli na haki.
17 Wala sitawaacha wala sitawaacha, kwa maana mimi ndimi Bwana, Mungu wao.
18 Musa akaanguka kifudifudi, akaomba, akasema, Ee Bwana, Mungu wangu, usiwaache watu wako, na urithi wako, wapate kupotea katika uovu wa mioyo yao, wala usiwatie mikononi mwa adui zao, mataifa, wasije wakawatawala na kuwafanya wakutendee dhambi.
19 Rehema yako, Ee Bwana, iwainue watu wako, na uumbe ndani yao roho ya unyofu, wala usiruhusu roho ya mtu mwovu kuwatawala ili kuwashtaki mbele zako, na kuwatega kutoka kwenye njia zote za haki, ili waangamie kutoka mbele zako.
20 Lakini wao ni watu wako na urithi wako, uliowaokoa kwa uweza wako mkuu kutoka mikononi mwa Wamisri; umba ndani yao moyo safi na roho takatifu, wala usiwaache watekwe katika dhambi zao tangu sasa hata milele.
21 Bwana akamwambia Musa, Najua ukaidi wao, na mawazo yao, na ugumu wao, wala hawatatii, hata watakapoungama dhambi zao wenyewe, na dhambi za baba zao.
22 Na baada ya hayo watanigeukia kwa unyofu wote na kwa mioyo yao yote na kwa roho yao yote, nami nitatahiri govi la mioyo yao na govi la mioyo ya wazao wao, nami nitaumba ndani yao roho takatifu, nami nitawatakasa ili wasije wakaniacha tangu siku hiyo hata milele.
23 Na roho zao zitaambatana nami na amri zangu zote, nao watazitimiza amri zangu, nami nitakuwa Baba yao, nao watakuwa wana wangu.
24 Na wote wataitwa wana wa Mungu aliye hai, na kila malaika na kila roho watajua, naam, watajua ya kuwa hawa ni watoto wangu, na ya kuwa mimi ni Baba yao katika unyofu na haki, na ya kuwa ninawapenda.
25 Nawe andika maneno haya yote nitakayokuambia juu ya mlima huu, wa kwanza na wa mwisho, yatakayotimia katika mgawanyiko wote wa siku katika sheria na katika

ushuhuda na katika majuma na yubile hata milele, hata nitakaposhuka na kukaa nao milele.
26 Akamwambia malaika wa uwepo: Andika kwa ajili ya Musa tangu mwanzo wa uumbaji hadi patakatifu pangu patakapojengwa kati yao milele.
27 Na Bwana ataonekana machoni pa wote, nao wote watajua ya kuwa mimi ndimi Mungu wa Israeli, na Baba wa wana wote wa Yakobo, na Mfalme katika Mlima Sayuni hata milele; na Sayuni na Yerusalemu zitakuwa takatifu.
28 Na malaika wa uwepo aliyetangulia kambi ya Israeli alichukua meza za mgawanyiko wa miaka - tangu wakati wa uumbaji - wa sheria na ushuhuda wa majuma ya yubile, kulingana na miaka ya mtu mmoja mmoja, kulingana na idadi yote ya yubile [kulingana na, miaka ya mtu mmoja mmoja], tangu siku ya uumbaji [mpya] wakati mbingu na dunia zitafanywa upya na uumbaji wao wote kulingana na nguvu za mbingu, na kulingana na uumbaji wote wa dunia, hadi patakatifu pa Bwana patakapofanywa Yerusalemu juu ya Mlima Sayuni, na mianga yote itafanywa upya kwa ajili ya uponyaji na kwa amani na kwa baraka kwa wateule wote wa Israeli, na ili iwe hivyo tangu siku hiyo na hata siku zote za dunia.

SURA YA 2

1 Malaika wa uwepo akasema na Musa kama neno la Bwana lilivyosema, akisema, Andika historia kamili ya uumbaji, jinsi Bwana Mungu alivyomaliza kazi zake zote, na yote aliyoyaumba, akaitunza Sabato siku ya saba, akaitakasa kwa vizazi vyote, akaiweka iwe ishara kwa kazi zake zote.
2 Kwa maana siku ya kwanza aliumba mbingu zilizo juu na dunia na maji na roho zote zinazomtumikia - malaika wa uwepo, na malaika wa utakatifu, na malaika [wa roho ya moto na malaika] wa roho ya upepo, na malaika wa roho ya mawingu, na wa giza, na wa theluji na wa mvua ya mawe na wa baridi kali, na malaika wa sauti na wa radi na wa umeme, na malaika wa roho za baridi na za joto, na wa majira ya baridi kali na wa masika na wa vuli na wa kiangazi na wa roho zote za viumbe vyake vilivyo mbinguni na duniani, (Aliumba) kuzimu na giza, jioni na usiku, na mwanga, alfajiri na mchana, ambayo ameiandaa kwa ujuzi wa moyo wake.
3 Na hapo tuliona kazi zake, tukamsifu, na kumsifu mbele zake kwa sababu ya kazi zake zote; kwa maana aliumba kazi saba kubwa siku ya kwanza.
4 Na siku ya pili aliumba anga katikati ya maji, na maji yakagawanyika siku hiyo - nusu yake yalipanda juu na nusu yake yalishuka chini ya anga (lililokuwa) katikati juu ya uso wa dunia nzima. Na hii ndiyo kazi pekee (Mungu) aliyoiumba siku ya pili.
5 Siku ya tatu Mungu akaamuru maji yatoke juu ya uso wa dunia yote na yawe mahali pamoja, na nchi kavu ionekane.
6 Maji yakafanya hivyo kama alivyoyaamuru, yakaondoka juu ya uso wa nchi na kwenda mahali pamoja nje ya anga hili, na nchi kavu ikaonekana.
7 Siku hiyo aliwaumbia bahari zote kulingana na mahali pao pa kukusanyika, na mito yote, na makusanyiko ya maji milimani na juu ya nchi yote, na maziwa yote, na umande wote wa nchi, na mbegu zilizopandwa, na vitu vyote vinavyochipuka, na miti inayozaa matunda, na miti ya msituni, na bustani ya Edeni, katika Edeni, na mimea yote kwa aina zake.
8 Kazi hizi nne kubwa Mungu aliziumba siku ya tatu. Na siku ya nne aliumba jua na mwezi na nyota, na kuziweka katika anga la mbingu, ili kutoa nuru juu ya dunia yote, na kutawala mchana na usiku, na kutenganisha nuru na giza.
9 Mungu akaliweka jua kuwa ishara kubwa duniani kwa siku na kwa sabato na kwa miezi na kwa sikukuu na kwa miaka na kwa sabato za miaka na kwa yubile na kwa majira yote ya miaka.
10 Na hutenganisha nuru na giza na kwa ajili ya ustawi, ili vitu vyote vifanikiwe vinavyochipuka na kukua duniani.
11 Aliumba aina hizi tatu siku ya nne. Na siku ya tano aliumba wanyama wakubwa wa baharini katika vilindi vya maji, kwani hawa ndio waliokuwa viumbe vya kwanza vya mwili vilivyoumbwa kwa mikono yake, samaki na kila kitu kinachotembea majini, na kila kitu kinachoruka, ndege na aina zake zote.
12 Jua likawachomozea ili kufanikiwa, na juu ya kila kitu kilichokuwa juu ya nchi, kila kitu kinachochipuka kutoka ardhini, na miti yote inayozaa matunda, na kila kitu chenye mwili.
13 Aliumba aina hizi tatu siku ya tano. Na siku ya sita aliumba wanyama wote wa dunia, na wanyama wote wa kufugwa, na kila kitu kinachotambaa juu ya nchi.
14 Na baada ya haya yote alimuumba mwanamume, mwanamume na mwanamke aliwaumba, akampa mamlaka juu ya vyote vilivyo juu ya nchi, na baharini, na juu ya kila kitu kinachoruka, na juu ya wanyama, na juu ya wanyama, na juu ya kila kitu kinachotembea juu ya nchi, na juu ya dunia yote, na juu ya haya yote akampa mamlaka.
15 Na aina hizi nne aliziumba siku ya sita. Na kwa jumla kulikuwa na aina ishirini na mbili.
16 Akamaliza kazi yake yote siku ya sita - yote yaliyo mbinguni na duniani, na baharini na katika vilindi vya bahari, na katika nuru na gizani, na katika kila kitu.
17 Naye alitupa ishara kubwa, siku ya Sabato, kwamba tunapaswa kufanya kazi siku sita, lakini tushike Sabato siku ya saba tusifanye kazi yoyote.
18 Na malaika wote wa uwepo, na malaika wote wa utakaso, makundi haya mawili makubwa - Ametuagiza kuitunza Sabato pamoja Naye mbinguni na duniani.
19 Akatuambia, Tazama, nitajitenga na watu kutoka katika mataifa yote, nao wataishika siku ya Sabato, nami nitawatakasa kwa ajili yangu mwenyewe, wawe watu wangu, nami nitawabariki; kama nilivyoitakasa siku ya Sabato, na kuitakasa kwa ajili yangu mwenyewe, ndivyo nitakavyowabariki, nao watakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wao.
20 Nami nimechagua uzao wa Yakobo miongoni mwa yote niliyoyaona, nami nimemwandika kama mzaliwa wangu wa kwanza, nami nimemtakasa kwangu mimi mwenyewe milele na milele; nami nitawafundisha siku ya Sabato, ili wapate kuitunza Sabato kutokana na kazi zote.
21 Na hivyo akaumba ishara ndani yake, ili waishike Sabato pamoja nasi siku ya saba, kula na kunywa, na kumbariki Yeye aliyeumba vitu vyote kama alivyojibariki na kujitakasa watu wake wa pekee kuliko watu wote, na kwamba waishike Sabato pamoja nasi.

22 Akafanya amri zake zipae kama harufu nzuri inayokubalika mbele zake siku zote . . .
23 Kulikuwa na vichwa ishirini na viwili vya wanadamu kuanzia Adamu hadi Yakobo, na aina ishirini na mbili za kazi zilifanywa hadi siku ya saba; hii ni heri na takatifu; na ya kwanza pia ni heri na takatifu; na hii hutumika pamoja na ile kwa ajili ya utakaso na baraka.
24 Na kwa hili (Yakobo na uzao wake) walipewa ruhusa kwamba wawe daima waliobarikiwa na watakatifu wa ushuhuda na sheria ya kwanza, kama vile alivyoitakasa na kuibariki siku ya Sabato siku ya saba.
25 Aliumba mbingu na dunia na kila kitu alichokiumba kwa siku sita, na Mungu akakitakasa siku ya saba, kwa ajili ya kazi zake zote; kwa hivyo aliamuru kwa niaba yake kwamba, yeyote atakayefanya kazi yoyote juu yake atakufa, na kwamba yeyote atakayeitia unajisi hakika atakufa.
26 Kwa hiyo unawaamuru wana wa Israeli waiadhimishe siku hii, waitakase, wasifanye kazi yoyote juu yake, wala wasitie unajisi, kwani ni takatifu kuliko siku zingine zote.
27 Na yeyote atakayeitia unajisi hakika atakufa, na yeyote atakayefanya kazi yoyote juu yake hakika atakufa milele, ili wana wa Israeli wapate kuitunza siku hii katika vizazi vyao vyote, wala wasiondolewe katika nchi; kwa maana ni siku takatifu na siku iliyobarikiwa.
28 Na kila mtu anayeishika na kuitunza Sabato siku hiyo kutokana na kazi yake yote, atakuwa mtakatifu na mwenye baraka siku zote kama sisi.
29 Tangaza na uwaambie wana wa Israeli sheria ya siku hii kwamba wanapaswa kuitunza Sabato, na kwamba hawapaswi kuiacha kwa makosa ya mioyo yao; (na) kwamba si halali kufanya kazi yoyote ambayo si halali juu yake, kufanya juu yake anasa zao wenyewe, na kwamba hawapaswi kuandaa chochote cha kuliwa au kunywa juu yake, na (kwamba si halali) kuteka maji, au kuleta au kutoa nje juu yake kupitia malango yao mzigo wowote, ambao hawakuwa wamejitayarishia wenyewe siku ya sita katika makazi yao.
30 Wala hawataleta ndani wala kuchukua kutoka nyumba hadi nyumba siku hiyo; kwa maana siku hiyo ni takatifu zaidi na yenye baraka kuliko siku yoyote ya yubile ya yubile; katika hili tuliitunza Sabato mbinguni kabla haijajulikana kwa mtu yeyote kuitunza Sabato duniani.
31 Na Muumba wa vitu vyote akaibariki, lakini hakutakasa watu wote na mataifa kuitunza Sabato, bali Israeli pekee: hao pekee aliwaruhusu kula na kunywa na kuitunza Sabato duniani.
32 Na Muumba wa vitu vyote akaibariki siku hii aliyoiumba kwa ajili ya baraka na utakatifu na utukufu zaidi ya siku zote.
33 Sheria hii na ushuhuda huu ulipewa wana wa Israeli kama sheria ya milele kwa vizazi vyao vyote.

SURA YA 3

1 Na katika siku sita za juma la pili, tulimletea Adamu, kulingana na neno la Mungu, wanyama wote wa kufugwa, na ndege wote, na kila kitu kiendacho juu ya nchi, na kila kitu kiendacho majini, kwa aina zao, na kwa aina zao; wanyama siku ya kwanza; ng'ombe siku ya pili; ndege siku ya tatu; na kila kitu kiendacho juu ya nchi siku ya nne; na kile kiendacho majini siku ya tano.
2 Adamu akawapa wote majina yao, na kama alivyowaita, ndivyo majina yao yalivyokuwa.
3 Na katika siku hizi tano Adamu aliwaona hawa wote, wa kiume na wa kike, kulingana na kila aina ya viumbe vilivyokuwa duniani, lakini alikuwa peke yake na hakupata msaidizi wa kumfaa.
4 Bwana akatuambia, Si vema huyo mtu awe peke yake; na tumfanyie msaidizi.
5 Bwana Mungu wetu akamletea usingizi mzito, naye akalala; akachukua ubavu mmoja kutoka mbavuni mwake kwa ajili ya mwanamke, na ubavu huu ndio uliokuwa asili ya mwanamke kutoka mbavuni mwake, naye akaunda nyama badala yake, akamjenga mwanamke.
6 Akamwamsha Adamu katika usingizi wake, naye alipoamka akaamka siku ya sita, akamleta kwake; naye akamjua, akamwambia, Sasa huyu ni mfupa wa mifupa yangu, na nyama ya nyama yangu; ataitwa mke wangu; kwa sababu ametwaliwa kwa mumewe.
7 Kwa hivyo mume na mke watakuwa mmoja, na kwa hivyo mwanamume atamwacha baba yake na mama yake, na kuambatana na mkewe, nao watakuwa mwili mmoja.
8 Katika wiki ya kwanza Adamu aliumbwa, na ubavu - mkewe; katika wiki ya pili akamwonyesha; na kwa sababu hii amri ilitolewa ya kuwaweka katika unajisi wao, kwa mwanamume siku saba, na kwa mwanamke siku mbili.
9 Na baada ya Adamu kukamilisha siku arobaini katika nchi aliyoumbwa, tulimleta katika bustani ya Edeni ili ailime na kuitunza, lakini mkewe walimleta siku ya themanini, na baada ya hayo akaingia katika bustani ya Edeni.
10 Kwa sababu hii amri imeandikwa kwenye vibao vya mbinguni kuhusu mwanamke anayejifungua: 'Akizaa mtoto wa kiume, atakaa katika unajisi wake siku saba kulingana na wiki ya kwanza ya siku, na siku thelathini na tatu atakaa katika damu ya utakaso wake, wala asiguse kitu chochote kitakatifu, wala asiingie patakatifu, hadi atakapotimiza siku hizo zilizoamriwa kwa ajili ya mtoto wa kiume.
11 Lakini katika kesi ya mtoto wa kike atakaa katika unajisi wake majuma mawili ya siku, kulingana na majuma mawili ya kwanza, na siku sitini na sita katika damu ya utakaso wake, nazo zitakuwa katika siku zote themanini.
12 Na alipomaliza siku hizi themanini tulimleta katika bustani ya Edeni, kwani ni takatifu kuliko dunia yote zaidi ya hayo na kila mti uliopandwa ndani yake ni mtakatifu.
13 Kwa hiyo, iliamriwa kuhusu mwanamke aliyezaa mtoto wa kiume au wa kike, kwamba asiguse kitu kitakatifu, wala asiingie mahali patakatifu, hata siku hizo zitakapotimia, kwa maana mtoto wa kiume au wa kike.
14 Hii ndiyo sheria na ushuhuda ulioandikwa kwa ajili ya Israeli, ili waushike siku zote.
15 Na katika wiki ya kwanza ya yubile ya kwanza, [1-7 AM] Adamu na mkewe walikuwa katika bustani ya Edeni kwa miaka saba wakiilima na kuitunza, nasi tukampa kazi na tukamwelekeza afanye kila kitu kinachofaa kwa kulima.
16 Naye alilima (bustani), akawa uchi na hakujua, wala hakuaibika, na aliilinda bustani kutokana na ndege na wanyama wa porini na ng'ombe, na akakusanya matunda yake, na kula, na kuweka kando mabaki kwa ajili yake mwenyewe na kwa ajili ya mkewe [na kuweka kando kile kilichokuwa kikihifadhiwa].

17 Na baada ya miaka saba kukamilika, aliyoikamilisha hapo, miaka saba kamili, [8 AM] na mwezi wa pili, siku ya kumi na saba (ya mwezi), nyoka akaja akamkaribia mwanamke, nyoka akamwambia mwanamke, Je, Mungu amewaamuru, akisema, Msile matunda ya kila mti wa bustani?
18 Akaiambia, “Mungu ametuambia tule matunda yote ya miti ya bustani, lakini matunda ya mti ulio katikati ya bustani, Mungu ametuambia, ‘Msiyale wala msiyaguse, msije mkafa.’
19 Nyoka akamwambia mwanamke, Hakika hamtakufa; kwa maana Mungu anajua ya kwamba siku mtakayokula matunda ya mti huo, macho yenu yatafumbuliwa, nanyi mtakuwa kama miungu, nanyi mtajua mema na mabaya.
20 Mwanamke akaona kwamba mti huo ulikuwa mzuri na wa kupendeza macho, na kwamba matunda yake yalikuwa mazuri kwa chakula, basi akachukua na kula.
21 Na alipokwisha kufunika aibu yake kwa majani ya mtini, akampa Adamu naye akala, na macho yake yakafumbuliwa, akaona ya kuwa yu uchi.
22 Akatwaa majani ya mtini, akayashona, akajifanyia efodi, akafunika aibu yake.
23 Mungu akamlaani nyoka, akamkasirikia milele. . . .
24 Akamkasirikia mwanamke, kwa sababu alisikiliza sauti ya nyoka, akala; akamwambia, Nitakuzidishia uchungu wako na maumivu yako; kwa uchungu utazaa watoto, na utarudi kwa mumeo, naye atakutawala.
25 Na kwa Adamu pia akamwambia, 'Kwa sababu umesikiliza sauti ya mke wako, na ukala matunda ya mti ambao nilikuamuru usile, ardhi imelaaniwa kwa ajili yako; miiba na miiba itakuzalia, nawe utakula mkate wako kwa jasho la uso wako, hata utakaporudi kwenye udongo ambao ulitwaliwa; kwa maana wewe ni udongo, nawe utarudi kwenye udongo.'
26 Akawafanyia nguo za ngozi, akawavika, akawafukuza kutoka Bustani ya Edeni.
27 Na siku hiyo ambayo Adamu alitoka Bustani, alitoa sadaka kama harufu nzuri, ubani, galbena, na stakte, na viungo asubuhi na jua likichomoza tangu siku alipoficha aibu yake.
28 Na siku hiyo vinywa vya wanyama wote, na ng'ombe, na ndege, na kila kinachotembea, na chochote kinachotembea, vilifungwa hata wasiweze kusema tena; kwani wote walikuwa wamezungumza mmoja kwa mwingine kwa mdomo mmoja na kwa ulimi mmoja.
29 Akatoa kutoka Bustani ya Edeni kila kiumbe chenye mwili kilichokuwa katika Bustani ya Edeni, na kila kiumbe chenye mwili kikatawanyika kulingana na aina zake, na kulingana na aina zake katika sehemu zilizoumbwa kwa ajili yao.
30 Na kwa Adamu pekee ndiye aliyempa (mali) ya kufunika aibu yake, ya wanyama wote na ng'ombe.
31 Kwa sababu hii, imeamriwa kwenye vibao vya mbinguni kuhusu wote wanaojua hukumu ya sheria, kwamba wafunike aibu yao, na wasijifiche kama Mataifa wanavyojifichua.
32 Na mwezi mpya wa mwezi wa nne, Adamu na mkewe walitoka katika Bustani ya Edeni, wakakaa katika nchi ya Elda katika nchi waliyoumbwa.
33 Adamu akamwita mkewe jina lake Hawa.
34 Nao hawakuwa na mwana hadi jubilei ya kwanza, [8 AM] na baada ya hayo akamjua.
35 Sasa alilima nchi kama alivyoagizwa katika Bustani ya Edeni.

SURA YA 4

1 Na katika wiki ya tatu katika yubile ya pili [64-70 AM] akamzaa Kaini, na katika siku ya nne [71-77 AM] akamzaa Habili, na katika siku ya tano [78-84 AM] akamzaa binti yake Âwân.
2 Na katika mwaka wa kwanza wa yubile ya tatu [99-105 AM], Kaini alimwua Habili kwa sababu (Mungu) alikubali dhabihu ya Habili, na hakukubali dhabihu ya Kaini.
3 Akamuua shambani; damu yake ikalia kutoka ardhini hadi mbinguni, ikilalamika kwa sababu alikuwa amemuua.
4 Bwana akamkemea Kaini kwa ajili ya Habili, kwa sababu alimwua, akamfanya mtoro duniani kwa sababu ya damu ya ndugu yake, akamlaani duniani.
5 Kwa sababu hii imeandikwa kwenye meza za mbinguni, 'Amelaaniwa, yeye ampigaye jirani yake kwa hila, na wote walioona na kusikia waseme, 'Na iwe hivyo!' na mtu aliyeona na hakutangaza (hilo), na alaaniwe kama yule mwingine.'
6 Na kwa sababu hii tunatangaza tunapokuja mbele za Bwana Mungu wetu dhambi zote zinazofanywa mbinguni na duniani, na katika nuru na giza, na kila mahali.
7 Adamu na mkewe wakamwombolezea Habili majuma manne ya miaka, [99-127 AM] na katika mwaka wa nne wa juma la tano [130 AM] wakafurahi, Adamu akamjua mkewe tena, naye akamzalia mwana, akamwita jina lake Sethi; maana alisema, MUNGU ametuinulia uzao wa pili duniani badala ya Habili; kwa kuwa Kaini alimwua.
8 Na katika wiki ya sita [134-40 AM] akamzaa binti yake Azûrâ.
9 Kaini akamchukua dada yake awe mke wake, naye akamzalia Henoko mwishoni mwa yubile ya nne. [190-196 AM] Na katika mwaka wa kwanza wa juma la kwanza la yubile ya tano, [197 AM] nyumba zilijengwa juu ya nchi, na Kaini akajenga mji, akauita jina lake kwa jina la mwanawe Henoko.
10 Adamu akamjua Hawa mkewe, naye akazaa wana tisa.
11 Na katika wiki ya tano ya yubile ya tano [225-31 AM] Sethi alimchukua Azûrâ dada yake kuwa mke wake, na katika mwaka wa nne (mwaka wa wiki ya sita) [235 AM] akamzalia Enoshi.
12 Akaanza kuliitia jina la Bwana duniani.
13 Na katika yubile ya saba katika wiki ya tatu [309-15 AM] Enoshi akamchukua Num dada yake kuwa mke wake, naye akamzalia mwana katika mwaka wa tatu wa wiki ya tano, akamwita jina lake Kenani.
14 Na mwisho wa yubile ya nane [325, 386-3992 AM] Kenani akamchukua dada yake Mûalêlêth kuwa mkewe, naye akamzalia mwana katika yubile ya tisa, katika wiki ya kwanza ya mwaka wa tatu wa wiki hii, [395 AM] akamwita jina lake Mahalaleli.
15 Na katika wiki ya pili ya yubile ya kumi [449-55 AM] Mahalalel akamchukua Dina, binti Barakeli, binti wa kaka wa baba yake, awe mke wake, naye akamzalia mwana katika wiki ya tatu katika mwaka wa sita, [461 AM] akamwita jina lake Yaredi, kwani katika siku zake malaika

wa Bwana walishuka duniani, wale walioitwa Walinzi, ili wawafundishe wana wa wanadamu, na kwamba wafanye hukumu na unyofu duniani.
16 Na katika yubile ya kumi na moja [512-18 AM] Yaredi alijitwalia mke, naye jina lake aliitwa Baraka, binti wa Râsûjâl, binti wa kaka wa baba yake, katika wiki ya nne ya yubile hii, [522 AM] naye akamzalia mwana katika wiki ya tano, katika mwaka wa nne wa yubile, akamwita jina lake Henoko.
17 Na alikuwa wa kwanza miongoni mwa wanadamu waliozaliwa duniani waliojifunza maandishi na maarifa na hekima na ambaye aliandika ishara za mbinguni kulingana na mpangilio wa miezi yao katika kitabu, ili wanadamu wapate kujua majira ya miaka kulingana na mpangilio wa miezi yao tofauti.
18 Na alikuwa wa kwanza kuandika ushuhuda na aliwashuhudia wana wa wanadamu miongoni mwa vizazi vya dunia, na akasimulia majuma ya yubile, na akawajulisha siku za miaka, na akapanga miezi na akasimulia Sabato za miaka kama tulivyozifanya zijulikane kwake.
19 Na kile kilichokuwa na kitakachokuwa alikiona katika maono ya usingizi wake, kama itakavyowatokea watoto wa watu katika vizazi vyao vyote hadi siku ya hukumu; aliona na kuelewa kila kitu, na akaandika ushuhuda wake, na akaweka ushuhuda duniani kwa ajili ya watoto wote wa watu na kwa vizazi vyao vyote.
20 Na katika yubile ya kumi na mbili, [582-88] katika wiki ya saba yake, alioa mke, naye jina lake aliitwa Edna, binti wa Danieli, binti wa ndugu ya baba yake, na katika mwaka wa sita katika wiki hii [587 AM] akamzalia mwana, akamwita jina lake Methusela.
21 Zaidi ya hayo alikuwa pamoja na malaika wa Mungu katika miaka hii sita ya yubile, nao wakamwonyesha kila kitu kilicho duniani na mbinguni, utawala wa jua, naye akaandika kila kitu.
22 Na akawashuhudia Walinzi, waliotenda dhambi na binti za wanadamu; kwani hawa walikuwa wameanza kuungana, kiasi cha kujitia unajisi, na binti za wanadamu, na Henoko akawashuhudia dhidi yao wote.
23 Na alichukuliwa kutoka miongoni mwa wana wa watu, nasi tukampeleka Bustani ya Edeni kwa utukufu na heshima, na tazama hapo anaandika hukumu na hukumu ya ulimwengu, na uovu wote wa wana wa watu.
24 Na kwa sababu hiyo (Mungu) alileta maji ya gharika juu ya nchi yote ya Edeni; kwani hapo ndipo alipowekwa kama ishara na ili ashuhudie dhidi ya wana wote wa wanadamu, kwamba anapaswa kusimulia matendo yote ya vizazi hadi siku ya hukumu.
25 Akafukiza uvumba wa patakatifu, manukato matamu yaliyokubalika mbele za Bwana mlimani.
26 Kwa maana Bwana ana sehemu nne duniani, Bustani ya Edeni, na Mlima wa Mashariki, na mlima huu ambao uko juu yake leo, Mlima Sinai, na Mlima Sayuni (ambao) utatakaswa katika uumbaji mpya kwa ajili ya utakaso wa dunia; kupitia huo dunia itatakaswa kutokana na hatia (yake) yote na uchafu wake katika vizazi vyote vya ulimwengu.
27 Na katika yubile ya kumi na nne [652 AM] Methusela akajitwalia mke, Edna, binti Azrial, binti wa kaka wa baba yake, katika wiki ya tatu, katika mwaka wa kwanza wa wiki hii, [701-7 AM] akazaa mwana, akamwita jina lake Lameki.
28 Na katika jubilei ya kumi na tano, katika wiki ya tatu, Lameki akajitwalia mke, jina lake akiitwa Betenosi, binti Baraki'il, binti wa ndugu ya baba yake, na katika wiki hii akamzalia mwana, akamwita jina lake Nuhu, akisema, Huyu ndiye atakayenifariji kwa taabu yangu, na kwa kazi yangu yote, na kwa nchi aliyoilaani Bwana.
29 Na mwishoni mwa yubile ya kumi na tisa, katika wiki ya saba katika mwaka wa sita [930 AM] wake, Adamu alikufa, na wanawe wote wakamzika katika nchi aliyoumbwa, naye alikuwa wa kwanza kuzikwa ardhini.
30 Na alikosa miaka sabini ya miaka elfu moja; kwa maana miaka elfu moja ni kama siku moja katika ushuhuda wa mbingu na kwa hivyo iliandikwa kuhusu mti wa maarifa: ‘Siku utakayokula kutoka humo utakufa.’ Kwa sababu hii hakukamilisha miaka ya siku hii; kwani alikufa wakati huo.
31 Mwishoni mwa yubile hii, Kaini aliuawa baada yake katika mwaka huo huo; kwa maana nyumba yake ilimwangukia na akafa katikati ya nyumba yake, naye akauawa kwa mawe yake; kwa maana kwa jiwe alimuua Habili, na kwa jiwe aliuawa kwa hukumu ya haki.
32 Kwa sababu hii iliamriwa katika vibao vya mbinguni: Kwa chombo ambacho mtu humwua mwenzake nacho atauawa; kwa jinsi alivyomjeruhi, ndivyo watakavyomtendea vivyo hivyo.
33 Na katika yubile ya ishirini na tano [1205 AM] Nuhu alijitwalia mke, naye jina lake aliitwa `Emzârâ, binti wa Rakê'êl, binti wa kaka wa baba yake, katika mwaka wa kwanza katika wiki ya tano [1207 AM]: na katika mwaka wa tatu akamzaa Shemu, katika mwaka wa tano [1209 AM] akamzaa Hamu, na katika mwaka wa kwanza katika wiki ya sita [1212 AM] akamzaa Yafethi.

SURA YA 5

1 Ikawa wakati wana wa wanadamu walipoanza kuongezeka usoni mwa dunia na binti wakazaliwa kwao, malaika wa Mungu waliwaona katika mwaka fulani wa yubile hii, kwamba walikuwa wazuri wa kuonekana; nao wakajitwalia wake wote waliowachagua, wakawazalia wana, nao wakawa majitu.
2 Uasi ukaongezeka duniani na kila kiumbe chenye mwili kikaharibu njia yake, wanadamu na ng'ombe na wanyama na ndege na kila kitu kinachotembea duniani - wote waliharibu njia zao na maagizo yao, na wakaanza kuangamizana, na uasi ukaongezeka duniani na kila mawazo ya mawazo ya wanadamu wote (yalikuwa) mabaya daima.
3 Mungu akaitazama dunia, na tazama, ilikuwa imeharibika, na wote wenye mwili walikuwa wameharibu utaratibu wake, na wote waliokuwa juu ya dunia walikuwa wamefanya kila aina ya uovu mbele ya macho Yake.
4 Na akasema kwamba angemwangamiza mwanadamu na wote wenye mwili juu ya uso wa dunia aliokuwa ameumba.
5 Lakini Nuhu alipata neema mbele za macho ya Bwana.
6 Na dhidi ya malaika aliowatuma duniani, alikasirika sana, na akatoa amri ya kuwang'oa kutoka katika mamlaka yao yote, na akatuamuru tuwafunge katika vilindi vya dunia, na tazama wamefungwa katikati yao, na wametengwa (na) kutengwa.

7 Na dhidi ya wana wao ikatoka amri kutoka mbele zake kwamba wapigwe kwa upanga, na kuondolewa chini ya mbingu.
8 Akasema, 'Roho yangu haitakaa juu ya mwanadamu milele; kwa maana wao nao ni nyama, na siku zao zitakuwa miaka mia moja na ishirini'.
9 Akatuma upanga Wake katikati yao ili kila mmoja amuue jirani yake, nao wakaanza kuuana hadi wote wakaanguka kwa upanga na kuangamizwa kutoka duniani.
10 Na baba zao walikuwa mashahidi (wa uharibifu wao), na baada ya haya walifungwa katika vilindi vya dunia milele, hadi siku ya hukumu kuu, wakati hukumu itakapotekelezwa kwa wale wote walioharibu njia zao na kazi zao mbele za Bwana.
11 Akawaangamiza wote kutoka mahali pao, wala hakusalia hata mmoja wao ambaye hakumhukumu kwa kadiri ya uovu wao wote.
12 Na kwa ajili ya kazi zake zote aliumba asili mpya na ya haki, ili wasitende dhambi katika asili yao yote milele, bali wawe wote wenye haki kila mmoja kwa aina yake sikuzote.
13 Na hukumu ya wote imeamriwa na kuandikwa kwenye mbao za mbinguni kwa haki - hata (hukumu ya) wote wanaoacha njia ambayo imeamriwa waiendee; na ikiwa hawataitembea humo, hukumu imeandikwa kwa kila kiumbe na kwa kila aina.
14 Na hakuna kitu mbinguni wala duniani, au katika nuru wala gizani, au katika kuzimu wala katika vilindi, au mahali pa giza (ambapo hakihukumiwi); na hukumu zao zote zimeamriwa na kuandikwa na kuchongwa.
15 Atawahukumu wote, wakubwa kwa kadiri ya ukuu wake, na wadogo kwa kadiri ya udogo wake, na kila mmoja kwa kadiri ya njia yake.
16 Na Yeye si mtu anayemjali mtu (wa yeyote), wala si mtu anayepokea zawadi, ikiwa anasema kwamba atatekeleza hukumu juu ya kila mtu: ikiwa mtu angetoa kila kitu kilicho duniani, hatajali zawadi au mtu (wa yeyote), wala hatakubali chochote kutoka kwake, kwa maana Yeye ni mwamuzi mwadilifu.
17 Na kuhusu wana wa Israeli imeandikwa na kuagizwa: Wakimgeukia kwa haki, atawasamehe makosa yao yote na kuwasamehe dhambi zao zote.
18 Imeandikwa na kuamriwa kwamba atawahurumia wote wanaotubu kutoka kwa hatia yao yote mara moja kila mwaka.
19 Na kuhusu wale wote walioharibu njia zao na mawazo yao kabla ya gharika, hakuna mtu aliyekubaliwa isipokuwa Nuhu pekee; kwani nafsi yake ilikubaliwa kwa ajili ya wanawe, ambao (Mungu) aliwaokoa kutokana na maji ya gharika kwa ajili yake; kwa maana moyo wake ulikuwa mwadilifu katika njia zake zote, kama ilivyoamriwa kumhusu, wala hakuacha chochote kilichoamriwa kwa ajili yake.
20 Bwana akasema kwamba ataharibu kila kitu kilichokuwa juu ya nchi, wanadamu na wanyama wa kufugwa, na wanyama wa porini, na ndege wa angani, na kila kitu kinachotambaa juu ya nchi. Akamwamuru Nuhu ajitengenezee safina, ili ajiokoe na maji ya gharika.
21 Nuhu akafanya safina kwa mambo yote kama alivyomwamuru, katika yubile ya ishirini na saba ya mwaka, katika wiki ya tano katika mwaka wa tano (katika mwezi mpya wa mwezi wa kwanza). [1307 AM]
22 Akaingia katika mwaka wake wa sita, [1308 AM] katika mwezi wa pili, mwezi mpya wa mwezi wa pili, hadi tarehe kumi na sita; akaingia, na vyote tulivyomletea, ndani ya safina, na Bwana akaifunga kutoka nje jioni ya kumi na saba.
23 Bwana akafungua milango saba ya mafuriko ya mbinguni, Na vinywa vya chemchemi za vilindi vikuu, vinywa saba kwa hesabu.
24 Malango ya mafuriko yakaanza kumwagika maji kutoka mbinguni siku arobaini mchana na usiku, na chemchemi za vilindi pia zikatoa maji, hata dunia nzima ikajaa maji.
25 Maji yakaongezeka juu ya nchi; maji yakapanda juu ya milima yote mirefu kwa mikono kumi na mitano, na safina ikainuliwa juu ya nchi, ikasogea juu ya uso wa maji.
26 Maji yakazidi juu ya uso wa nchi miezi mitano—siku mia moja na hamsini.
27 Safina ikaondoka, ikasimama juu ya Lubari, mmojawapo wa milima ya Ararati.
28 Na (katika mwezi mpya) katika mwezi wa nne chemchemi za vilindi vikubwa zilifungwa na milango ya mafuriko ya mbinguni ilizuiliwa; na katika mwezi mpya wa mwezi wa saba midomo yote ya vilindi vya dunia ilifunguliwa, na maji yakaanza kushuka chini vilindini.
29 Na mwezi mpya wa kumi, vilele vya milima vilionekana, na mwezi mpya wa kwanza, dunia ilionekana.
30 Maji yakatoweka juu ya nchi katika juma la tano katika mwaka wa saba [1309 AM] wake, na siku ya kumi na saba ya mwezi wa pili nchi ilikuwa kavu.
31 Na siku ya ishirini na saba akafungua safina, akatoa wanyama wa kufugwa, na ng'ombe, na ndege, na kila kitu kinachotembea.

SURA YA 6

1 Na mwezi mpya wa tatu, akatoka katika safina, akajenga madhabahu juu ya mlima ule.
2 Akafanya upatanisho kwa ajili ya dunia, akamchukua mwana-mbuzi na kufanya upatanisho kwa damu yake kwa ajili ya hatia yote ya dunia; kwani kila kitu kilichokuwa juu yake kilikuwa kimeharibiwa, isipokuwa wale waliokuwa ndani ya safina pamoja na Nuhu.
3 Akaweka mafuta yake juu ya madhabahu, akachukua ng'ombe dume, na mbuzi, na kondoo, na mwana-mbuzi, na chumvi, na hua, na mtoto wa njiwa, akaweka sadaka ya kuteketezwa juu ya madhabahu, akamimina juu yake sadaka iliyochanganywa na mafuta, akanyunyiza divai, akanyunyiza ubani juu ya kila kitu, na kutoa harufu nzuri, iliyokubalika mbele za Bwana.
4 Bwana akanusa harufu nzuri, akafanya agano naye, ya kwamba hapatakuwa na gharika tena ya kuiharibu nchi; kwamba siku zote za kupanda na kuvuna duniani zisikoma; baridi na joto, kiangazi na baridi kali, mchana na usiku visibadilishe mpangilio wake, wala visikoma milele.
5 Nanyi, zaeni, mkaongezeke katika nchi, mkawe wengi juu yake, nanyi mkawe baraka juu yake; nitatia hofu yenu na hofu yenu katika kila kilicho duniani na baharini.
6 Na tazama, nimewapa ninyi wanyama wote, na kila kitu chenye mabawa, na kila kitu kiendacho juu ya nchi, na samaki walio majini, na kila kitu chenye chakula; kama mimea ya kijani, nimewapa kila kitu chenye kula.

7 Lakini nyama, pamoja na uhai wake, pamoja na damu, msile; kwa maana uhai wa kila kiumbe uko katika damu, ili damu yenu ya uhai wenu isitajwe. Kwa mkono wa kila mwanadamu, kwa mkono wa kila mnyama nitaitaka damu ya mwanadamu.
8 Atakayemwaga damu ya mwanadamu kwa njia ya mwanadamu, damu yake itamwagwa, maana kwa mfano wake Mungu alimfanya mwanadamu.
9 Nanyi, zaeni, mkaongezeke katika nchi.
10 Nuhu na wanawe waliapa kwamba hawatakula damu yoyote iliyo ndani ya mwili wowote, naye akafanya agano mbele za Bwana Mungu milele katika vizazi vyote vya dunia katika mwezi huu.
11 Kwa ajili ya hili alikuambia kwamba unapaswa kufanya agano na wana wa Israeli katika mwezi huu juu ya mlima kwa kiapo, na kwamba unapaswa kunyunyizia damu juu yao kwa ajili ya maneno yote ya agano, ambayo Bwana alifanya nao milele.
12 Na ushuhuda huu umeandikwa kuwahusu kwamba mnapaswa kuushika daima, ili msile siku yoyote damu yoyote ya mnyama au ndege au ng'ombe siku zote za dunia, na mtu atakayekula damu ya mnyama au ya ng'ombe au ya ndege siku zote za dunia, yeye na uzao wake watang'olewa kutoka nchi.
13 Nawe uwaamuru wana wa Israeli wasile damu, ili majina yao na uzao wao yawe mbele za Bwana, Mungu wetu, daima.
14 Na kwa sheria hii hakuna kikomo cha siku, kwani ni ya milele. Wataishika katika vizazi vyao vyote, ili waendelee kukuombea kwa damu mbele ya madhabahu; kila siku na wakati wa asubuhi na jioni wataomba msamaha kwa niaba yako daima mbele za Bwana ili waweze kuitunza na wasiiondoe.
15 Akampa Nuhu na wanawe ishara, ya kwamba hakutakuwa na gharika tena duniani.
16 Akaweka upinde wake winguni kama ishara ya agano la milele, kwamba hapatakuwa na gharika tena duniani ili kuiharibu siku zote za dunia.
17 Kwa sababu hii imeamriwa na kuandikwa juu ya mbao za mbinguni, kwamba waadhimishe sikukuu ya majuma katika mwezi huu mara moja kwa mwaka, ili kufanya upya agano kila mwaka.
18 Na sikukuu hii yote ilisherehekewa mbinguni tangu siku ya uumbaji hadi siku za Nuhu - jubilei ishirini na sita na majuma matano ya miaka [1309-1659 AM]: na Nuhu na wanawe waliiadhimisha kwa jubilei saba na juma moja la miaka, hadi siku ya kifo cha Nuhu, na tangu siku ya kifo cha Nuhu wanawe waliiondoa (hiyo) hadi siku za Ibrahimu, nao wakala damu.
19 Lakini Ibrahimu aliitunza, na Isaka na Yakobo na watoto wake waliitunza hadi siku zenu, na katika siku zenu wana wa Israeli waliisahau hadi mlipoifanya upya juu ya mlima huu.
20 Nawe uwaamuru wana wa Israeli kuiadhimisha sikukuu hii katika vizazi vyao vyote, iwe amri kwao; siku moja katika mwaka katika mwezi huu wataiadhimisha sikukuu hiyo.
21 Kwa maana ni sikukuu ya majuma na sikukuu ya matunda ya kwanza: sikukuu hii ni mara mbili na ya asili mbili: kulingana na yaliyoandikwa na kuchongwa kuihusu, iadhimisheni.
22 Kwa maana nimeandika katika kitabu cha sheria ya kwanza, katika yale niliyokuandikia, ili uiadhimishe kwa wakati wake, siku moja katika mwaka, nami nimekuelezea dhabihu zake ili wana wa Israeli wazikumbuke na kuziadhimisha katika vizazi vyao katika mwezi huu, siku moja katika kila mwaka.
23 Na katika mwezi mpya wa mwezi wa kwanza, na katika mwezi mpya wa mwezi wa nne, na katika mwezi mpya wa mwezi wa saba, na katika mwezi mpya wa mwezi wa kumi, kutakuwa na siku za ukumbusho, na siku za majira katika mgawanyiko nne wa mwaka. Hizi zimeandikwa na kuwekwa rasmi kama ushuhuda wa milele.
24 Nuhu akaviweka kwa ajili yake mwenyewe kama sikukuu kwa vizazi vyote milele, ili viwe ukumbusho kwake.
25 Na mwezi mpya wa mwezi wa kwanza aliagizwa kujitengenezea safina, na siku hiyo (siku) dunia ikawa kavu naye akaifungua (safina) na kuiona dunia.
26 Na mwezi mpya wa mwezi wa nne, vinywa vya vilindi vya shimo chini vilifungwa. Na mwezi mpya wa mwezi wa saba, vinywa vyote vya vilindi vya dunia vilifunguliwa, na maji yakaanza kushuka ndani yake.
27 Na mwezi mpya wa kumi, vilele vya milima vilionekana, naye Nuhu akafurahi.
28 Kwa sababu hii aliziweka kwa ajili yake mwenyewe kama sikukuu kwa ajili ya ukumbusho wa milele, na hivyo ndivyo zilivyowekwa.
29 Wakaviweka kwenye mbao za mbinguni, kila kimoja kilikuwa na majuma kumi na matatu; kutoka moja hadi nyingine (kupitisha) ukumbusho wao, kutoka la kwanza hadi la pili, na kutoka la pili hadi la tatu, na kutoka la tatu hadi la nne.
30 Na siku zote za amri zitakuwa majuma hamsini na mawili ya siku, na (hizi zitakamilisha) mwaka mzima. Hivyo imechorwa na kuwekwa wakfu kwenye mbao za mbinguni.
31 Na hakuna kusahau (amri hii) kwa mwaka mmoja au mwaka baada ya mwaka.
32 Nawe uwaamuru wana wa Israeli waiadhimishe miaka hiyo kulingana na hesabu hii - siku mia tatu na sitini na nne, na (hizi) zitakuwa mwaka kamili, nao hawataharibu wakati wake kutoka kwa siku zake na kutoka kwa sikukuu zake; kwani kila kitu kitaanguka ndani yao kulingana na ushuhuda wao, na hawataacha siku yoyote wala hawatasumbua sikukuu yoyote.
33 Lakini wakipuuza na kutozishika kulingana na amri Yake, basi watavuruga majira yao yote na miaka itaondolewa kutoka kwa (utaratibu huu), [na watavuruga majira na miaka itaondolewa] na watapuuza maagizo yao.
34 Na wana wote wa Israeli watasahau wala hawataiona njia ya miaka, nao watasahau miezi mipya, na majira, na sabato, nao watakosa katika mpangilio wote wa miaka.
35 Kwa maana najua na tangu sasa nitakujulisha, wala si kwa nia yangu mwenyewe; kwa maana kitabu (kiko) kilichoandikwa mbele yangu, na juu ya mbao za mbinguni mgawanyiko wa siku umeamriwa, wasije wakasahau sikukuu za agano na kutembea kulingana na sikukuu za Mataifa baada ya makosa yao na baada ya ujinga wao.
36 Kwa maana kutakuwa na wale ambao hakika watafanya uchunguzi wa mwezi - jinsi (unavuruga) majira na kuingia mwaka hadi mwaka siku kumi mapema sana.

37 Kwa sababu hii miaka itawajia watakapovuruga (utaratibu), na kuifanya siku ya ushuhuda kuwa ya kuchukiza, na siku isiyo safi kuwa sikukuu, nao watachafua siku zote, takatifu kwa najisi, na siku isiyo safi kwa takatifu; kwa maana watakosa kuhusu miezi na sabato na sikukuu na yubile.
38 Kwa sababu hii nakuamuru na kukushuhudia ili uweze kuwashuhudia; kwani baada ya kifo chako watoto wako watawasumbua (wao), ili wasifanye mwaka kuwa siku mia tatu na sitini na nne pekee, na kwa sababu hii watakosea kuhusu miezi mipya na majira na sabato na sikukuu, nao watakula aina zote za damu pamoja na aina zote za nyama.

SURA YA 7

1 Na katika juma la saba katika mwaka wa kwanza [13:17 AM] wake, katika yubile hii, Nuhu alipanda mizabibu juu ya mlima ambao safina ilikuwa imeegemea, ulioitwa Lubar, mmoja wa Milima ya Ararati, nayo ikatoa matunda katika mwaka wa nne, [13:20 AM] na akalinda matunda yake, na kuyakusanya katika mwaka huu katika mwezi wa saba.
2 Akatengeneza divai kutoka humo, akaitia kwenye chombo, akaiweka hadi mwaka wa tano, [13:21 AM] hadi siku ya kwanza, mwezi mpya wa mwezi wa kwanza.
3 Akasherehekea kwa furaha siku ya sikukuu hii, akamtolea Bwana sadaka ya kuteketezwa, ng'ombe dume mmoja mchanga, na kondoo dume mmoja, na kondoo dume saba, kila mmoja wa mwaka mmoja, na mbuzi dume mmoja, ili afanye upatanisho kwa ajili yake mwenyewe, na wanawe.
4 Kisha akamtayarisha mwana-mbuzi kwanza, akaweka sehemu ya damu yake juu ya nyama iliyokuwa juu ya madhabahu aliyoitengeneza, na mafuta yote aliyoyaweka juu ya madhabahu ambapo alitoa sadaka ya kuteketezwa, na ng'ombe dume, kondoo dume, na kondoo dume, na nyama yao yote akaiweka juu ya madhabahu.
5 Akaweka sadaka zao zote zilizochanganywa na mafuta juu yake, na baadaye akanyunyiza divai juu ya moto aliokuwa ameutengeneza hapo awali juu ya madhabahu, na kuweka uvumba juu ya madhabahu, na kutoa harufu nzuri ya kupendeza mbele za Bwana, Mungu wake.
6 Naye alifurahi na kunywa divai hii, yeye na watoto wake kwa furaha.
7 Ikawa jioni, akaingia hemani mwake, amelewa, akalala usingizi, akawa uchi hemani mwake alipokuwa amelala.
8 Hamu akamwona Nuhu baba yake akiwa uchi, akatoka nje na kuwaambia ndugu zake wawili nje.
9 Shemu akachukua vazi lake, akaondoka, yeye na Yafethi, wakaweka vazi hilo mabegani mwao, wakarudi nyuma, wakafunika aibu ya baba yao, na nyuso zao zilikuwa nyuma.
10 Nuhu akaamka usingizini, akajua yote ambayo mwanawe mdogo alikuwa amemtendea, akamlaani mwanawe, akasema, Na alaaniwe Kanaani; atakuwa mtumwa wa ndugu zake.
11 Akambariki Shemu, akasema, Na abarikiwe Bwana, Mungu wa Shemu, Na Kanaani awe mtumwa wake.
12 Mungu amkuze Yafethi, naye atakaa katika maskani ya Shemu, na Kanaani atakuwa mtumwa wake.
13 Hamu akajua kwamba baba yake alikuwa amemlaani mwanawe mdogo, naye akakasirika kwamba alikuwa amemlaani mwanawe. Akajitenga na baba yake, yeye na wanawe pamoja naye, Kushi, na Misri, na Putu, na Kanaani.
14 Akajijengea mji, akauita jina lake kwa jina la mkewe Ne'elatama'uk.
15 Yafethi alipoona hayo, akamwonea wivu nduguye, naye pia akajijengea mji, akauita jina lake kwa jina la mkewe 'Adanese.'
16 Shemu akaishi na baba yake Nuhu, akajenga mji karibu na baba yake mlimani, naye pia akauita jina lake kwa jina la mkewe Sedeqetelebabu.
17 Na tazama, miji hii mitatu iko karibu na Mlima Lubari; Sedeqetelebab ikielekea mlima upande wa mashariki; na Na'eltama'uk upande wa kusini; 'Adata'es upande wa magharibi.
18 Na hawa ndio wana wa Shemu: Elamu, na Ashuru, na Arfaksadi—huyu (mwana) alizaliwa miaka miwili baada ya gharika—na Ludi, na Aramu.
19 Wana wa Yafethi ni Gomeri, na Magogu, na Madai, na Yavani, na Tubali, na Mesheki, na Tirasi; hao ndio wana wa Nuhu.
20 Na katika yubile ya ishirini na nane [1324-1372 AM] Nuhu alianza kuwaamuru wana wa wanawe amri na amri, na hukumu zote alizozijua, na akawahimiza wanawe kushika haki, na kufunika aibu ya miili yao, na kumbariki Muumba wao, na kumheshimu baba na mama, na kumpenda jirani yao, na kulinda roho zao na uasherati na uchafu na uovu wote.
21 Kwa sababu ya mambo haya matatu gharika ilikuja duniani, yaani, kwa sababu ya uasherati ambapo Walinzi dhidi ya sheria ya maagizo yao walifanya uzinzi na binti za wanadamu, na wakajitwalia wake wa wote waliowachagua; nao wakafanya mwanzo wa uchafu.
22 Wakazaa wana wa Nafidi, nao wote hawakuwa sawa, wakala kila mmoja; nao Wanefili wakawaua Wanafidi, nao Wanafidi wakawaua Waeljo, na wanadamu wa Eljo, na mtu mmoja mwingine.
23 Na kila mtu alijiuza kufanya uovu na kumwaga damu nyingi, na dunia ikajaa uovu.
24 Na baada ya hayo walifanya dhambi dhidi ya wanyama na ndege, na kila kitu kinachotembea na kutembea juu ya nchi; na damu nyingi ilimwagika duniani, na kila mawazo na tamaa ya wanadamu ilifikiri ubatili na uovu daima.
25 Bwana akaangamiza kila kitu kutoka juu ya uso wa dunia; kwa sababu ya uovu wa matendo yao, na kwa sababu ya damu waliyoimwaga katikati ya dunia, akaangamiza kila kitu.
26 'Nasi tulibaki, mimi na ninyi, wanangu, na kila kitu kilichoingia pamoja nasi ndani ya safina, na tazama naona matendo yenu mbele yangu kwamba hamtembei katika haki: kwa maana katika njia ya uharibifu mmeanza kutembea, na mnatengana, na mnaoneana wivu, na (hivyo inakuwa) kwamba hampatani, wanangu, kila mmoja na ndugu yake.
27 Kwa maana naona, na tazama, mapepo wameanza kudanganya (wao) dhidi yenu na dhidi ya watoto wenu na sasa ninaogopa kwa niaba yenu, kwamba baada ya kifo changu mtamwaga damu ya wanadamu duniani, na kwamba ninyi pia mtaangamizwa kutoka usoni mwa dunia.

28 Kwani yeyote atakayemwaga damu ya mwanadamu, na yeyote atakayekula damu ya mwili wowote, wote wataangamizwa kutoka duniani.
29 Wala hatasalia mtu ye yote alaye damu, wala amwagaye damu ya mwanadamu duniani, wala hatasalia mbegu wala wazao wake waishio chini ya mbingu; Kwa maana wataingia kuzimu, Na mahali pa hukumu watashuka, Nao wote wataondolewa katika giza la vilindi vya vilindi.
30 Haitaonekana damu yoyote juu yenu katika damu yote; siku zote mtakapowaua mnyama yeyote au ng'ombe au chochote kinachoruka juu ya nchi, na fanyeni kazi njema kwa roho zenu kwa kufunika kile kilichomwagika juu ya uso wa nchi.
31 Nanyi msiwe kama yeye alaye pamoja na damu, bali jihadharini ili mtu yeyote asile damu mbele yenu; funikeni damu, kwani hivi ndivyo nilivyoamriwa kuwashuhudia ninyi na watoto wenu, pamoja na wote wenye mwili.
32 Wala usiruhusu roho kuliwa pamoja na nyama, ili damu yako, ambayo ni uhai wako, isitajwe mkononi mwa kiumbe yeyote atakayeimwaga duniani.
33 Kwa maana dunia haitatakaswa kwa damu iliyomwagwa juu yake; kwani (ni) kupitia damu yake yeye aliyeimwaga dunia itakayotakaswa katika vizazi vyake vyote.
34 Na sasa, wanangu, sikilizeni: fanyeni hukumu na haki ili labda mpate kupanda katika haki juu ya uso wa dunia yote, na utukufu wenu uinuliwe mbele za Mungu wangu, aliyeniokoa kutoka kwa maji ya gharika.
35 Na tazama, mtakwenda mkajijengee miji, na kupanda ndani yake mimea yote iliyo juu ya nchi, na zaidi ya hayo miti yote inayozaa matunda.
36 Kwa miaka mitatu matunda ya kila kitu kinacholiwa hayatakusanywa: na katika mwaka wa nne matunda yake yatahesabiwa kuwa matakatifu [nao watatoa matunda ya kwanza], yanayokubalika mbele za Mungu Aliye Juu Zaidi, aliyeumba mbingu na dunia na vitu vyote. Watoe kwa wingi malimbuko ya divai na mafuta (kama) malimbuko kwenye madhabahu ya Bwana, anayeyapokea, na kilichobaki na watumishi wa nyumba ya Bwana wale mbele ya madhabahu inayoyapokea.
37 Na katika mwaka wa tano fanyeni kiapo cha kuachilia ili mkiachilie kwa haki na unyofu, nanyi mtakuwa wenye haki, na kila mtakachopanda kitafanikiwa.
38 Kwa maana hivi ndivyo Henoko, baba wa baba yako alivyomwamuru Methusela, mwanawe, na Methusela mwanawe Lameki, na Lameki akaniamuru mambo yote ambayo baba zake walimwamuru.
39 Nami pia nitawapa ninyi amri, wanangu, kama Henoko alivyomwamuru mwanawe katika yubile ya kwanza; alipokuwa hai, wa saba katika kizazi chake, aliamuru na kumshuhudia mwanawe na wana wa wanawe hadi siku ya kufa kwake.

SURA YA 8

1 Katika jubilei ya ishirini na tisa, katika wiki ya kwanza, [1373 AM] mwanzoni mwao Arfaksadi alijitwalia mke, jina lake akiitwa Rasu'eja, binti wa Susani, binti wa Elamu, naye akamzalia mwana katika mwaka wa tatu katika wiki hii, [1375 AM] akamwita jina lake Kainam.
2 Na mwana akakua, na baba yake akamfundisha uandishi, naye akaenda kutafuta mahali ambapo angeweza kujinyakulia mji.
3 Akapata maandishi ambayo vizazi vya zamani vilikuwa vimeyachonga kwenye mwamba, akasoma yaliyokuwemo, akayaandika na kutenda dhambi kutokana nayo; kwani yalikuwa na mafundisho ya Walinzi ambayo kulingana nayo walikuwa wakizingatia ishara za jua na mwezi na nyota katika ishara zote za mbinguni.
4 Naye akaiandika na hakusema chochote kuihusu; kwani aliogopa kuzungumza na Nuhu kuihusu asije akamkasirikia kwa sababu yake.
5 Na katika jubilei ya thelathini, [1429 AM] katika wiki ya pili, katika mwaka wake wa kwanza, alioa mke, na jina lake aliitwa Melka, binti wa Madai, mwana wa Yafethi, na katika mwaka wa nne [1432 AM] akazaa mwana, akamwita jina lake Shela; maana alisema, Hakika nimetumwa.
6 [Na katika mwaka wa nne alizaliwa], Shela akakua, akajitwalia mke, jina lake aliitwa Mu'ak, binti wa Kesedi, ndugu wa baba yake, katika yubile ya thelathini na moja, katika wiki ya tano, katika mwaka wa kwanza [1499 AM] yake.
7 Akamzalia mwana katika mwaka wa tano [1503 AM] wake, akamwita jina lake Eberi; naye akajitwalia mke, na jina lake aliitwa 'Azûrâd, binti wa Nebrod, katika yubile ya thelathini na mbili, katika wiki ya saba, katika mwaka wake wa tatu. [1564 AM]
8 Na katika mwaka wa sita [1567 AM] wake, akamzalia mwana, akamwita jina lake Pelegi; maana katika siku alizozaliwa wana wa Nuhu walianza kuigawanya dunia miongoni mwao; kwa sababu hiyo akamwita jina lake Pelegi.
9 Wakagawana kwa siri kati yao wenyewe, wakamwambia Nuhu.
10 Ikawa mwanzoni mwa yubile ya thelathini na tatu [1569 AM] kwamba waligawanya ardhi katika sehemu tatu, kwa Shemu na Hamu na Yafethi, kulingana na urithi wa kila mmoja, katika mwaka wa kwanza katika wiki ya kwanza, wakati mmoja wetu ambaye alikuwa ametumwa, alipokuwa pamoja nao.
11 Akawaita wanawe, nao wakamkaribia, wao na watoto wao, naye akagawanya ardhi katika maeneo ambayo wanawe watatu wangepaswa kumiliki, nao wakanyoosha mikono yao, na kuchukua maandishi kutoka kifuani mwa Nuhu, baba yao.
12 Na ikatokea katika maandishi kama fungu la Shemu katikati ya dunia ambayo angeichukua kama urithi wake na wanawe kwa vizazi vya milele, kutoka katikati ya safu ya milima ya Rafa, kutoka mdomoni mwa maji kutoka mto Tina, na sehemu yake inaelekea magharibi kupitia katikati ya mto huu, na inaenea hadi kufikia maji ya kuzimu, ambayo mto huu hutoka na kumwaga maji yake katika bahari ya Me'at, na mto huu unatiririka hadi bahari kubwa. Na yote yaliyo upande wa kaskazini ni ya Yafethi, na yote yaliyo upande wa kusini ni ya Shemu.
13 Na huenea hadi kufikia Karaso: hii iko kifuani mwa ulimi unaoelekea kusini.
14 Na sehemu yake inenea kando ya bahari kubwa, nayo inenea kwa mstari ulionyooka, hata ikafika magharibi mwa

ulimi unaoelekea kusini; maana bahari hii inaitwa ulimi wa Bahari ya Misri.
15 Na inageuka kutoka hapa kuelekea kusini kuelekea mdomo wa bahari kubwa kwenye ufuo wa maji yake, na inaenea hadi magharibi hadi 'Afra, na inaenea hadi kufikia maji ya mto Gihoni, na kuelekea kusini mwa maji ya Gihoni, hadi kingo za mto huu.
16 Nao unaenea kuelekea mashariki, hadi kufikia Bustani ya Edeni, kuelekea kusini mwake, [kusini] na kutoka mashariki mwa nchi yote ya Edeni na mashariki yote, unageuka kuelekea mashariki na kuendelea hadi kufikia mashariki mwa mlima unaoitwa Rafa, na unashuka hadi ukingo wa mdomo wa mto Tina.
17 Sehemu hii ilitoka kwa kura kwa ajili ya Shemu na wanawe, ili waimiliki milele kwa vizazi vyake milele.
18 Nuhu akafurahi kwamba sehemu hii ilitoka kwa Shemu na wanawe, naye akakumbuka yote aliyosema kwa kinywa chake katika unabii, kwa maana alisema, 'Ahimidiwe Bwana, Mungu wa Shemu, na Bwana akae katika makao ya Shemu.'
19 Naye alijua kwamba Bustani ya Edeni ni patakatifu pa patakatifu, na makao ya Bwana, na Mlima Sinai katikati ya jangwa, na Mlima Sayuni - katikati ya kitovu cha dunia: hizi tatu ziliumbwa kama mahali patakatifu panapokabiliana.
20 Akamtukuza Mungu wa miungu, aliyetia neno la Bwana kinywani mwake, na Bwana milele.
21 Naye alijua kwamba sehemu iliyobarikiwa na baraka ilikuwa imewajia Shemu na wanawe kwa vizazi vyote milele - nchi yote ya Edeni na nchi yote ya Bahari Nyekundu, na nchi yote ya mashariki na India, na juu ya Bahari Nyekundu na milima yake, na nchi yote ya Bashani, na nchi yote ya Lebanoni na visiwa vya Kafturi, na milima yote ya Saniri na Amana, na milima ya Ashuru upande wa kaskazini, na nchi yote ya Elamu, Ashuru, na Babeli, na Susani na Maedai, na milima yote ya Ararati, na eneo lote ng'ambo ya bahari, lililo ng'ambo ya milima ya Ashuru kuelekea kaskazini, nchi iliyobarikiwa na kubwa, na yote yaliyomo ni mema sana.
22 Na kwa Hamu ikatokea sehemu ya pili, ng'ambo ya Gihoni kuelekea kusini upande wa kulia wa Bustani, nayo ikaenea kuelekea kusini na ikaenea hadi milima yote ya moto, na ikaenea kuelekea magharibi hadi bahari ya 'Atel na ikaenea kuelekea magharibi hadi kufikia bahari ya Ma'uk - hiyo (bahari) ambayo kila kitu kisichoharibiwa hushuka ndani yake.
23 Nao ukaendelea kuelekea kaskazini hadi mipaka ya Gadiri, na ukaendelea hadi pwani ya maji ya bahari hadi kwenye maji ya bahari kubwa hadi ukakaribia mto Gihoni, na ukaendelea kando ya mto Gihoni hadi ukafika upande wa kulia wa Bustani ya Edeni.
24 Na hii ndiyo nchi iliyomtokea Hamu kama sehemu ambayo angeimiliki milele kwa ajili yake mwenyewe na wanawe kwa vizazi vyao milele.
25 Na kwa ajili ya Yafethi sehemu ya tatu ikatokea ng'ambo ya mto Tina upande wa kaskazini wa mtiririko wa maji yake, nayo ikaenea kaskazini-mashariki hadi eneo lote la Gogu, na hadi nchi yote upande wa mashariki.
26 Nao unaenea kaskazini kuelekea kaskazini, na unaenea hadi milima ya Qelti kuelekea kaskazini, na kuelekea bahari ya Ma'uk, na unatoka kuelekea mashariki mwa Gadir hadi eneo la maji ya bahari.
27 Na inaenea hadi inakaribia magharibi mwa Fara na inarudi kuelekea 'Aferagi, na inaenea mashariki hadi kwenye maji ya bahari ya Me'at.
28 Na inaenea hadi eneo la mto Tina upande wa kaskazini-mashariki hadi inapokaribia mpaka wa maji yake kuelekea mlima Rafa, na kugeuka kuelekea kaskazini.
29 Hii ndiyo nchi iliyotoka kwa ajili ya Yafethi na wanawe kama sehemu ya urithi wake ambayo angeimiliki kwa ajili yake mwenyewe na wanawe, kwa vizazi vyao milele; visiwa vitano vikubwa, na nchi kubwa kaskazini.
30 Lakini ni baridi, na nchi ya Hamu ni moto, na nchi ya Shemu si moto wala si baridi, bali ni ya mchanganyiko wa baridi na joto.

SURA YA 9

1 Hamu akawagawanya wanawe, na sehemu ya kwanza ikatokea kwa Kushi upande wa mashariki, na upande wa magharibi kwake kwa Misri, na upande wa magharibi kwake kwa Putu, na upande wa magharibi kwake [na upande wa magharibi wake] baharini kwa Kanaani.
2 Shemu naye akagawanya wanawe, na sehemu ya kwanza ikatoka kwa Hamu na wanawe, upande wa mashariki wa mto Tigri mpaka ulipokaribia mashariki, nchi yote ya India, na kwenye Bahari Nyekundu kwenye pwani yake, na maji ya Dedani, na milima yote ya Mebri na Ela, na nchi yote ya Susani, na yote yaliyo upande wa Pharnaki, hadi Bahari Nyekundu, na mto Tina.
3 Na kwa ajili ya Ashuru ikatokea Sehemu ya pili, nchi yote ya Ashuru na Ninawi na Shinari, hadi mpaka wa India; nayo hupanda na kuzunguka mto.
4 Na sehemu ya tatu ikatoka kwa Arfaksadi, nchi yote ya eneo la Wakaldayo upande wa mashariki wa Mto Frati, ikipakana na Bahari Nyekundu, na maji yote ya jangwani karibu na ulimi wa bahari inayoelekea Misri; nchi yote ya Lebanoni, na Saniri, na Amana, hadi mpakani mwa Mto Frati.
5 Na sehemu ya nne ikatokea kwa Aramu, nchi yote ya Mesopotamia, kati ya Tigri na Frati, kaskazini mwa Wakaldayo, hadi mpakani mwa milima ya Ashuru na nchi ya Arara.
6 Na sehemu ya tano ikatokea kwa Ludi, milima ya Ashuru na yote iliyokuwa yake, mpaka ilipofika Bahari Kuu, na mpaka ilipofika mashariki mwa Ashuru, ndugu yake.
7 Na Yafethi pia akawagawia wanawe nchi ya urithi wake.
8 Na sehemu ya kwanza ikatokea kwa Gomeri upande wa mashariki kutoka upande wa kaskazini hadi mto Tina; na kaskazini ikatokea kwa Magogu sehemu zote za ndani za kaskazini hadi kufikia bahari ya Meat.
9 Na kwa Madai akatoka kama sehemu yake ambayo angemiliki kutoka magharibi mwa ndugu zake wawili hadi visiwa, na hadi pwani za visiwa.
10 Na sehemu ya nne ikatokea kwa Yavani kila kisiwa na visiwa vilivyo upande wa mpaka wa Ludi.
11 Na kwa Tubali ikatokea sehemu ya tano katikati ya ulimi inayokaribia mpaka wa sehemu ya Ludi hadi lugha ya pili, hadi eneo lililopita lugha ya pili hadi lugha ya tatu.

12 Na sehemu ya sita ikatokea kwa ajili ya Mesheki, eneo lote ng'ambo ya lugha ya tatu hadi inapokaribia mashariki ya Gadiri.
13 Na sehemu ya saba ikatokea kwa Tirasi, visiwa vinne vikubwa katikati ya bahari, vinavyofika mpaka sehemu ya Hamu [na visiwa vya Kamaturi vikatoka kwa kura kwa ajili ya wana wa Arfaksadi kama urithi wake].
14 Na hivyo wana wa Nuhu wakagawanyika kwa wana wao mbele ya Nuhu baba yao, naye akawafunga wote kwa kiapo, akilaani kila mtu aliyetaka kunyakua sehemu ambayo haikuangukia kwake kwa kura yake.
15 Na wote wakasema, 'Na iwe hivyo; na iwe hivyo' kwa ajili yao wenyewe na wana wao milele katika vizazi vyao vyote hadi siku ya hukumu, ambayo Bwana Mungu atawahukumu kwa upanga na kwa moto kwa ajili ya uovu wote mchafu wa makosa yao, ambayo wameijaza dunia kwa uasi na uchafu na uasherati na dhambi.

SURA YA 10

1 Na katika wiki ya tatu ya yubile hii pepo wachafu walianza kuwapotosha watoto wa wana wa Nuhu, na kuwafanya wakose na kuwaangamiza.
2 Na wana wa Nuhu wakamjia Nuhu baba yao, nao wakamwambia kuhusu pepo waliokuwa wakiwapotosha na kuwapofusha na kuwaua wana wa wanawe.
3 Akaomba mbele za Bwana, Mungu wake, akasema, Mungu wa roho za wenye mwili wote, umenirehemu; Umeniokoa mimi na wanangu kutoka katika maji ya gharika; Wala hukuniangamiza kama ulivyowaangamiza wana wa uharibifu; Kwa maana neema yako imekuwa kubwa kwangu, Na rehema yako imekuwa kubwa kwa nafsi yangu; Neema yako na iinuliwe juu ya wanangu, Wala pepo wabaya wasiwatawale; Wala wasiwaangamize kutoka duniani.
4 Lakini unibariki mimi na wanangu, ili tuweze kuongezeka na kuongezeka na kuijaza nchi.
5 Nawe unajua jinsi Walinzi Wako, baba wa roho hizi, walivyofanya katika siku yangu: na kuhusu roho hizi zilizo hai, zifunge na uzishike kwa nguvu mahali pa hukumu, na usiziache ziwaangamize wana wa mtumishi wako, Mungu wangu; kwani hizi ni mbaya, na zimeumbwa ili ziangamize.
6 Wala wasiwatawale roho za walio hai; kwa maana Wewe peke yako ndiwe unayeweza kuwatawala. Wala wasiwe na mamlaka juu ya wana wa wenye haki tangu sasa na hata milele.
7 Na Bwana Mungu wetu alituamuru tufunge yote.
8 Na mkuu wa roho, Mastêmâ, akaja na kusema: 'Bwana, Muumba, acha baadhi yao wakae mbele yangu, na wasikilize sauti yangu, na wafanye yote nitakayowaambia; kwani ikiwa baadhi yao hawataachwa kwangu, sitaweza kutekeleza nguvu ya mapenzi yangu juu ya wana wa wanadamu; kwani hawa ni kwa ajili ya ufisadi na kuwapotosha mbele ya hukumu yangu, kwani uovu wa wana wa wanadamu ni mkubwa.'
9 Akasema: Sehemu ya kumi yao na ibaki mbele yake, na sehemu tisa zishuke mahali pa hukumu.
10 Na mmoja wetu aliamuru kwamba tumfundishe Nuhu dawa zao zote; kwani alijua kwamba hawatatembea kwa unyofu, wala hawatashindana katika haki.
11 Nasi tukafanya kulingana na maneno yake yote: waovu wote wabaya tuliowafunga mahali pa hukumu na sehemu ya kumi yao tuliiacha ili waweze kutiishwa mbele ya Shetani duniani.
12 Na tukamweleza Nuhu dawa zote za magonjwa yao, pamoja na udanganyifu wao, jinsi anavyoweza kuwaponya kwa mimea ya ardhini.
13 Nuhu akaandika kila kitu katika kitabu kama tulivyomwelekeza kuhusu kila aina ya dawa. Hivyo roho waovu walizuiliwa (kuwadhuru) wana wa Nuhu.
14 Akampa Shemu, mwanawe mkubwa, yote aliyomwandikia; kwa maana alimpenda sana kuliko wanawe wote.
15 Nuhu akalala na baba zake, akazikwa katika Mlima Lubari katika nchi ya Ararati.
16 Miaka mia tisa na hamsini aliyoikamilisha katika maisha yake, yubile kumi na tisa na majuma mawili na miaka mitano. [1659 AM]
17 Na katika maisha yake duniani aliwazidi wanadamu isipokuwa Henoko kwa sababu ya haki, ambayo alikuwa mkamilifu. Kwani ofisi ya Henoko iliwekwa rasmi kuwa ushuhuda kwa vizazi vya ulimwengu, ili aweze kusimulia matendo yote ya kizazi hadi kizazi, hadi siku ya hukumu.
18 Na katika yubile ya thelathini na tatu, katika mwaka wa kwanza katika wiki ya pili, Pelegi akajitwalia mke, jina lake akiitwa Lomna, binti Sinaari, naye akamzalia mwana katika mwaka wa nne wa wiki hii, akamwita jina lake Reu; maana alisema, Tazama, wana wa wanadamu wamekuwa wabaya kwa kusudi baya la kujijengea mji na mnara katika nchi ya Shinari.
19 Kwa maana waliondoka nchi ya Ararati kuelekea mashariki hadi Shinari; kwani katika siku zake walijenga mji na mnara, wakisema, Haya, twende huko mbinguni.
20 Wakaanza kujenga, na katika wiki ya nne walitengeneza matofali kwa moto, na matofali yakawa mawe, na udongo ambao waliunganisha pamoja ulikuwa lami inayotoka baharini, na kutoka kwenye chemchemi za maji katika nchi ya Shinari.
21 Wakaijenga: miaka arobaini na mitatu [1645-1688 AM] waliijenga; upana wake ulikuwa matofali 203, na urefu (wa tofali) ulikuwa theluthi moja; urefu wake ulikuwa dhiraa 5433 na mitende 2, na (kipenyo cha ukuta mmoja kilikuwa) stadi kumi na tatu (na za stadi zingine thelathini).
22 Bwana Mungu wetu akatuambia, Tazama, hawa ni taifa moja, na (hili) wanaanza kufanya, wala sasa hakuna kitakachowazuia. Haya, na tushuke chini tukawachafulie lugha yao, ili wasielewe lugha ya kila mmoja, nao watawanyike katika miji na mataifa, wala kusudi moja halitadumu nao tena hata siku ya hukumu.
23 Bwana akashuka, nasi tukashuka pamoja naye ili kuona mji na mnara ambao wanadamu walikuwa wameujenga.
24 Akaichanganya lugha yao, nao hawakuelewana tena, wakaacha kujenga mji na mnara.
25 Kwa sababu hii nchi yote ya Shinari inaitwa Babeli, kwa sababu hapo Bwana aliichafua lugha yote ya wanadamu, na kutoka hapo wakatawanyika katika miji yao, kila mmoja kwa lugha yake na taifa lake.
26 Bwana akatuma upepo mkali juu ya mnara, akauangusha juu ya nchi; na tazama, ulikuwa kati ya Ashuru na Babeli katika nchi ya Shinari; nao wakauita jina lake, Kupinduka.

27 Katika wiki ya nne katika mwaka wa kwanza [1688 AM] mwanzoni mwake katika yubile ya thelathini na nne, walitawanywa kutoka nchi ya Shinari.
28 Hamu na wanawe wakaenda katika nchi aliyokusudiwa kuimiliki, aliyoipata kama sehemu yake katika nchi ya kusini.
29 Kanaani akaiona nchi ya Lebanoni mpaka mto wa Misri, ya kuwa ni nzuri sana, wala hakuingia katika nchi ya urithi wake upande wa magharibi (yaani upande wa bahari), akakaa katika nchi ya Lebanoni, upande wa mashariki na magharibi kuanzia mpaka wa Yordani na kuanzia mpaka wa bahari.
30 Hamu, baba yake, na Kushi na Mizraimu, ndugu zake, wakamwambia, Umekaa katika nchi isiyo yako, ambayo haikutupata kwa kura; usifanye hivyo; kwani ukifanya hivyo, wewe na wanao mtaanguka katika nchi hiyo na kulaaniwa kwa uasi; kwa maana kwa uasi mmekaa, na kwa uasi watoto wenu wataanguka, nanyi mtang'olewa milele.
31 Msikae katika makao ya Shemu; kwa maana Shemu na wanawe walipewa kwa kura yao.
32 Umelaaniwa wewe, nawe umelaaniwa kuliko wana wote wa Nuhu, kwa laana tuliyojifunga nayo kwa kiapo mbele ya mwamuzi mtakatifu, na mbele ya Nuhu baba yetu.
33 Lakini hakuwasikiliza, naye akakaa katika nchi ya Lebanoni kuanzia Hamathi hadi maingilio ya Misri, yeye na wanawe hata leo.
34 Kwa sababu hii nchi hiyo ikaitwa Kanaani.
35 Na Yafethi na wanawe wakaenda kuelekea baharini na kukaa katika nchi ya eneo lao, na Madai akaiona nchi ya bahari na haikumpendeza, naye akaomba (sehemu) kutoka kwa Hamu na Ashuru na Arfaksadi, ndugu wa mkewe, naye akaishi katika nchi ya Media, karibu na ndugu wa mkewe hadi leo.
36 Akapaita makao yake, na makao ya wanawe, Media, kwa jina la baba yao Madai.

SURA YA 11

1 Na katika yubile ya thelathini na tano, katika wiki ya tatu, katika mwaka wa kwanza [1681 AM] wake, Reu akajitwalia mke, na jina lake aliitwa 'Ôrâ, binti ya 'Ûr, mwana wa Kesedi, naye akamzalia mwana, akamwita jina lake Serôh, katika mwaka wa saba wa wiki hii katika yubile hii. [1687 AM]
2 Na wana wa Nuhu wakaanza kupigana vita, kuteka mateka na kuuana, na kumwaga damu ya wanadamu duniani, na kula damu, na kujenga miji yenye nguvu, na kuta, na minara, na watu binafsi (wakaanza) kujiinua juu ya taifa, na kuanzisha mwanzo wa falme, na kwenda vitani na watu, na taifa dhidi ya taifa, na mji dhidi ya mji, na wote (wakaanza) kutenda uovu, na kupata silaha, na kuwafundisha wana wao vita, na wakaanza kuteka miji, na kuuza watumwa wa kiume na wa kike.
3 Na 'Ûr, mwana wa Kesedi, alijenga mji wa 'Ara wa Wakaldayo, na akauita jina lake mwenyewe na jina la baba yake. Nao wakajifanyia sanamu za kusubu, na kila mmoja akaiabudu sanamu, sanamu ya kusubu waliyoifanya wenyewe, na wakaanza kutengeneza sanamu za kuchongwa na simulacra chafu, na pepo wabaya wakawasaidia na kuwashawishi wafanye dhambi na uchafu.
4 Na mkuu Mastêmâ alijitahidi kufanya haya yote, na akatuma roho wengine, wale waliowekwa chini ya mkono wake, kufanya kila aina ya uovu na dhambi, na kila aina ya uasi, kuharibu na kuharibu, na kumwaga damu duniani.
5 Kwa sababu hii alimwita Serugi jina lake Serugi, kwa sababu kila mtu aligeuka kutenda kila aina ya dhambi na uasi.
6 Akakua, akakaa Uru wa Wakaldayo, karibu na baba wa mama wa mkewe, akaabudu sanamu, akajitwalia mke katika yubile ya thelathini na sita, katika wiki ya tano, mwaka wa kwanza, [1744 AM] na jina lake aliitwa Melka, binti wa Kaber, binti wa ndugu wa baba yake.
7 Akamzalia Nahori, katika mwaka wa kwanza wa juma hili, naye akakua na kuishi katika Uru wa Wakaldayo, na baba yake akamfundisha uchunguzi wa Wakaldayo kwa uganga na uaguzi, kulingana na ishara za mbinguni.
8 Na katika yubile ya thelathini na saba katika wiki ya sita, katika mwaka wake wa kwanza, [1800 AM] alioa mke, na jina lake aliitwa 'Ijaska, binti Nestag wa Wakaldayo.
9 Akamzalia Tera katika mwaka wa saba wa juma hili. [1806 AM]
10 Na mkuu Mastêmâ akawatuma kunguru na ndege kula mbegu zilizopandwa nchini, ili kuiharibu nchi, na kuwanyang'anya watoto kazi zao. Kabla hawajaweza kulima mbegu, kunguru walizichuma kutoka juu ya ardhi.
11 Kwa sababu hii akamwita jina lake Tera kwa sababu kunguru na ndege waliwafanya kuwa umaskini na kula mbegu zao.
12 Na miaka ikaanza kuwa tasa, kwa sababu ya ndege, nao wakala matunda yote ya miti kutoka kwenye miti; ilikuwa tu kwa juhudi kubwa kwamba wangeweza kuokoa kidogo tu cha matunda yote ya ardhi katika siku zao.
13 Na katika yubile hii ya thelathini na tisa, katika wiki ya pili ya mwaka wa kwanza, [1870 AM] Tera alijitwalia mke, na jina lake aliitwa 'Edna, binti wa 'Abramu, binti wa dada ya baba yake. Na katika mwaka wa saba wa wiki hii [1876 AM] akamzalia mwana, akamwita jina lake Abramu, kwa jina la baba wa mama yake;
14 kwa maana alikufa kabla binti yake hajapata mimba.
15 Na mtoto akaanza kuelewa makosa ya dunia ambayo yote yalipotea kufuata sanamu za kuchongwa na uchafu, na baba yake alimfundisha kuandika, naye alikuwa na umri wa wiki mbili, [1890 AM] na akajitenga na baba yake, ili asiabudu sanamu pamoja naye.
16 Na akaanza kumwomba Muumba wa vitu vyote kwamba amwokoe kutokana na makosa ya wanadamu, na kwamba sehemu yake isianguke katika makosa baada ya uchafu na uchafu.
17 Wakati wa mbegu ukafika wa kupanda mbegu juu ya nchi, nao wote wakatoka pamoja ili kulinda mbegu zao dhidi ya kunguru, na Abramu akatoka pamoja na wale waliokwenda, na mtoto alikuwa mvulana wa miaka kumi na minne.
18 Wingu la kunguru likaja kula mbegu, Abramu akakimbia kuwalaki kabla hawajakaa ardhini, akawapigia kelele kabla hawajakaa ardhini kula mbegu, akasema, Msishuke; rudini mahali mlipotoka, nao wakarudi nyuma.
19 Akayarudisha mawingu ya kunguru nyuma mara sabini siku hiyo, na kati ya kunguru wote katika nchi yote aliyokuwepo Abramu huko, hakujakaa huko hata mmoja.

20 Na wote waliokuwa pamoja naye katika nchi yote wakamwona akilia, na kunguru wote wakarudi, na jina lake likawa kuu katika nchi yote ya Wakaldayo.
21 Na wakamjia mwaka huu wote waliotaka kupanda, naye akaenda nao hadi wakati wa kupanda ulipokoma: nao wakapanda mashamba yao, na mwaka huo walileta nafaka za kutosha nyumbani na kula na kushiba.
22 Na katika mwaka wa kwanza wa juma la tano [1891 AM] Abramu aliwafundisha wale wanaotengeneza vifaa vya ng'ombe, mafundi wa mbao, nao wakatengeneza chombo juu ya ardhi, wakielekea kwenye fremu ya jembe, ili kuweka mbegu juu yake, na mbegu zikaanguka chini kutoka kwenye fungu la jembe, na zikafichwa ardhini, nao hawakuwaogopa tena kunguru.
23 Na kwa njia hii wakatengeneza (vyombo) juu ya ardhi kwenye mbao zote za plau, wakapanda na kulima nchi yote, kama Abramu alivyowaamuru, wala hawakuwaogopa ndege tena.

SURA YA 12

1 Ikawa katika juma la sita, mwaka wa saba, [1904 AM] Abramu akamwambia Tera baba yake, akisema, Baba!
2 Akasema, ‘Mimi hapa, mwanangu.’ Akasema, ‘Niko hapa.’
Tuna msaada na faida gani kutokana na sanamu hizo unazoziabudu,
Na mbele yake unainama?
3 Kwa maana hakuna roho ndani yao,
Kwa maana ni maumbo yasiyo na maana, na ni upotoshaji wa moyo.
Msiwaabudu:
4 Mwabuduni Mungu wa mbinguni,
Ambaye hunyesha mvua na umande juu ya nchi
Na hufanya kila kitu duniani,
Na ameumba kila kitu kwa neno lake,
Na uhai wote unatoka mbele ya uso Wake.
5 Kwa nini mnaabudu vitu ambavyo havina roho ndani yake?
Kwa maana ni kazi ya mikono ya (wanadamu),
Nanyi mtayabeba mabegani mwenu,
Na hamna msaada kutoka kwao,
Lakini ni sababu kubwa ya aibu kwa wale wanaozitengeneza,
Na ni upotoshaji wa moyo kwa wale wanaowaabudu:
Msiwaabudu.
6 Baba yake akamwambia, Mimi pia najua hilo, mwanangu, lakini nifanye nini na watu walionifanya niwatumikie?
7 Nami nikiwaambia ukweli, wataniua; kwa maana roho zao zinawashikilia ili kuwaabudu na kuwaheshimu.
8 Nyamaza, mwanangu, wasije wakakuua.’ Na maneno haya aliwaambia ndugu zake wawili, nao wakamkasirikia, naye akanyamaza.
9 Ikawa katika yubile ya arobaini, katika juma la pili, mwaka wa saba, [1925 AM] Abramu akajitwalia mke, jina lake akiitwa Sarai, binti wa babaye, naye akawa mkewe.
10 Harani, ndugu yake, akajitwalia mke katika mwaka wa tatu wa juma la tatu, [1928 AM] naye akamzalia mwana katika mwaka wa saba wa juma hili, [1932 AM] naye akamwita jina lake Lutu.
11 Nahori, ndugu yake, akajitwalia mke.
12 Na katika mwaka wa sitini wa maisha ya Abramu, yaani, katika wiki ya nne, katika mwaka wa nne, [1936 AM] Abramu akaamka usiku, akaiteketeza nyumba ya sanamu, na akateketeza vyote vilivyokuwamo ndani ya nyumba na hakuna mtu aliyejua.
13 Wakaamka usiku na kutafuta kuokoa miungu yao kutoka katikati ya moto.
14 Harani akafanya haraka kuwaokoa, lakini moto ukamfunika, naye akateketea kwa moto, akafa huko Uru wa Wakaldayo mbele ya baba yake Tera, wakamzika huko Uru wa Wakaldayo.
15 Tera akatoka Uru wa Wakaldayo, yeye na wanawe, ili kwenda nchi ya Lebanoni na nchi ya Kanaani, akakaa katika nchi ya Harani, na Abramu akakaa na Tera, baba yake, huko Harani, majuma mawili ya miaka.
16 Na katika juma la sita, mwaka wake wa tano, [1951 AM] Abramu aliketi usiku kucha katika mwezi mpya wa mwezi wa saba ili kutazama nyota tangu jioni hadi asubuhi, ili kuona ni nini kitakachokuwa tabia ya mwaka kuhusiana na mvua, naye alikuwa peke yake alipokuwa ameketi na kutazama.
17 Na neno likamjia moyoni mwake, akasema: Ishara zote za nyota, na ishara za mwezi na jua zote ziko mkononi mwa Bwana. Kwa nini nizichunguze?
18 Akipenda, hunyesha mvua asubuhi na jioni;
Na akitaka, huizuia,
Na vitu vyote viko mkononi mwake.
19 Akaomba usiku huo na kusema,
Mungu wangu, Mungu Aliye Juu Sana, Wewe peke yako ndiwe Mungu wangu,
Na Wewe na utawala Wako nimekuchagua.
Na Wewe uliumba vitu vyote,
Na vitu vyote vilivyo kazi ya mikono yako.
20 Niokoe kutoka mikononi mwa pepo wabaya wanaotawala mawazo ya mioyo ya wanadamu,
Wala wasinipoteze mbali nawe, Mungu wangu.
Na uniimarishe mimi na uzao wangu milele
Ili tusipotee tangu sasa na hata milele.
21 Akasema, 'Je, nirudi Uru wa Wakaldayo wanaonitafuta uso wangu ili niwarudie, je, nibaki hapa mahali hapa? Njia iliyonyooka mbele Yako ifanikiwe mikononi mwa mtumishi Wako ili aitimize na nisitembee katika udanganyifu wa moyo wangu, Ee Mungu wangu.'
22 Alipomaliza kusema na kuomba, neno la Bwana likamjia kupitia mimi, kusema, Ondoka katika nchi yako, na jamaa zako, na nyumba ya baba yako, uende mpaka nchi nitakayokuonyesha, nami nitakufanya kuwa taifa kubwa na lenye watu wengi.
23 Nami nitakubariki
Nami nitalikuza jina lako,
Nawe utabarikiwa duniani,
Na katika Wewe jamaa zote za dunia zitabarikiwa,
Nami nitawabariki wale wanaokubariki,
Na walaani wale wanaokulaani.
24 Nami nitakuwa Mungu wako, na mwanao, na mjukuu wako, na uzao wako wote; usiogope; tangu sasa na hata vizazi vyote vya dunia, mimi ni Mungu wako.
25 Bwana Mungu akasema, 'Fumbua kinywa chake na masikio yake, apate kusikia na kusema kwa kinywa chake, kwa lugha iliyofunuliwa'; kwa maana ilikuwa imekoma

kutoka vinywani mwa wanadamu wote tangu siku ya kupinduliwa (kwa Babeli).
26 Nami nikafungua kinywa chake, na masikio yake na midomo yake, na nikaanza kuzungumza naye kwa Kiebrania kwa lugha ya uumbaji.
27 Akachukua vitabu vya baba zake, na hivi vikaandikwa kwa Kiebrania, akaviandika, na akaanza kuvisoma tangu sasa, nami nikamjulisha yale ambayo hakuweza (kuelewa), naye akavisoma wakati wa miezi sita ya mvua.
28 Ikawa katika mwaka wa saba wa juma la sita [1953 AM] alipozungumza na baba yake na kumwambia, kwamba ataondoka Harani aende katika nchi ya Kanaani kuiona na kurudi kwake.
29 Tera baba yake akamwambia, Nenda kwa amani.
Mungu wa milele na aifanye njia yako iwe sawa.
Na Bwana [(awe) nawe, na] akulinde na mabaya yote,
Na akupe neema, rehema na kibali mbele ya wale wanaokuona,
Na hakuna hata mmoja wa wanadamu awe na mamlaka juu yako kukudhuru;
Nenda kwa amani.
30 Na kama ukiiona nchi inayopendeza machoni pako kukaa, basi ondoka, unichukue kwako; umchukue Lutu, mwana wa Harani, ndugu yako, kama mwanao; Bwana awe pamoja nawe.
31 Na Nahori, ndugu yako, ondoka pamoja nami, hata utakaporudi kwa amani, nasi tutakwenda nawe sote pamoja.

SURA YA 13

1 Abramu akaondoka Harani, akamchukua Sarai mkewe, na Lutu, mwana wa nduguye Harani, mpaka nchi ya Kanaani; akafika Ashuru, akaelekea Shekemu, akakaa karibu na mwaloni mrefu.
2 Akaona, na tazama, nchi ilikuwa nzuri sana tangu kuingilia Hamathi hadi mwaloni mrefu.
3 Bwana akamwambia, Nitakupa wewe na uzao wako nchi hii.
4 Akajenga madhabahu huko, akamtolea Bwana sadaka ya kuteketezwa juu yake, aliyemtokea.
5 Akaondoka huko akaenda mlimani ... Betheli upande wa magharibi na Ai upande wa mashariki, akapiga hema yake huko.
6 Akaona, na tazama, nchi ilikuwa pana sana na nzuri, na kila kitu kimemea juu yake, mizabibu, na tini, na makomamanga, na mialoni, na ileksi, na mierebi, na miti ya mafuta, na mierezi, na miberoshi, na miti ya tende, na miti yote ya kondeni; na maji yalikuwa juu ya milima.
7 Akambariki Bwana aliyemwongoza kutoka Uru wa Wakaldayo, na kumleta katika nchi hii.
8 Ikawa katika mwaka wa kwanza, katika juma la saba, mwezi mpya wa mwezi wa kwanza, 1954 AM] kwamba alijenga madhabahu juu ya mlima huu, akaliitia jina la Bwana, akisema, 'Wewe, Mungu wa milele, ndiwe Mungu wangu.'
9 Akamtolea Bwana sadaka ya kuteketezwa juu ya madhabahu, ili awe pamoja naye, asimwache siku zote za maisha yake.
10 Akaondoka huko, akaenda upande wa kusini, akafika Hebroni; Hebroni ikajengwa wakati huo, akakaa huko miaka miwili; akaenda huko katika nchi ya kusini, huko Bealothi; kukawa na njaa katika nchi.
11 Abramu akaingia Misri mwaka wa tatu wa juma, akakaa Misri miaka mitano kabla mkewe hajatengwa naye.
12 Sasa Tanais huko Misri ilijengwa wakati huo - miaka saba baada ya Hebroni.
13 Ikawa Farao alipomkamata Sarai, mke wa Abramu, Bwana akampiga Farao na nyumba yake mapigo makubwa kwa sababu ya Sarai, mke wa Abramu.
14 Abramu alikuwa mtukufu sana kwa sababu ya mali zake, akiwa na kondoo, ng'ombe, punda, farasi, ngamia, watumwa, na wajakazi, na fedha na dhahabu nyingi sana. Na Lutu, mwana wa nduguye, alikuwa tajiri pia.
15 Farao akamrudisha Sarai, mke wa Abramu, naye akamtoa katika nchi ya Misri, akaenda mahali alipopiga hema lake hapo mwanzo, mahali pa madhabahu, Ai upande wa mashariki, na Betheli upande wa magharibi; akamhimidi Bwana, Mungu wake, aliyemrudisha kwa amani.
16 Ikawa katika yubile ya arobaini na moja katika mwaka wa tatu wa juma la kwanza, [1963 AM] aliporudi mahali hapa na kutoa sadaka ya kuteketezwa juu yake, akaliitia jina la Bwana, akasema, Wewe, Mungu Aliye Juu Sana, ndiwe Mungu wangu milele na milele.
17 Na katika mwaka wa nne wa juma hili [1964 AM] Lutu alitengana naye, na Lutu akakaa Sodoma, na watu wa Sodoma walikuwa wakosaji sana.
18 Akahuzunika moyoni mwake kwamba mwana wa nduguye amemwacha, kwa maana hakuwa na watoto.
19 Katika mwaka ule Lutu alipochukuliwa mateka, Bwana akamwambia Abramu, baada ya Lutu kutengana naye, katika mwaka wa nne wa juma hili, Inua macho yako kutoka mahali unapokaa, kaskazini na kusini, na magharibi na mashariki.
20 Kwa maana nchi yote uionayo nitakupa wewe na uzao wako milele, nami nitaufanya uzao wako uwe kama mchanga wa bahari; ingawa mtu anaweza kuhesabu mavumbi ya nchi, uzao wako hautahesabiwa.
21 Ondoka, tembea katika nchi hii katika marefu yake na mapana yake, uione yote; maana nitawapa uzao wako.' Abramu akaenda Hebroni, akakaa huko.
22 Na mwaka huo Kedorlaoma, mfalme wa Elamu, na Amrafeli, mfalme wa Shinari, na Arioko, mfalme wa Selasari, na Tergali, mfalme wa Mataifa, wakamwua mfalme wa Gomora, na mfalme wa Sodoma akakimbia, na wengi wakaanguka kwa majeraha katika bonde la Sidimu, karibu na Bahari ya Chumvi.
23 Wakateka Sodoma na Adamu na Seboimu, wakamteka Lutu pia, mwana wa nduguye Abramu, na mali zake zote, wakaenda Dani.
24 Mtu mmoja aliyetoroka akaja na kumwambia Abramu kwamba mwana wa nduguye amechukuliwa mateka, na (Abramu) akawapa silaha watumishi wake wa nyumbani...
25 . . . . kwa Abramu na kwa uzao wake, sehemu ya kumi ya malimbuko kwa Bwana, naye Bwana akaiamuru iwe amri ya milele kwamba wawape makuhani waliomtumikia, ili waimiliki milele.
26 Na sheria hii haina kikomo cha siku; kwani ameiamuru kwa vizazi vyote milele kwamba wamtolee Bwana sehemu ya kumi ya kila kitu, ya mbegu na ya divai na ya mafuta na ya ng'ombe na ya kondoo.

27 Akawapa makuhani wake ili wale na kunywa kwa furaha mbele zake.
28 Mfalme wa Sodoma akamjia, akainama mbele yake, akasema, Bwana wetu Abramu, tupe roho ulizowaokoa, lakini nyara ziwe zako.
29 Abramu akamwambia, Nainua mikono yangu kwa Mungu Aliye Juu Sana, kwamba sitatwaa cho chote kilicho chako, tangu uzi hata gidamu ya kiatu, usije ukasema, Nimemtajirisha Abramu; isipokuwa hivyo tu walivyokula vijana, na sehemu ya watu waliokwenda nami, Aneri, Esholi, na Mamre; hawa watachukua sehemu yao.

SURA YA 14

1 Baada ya mambo hayo, katika mwaka wa nne wa juma hilo, mwezi mpya wa mwezi wa tatu, neno la Bwana likamjia Abramu katika ndoto, likisema, Usiogope, Abramu, mimi ni mlinzi wako, na thawabu yako itakuwa kubwa sana.
2 Akasema, Bwana, Bwana, utanipa nini, nami naenda zangu hapa sina mtoto, na mwana wa Maseq, mwana wa mjakazi wangu, ni Eliezeri wa Damasko; yeye ndiye mrithi wangu, wala hukunipa mimi uzao.
3 Akamwambia, Huyu hatakuwa mrithi wako, bali atatoka katika viuno vyako mwenyewe; ndiye atakayekuwa mrithi wako.
4 Akamleta nje, akamwambia, Tazama mbinguni, uzihesabu nyota, kama ukiweza kuzihesabu.
5 Akatazama mbinguni, akaziona nyota, akamwambia, Ndivyo utakavyokuwa uzao wako.
6 Akamwamini Bwana, ikahesabiwa kwake kuwa haki.
7 Akamwambia, Mimi ni Bwana niliyekutoa katika Uru wa Wakaldayo, nikupe nchi ya Wakanaani, uimiliki milele; nami nitakuwa Mungu wako na wa uzao wako baada yako.
8 Akasema, Bwana, Bwana, nipateje kujua ya kwamba nitairithi?
9 Akamwambia, Nipatie ndama wa miaka mitatu, na mbuzi wa miaka mitatu, na kondoo wa miaka mitatu, na hua, na njiwa.
10 Akavichukua vyote katikati ya mwezi, akakaa kwenye mwaloni wa Mamre, ulio karibu na Hebroni.
11 Akajenga madhabahu huko, akatoa dhabihu hizi zote; akamimina damu yao juu ya madhabahu, akazipasua katikati, akaziweka zikielekeana; lakini ndege hakuwapasua.
12 Ndege wakashuka kwenye vipande hivyo, naye Abramu akawafukuza, wala hakuwaacha ndege waviguse.
13 Ikawa, jua lilipotua, Abramu akastaajabu, na tazama, hofu ya giza kuu ikamjia, akaambiwa Abramu, Ujue hakika ya kwamba uzao wako utakuwa mgeni katika nchi isiyo yao, nao watawatia utumwani, na kuwatesa kwa miaka mia nne.
14 Na taifa lile watakalokuwa watumwa nitalihukumu, na baada ya hayo watatoka humo na mali nyingi.
15 Nawe utakwenda kwa baba zako kwa amani, na kuzikwa katika uzee mwema.
16 Lakini katika kizazi cha nne watarudi hapa, maana uovu wa Waamori haujatimia bado.
17 Akaamka kutoka usingizini, akaamka, na jua lilikuwa limetua; na palikuwa na mwali wa moto, na tazama, tanuru ilikuwa ikitoa moshi, na mwali wa moto ulipita kati ya vipande hivyo.
18 Siku hiyo Bwana akafanya agano na Abramu, akasema, Uzao wako nitawapa nchi hii, kuanzia mto wa Misri hadi mto mkubwa, mto Frati, Wakeni, na Wakenizi, na Wakadmoni, na Waperizi, na Warefai, na Wapakori, na Wahivi, na Waamori, na Wakanaani, na Wagirgashi, na Wayebusi.
19 Siku ilipopita, Abramu akatoa vipande, na ndege, na sadaka zao za matunda, na sadaka zao za kinywaji, na moto ukaviteketeza.
20 Na siku hiyo tulifanya agano na Abramu, kama tulivyoagana na Nuhu katika mwezi huu; Abramu akaifanya upya sikukuu na amri kwa ajili yake mwenyewe milele.
21 Abramu akafurahi, akamjulisha Sarai mkewe mambo haya yote; naye akaamini kwamba atapata uzao, lakini hakuzaa.
22 Sarai akamshauri Abramu mumewe, akamwambia, Umlalie Hajiri, mjakazi wangu Mmisri, labda nitakupatia uzao kwake.
23 Abramu akasikiliza sauti ya Sarai mkewe, akamwambia, “Fanya hivyo.” Sarai akamchukua Hagari, mjakazi wake, Mmisri, akampa Abramu, mumewe, awe mkewe.
24 Akaingia kwake, naye akapata mimba, akamzalia mwana, akamwita jina lake Ishmaeli, katika mwaka wa tano wa juma hili [1965 AM]; na huu ulikuwa mwaka wa themanini na sita wa maisha ya Abramu.

SURA YA 15

1 Na katika mwaka wa tano wa juma la nne la yubile hii, [1979 AM] katika mwezi wa tatu, katikati ya mwezi, Abramu alisherehekea sikukuu ya malimbuko ya mavuno ya nafaka.
2 Akatoa sadaka mpya juu ya madhabahu, malimbuko ya mazao, kwa Bwana, ndama ng'ombe na mbuzi na kondoo juu ya madhabahu kama sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana; sadaka zao za matunda na sadaka zao za kinywaji akazitoa juu ya madhabahu pamoja na ubani.
3 Bwana akamtokea Abramu, akamwambia, Mimi ni Mungu Mwenyezi; jikubali mbele zangu, ukawe mkamilifu.
4 Nami nitafanya agano langu kati yangu na wewe, nami nitakuzidisha sana.
5 Abramu akaanguka kifudifudi, Mungu akasema naye, akasema,
6 Tazama, amri yangu iko pamoja nawe,
Nawe utakuwa baba wa mataifa mengi.
7 Wala jina lako halitaitwa tena Abramu,
Lakini jina lako tangu sasa, hata milele, litakuwa Ibrahimu.
Kwa maana nimekufanya uwe baba wa mataifa mengi.
8 Nami nitakufanya uwe mkuu sana,
Nami nitakufanya kuwa mataifa,
Na wafalme watatoka kwako.
9 Nami nitalithibitisha agano langu kati yangu na wewe, na uzao wako baada yako, katika vizazi vyao vyote, kuwa agano la milele, ili niwe Mungu wako, na wa uzao wako baada yako.
10 Nami nitakupa wewe na uzao wako baada yako nchi ile uliyokaa ugenini, nchi ya Kanaani, upate kuimiliki milele, nami nitakuwa Mungu wao.

11 Bwana akamwambia Ibrahimu, Nawe, lishike agano langu, wewe na uzao wako baada yako; mkatahiri kila mwanamume miongoni mwenu, na kutahiri govi zenu; na itakuwa ishara ya agano la milele kati yangu na ninyi.
12 Na mtoto siku ya nane mtamtahiri, kila mwanamume katika vizazi vyenu, kila mtu aliyezaliwa nyumbani, au mliyemnunua kwa fedha kutoka kwa mgeni yeyote, ambaye mmemnunua ambaye si wa uzao wako.
13 Mzaliwa wa nyumbani mwako hakika atatahiriwa, na hao uliowanunua kwa pesa watatahiriwa; na agano langu litakuwa katika mwili wako, kuwa amri ya milele.
14 Na mwanamume asiyetahiriwa, ambaye hajatahiriwa katika nyama ya govi lake siku ya nane, mtu huyo atakatiliwa mbali na watu wake, kwa sababu amevunja agano langu.
15 Mungu akamwambia Ibrahimu, Kuhusu Sarai mkeo, jina lake halitaitwa tena Sarai, bali jina lake litakuwa Sara.
16 Nami nitambariki, na kukupa mwana kwake, nami nitambariki, naye atakuwa taifa, na wafalme wa mataifa watatoka kwake.
17 Ibrahimu akaanguka kifudifudi, akafurahi, akasema moyoni mwake, Je, mtu wa miaka mia atazaliwa mwana, na Sara, mwenye miaka tisini, atazaa?
18 Ibrahimu akamwambia Mungu, Laiti Ishmaeli angeishi mbele yako!
19 Mungu akasema, Naam, na Sara naye atakuzalia mwana, nawe utamwita jina lake Isaka; nami nitafanya agano langu naye imara, agano la milele, na kwa uzao wake baada yake.
20 Na kuhusu Ishmaeli pia nimekusikia, nami nitambariki, na kumfanya mtu mkuu, na kumzidisha sana, naye atazaa wakuu kumi na wawili, nami nitamfanya kuwa taifa kubwa.
21 Lakini agano langu nitalifanya imara na Isaka, ambaye Sara atakuzalia, siku hizi, mwaka ujao.
22 Akaacha kusema naye, Mungu akapanda juu kutoka kwa Ibrahimu.
23 Ibrahimu akafanya kama Mungu alivyomwambia, akamtwaa Ishmaeli mwanawe, na wote waliozaliwa nyumbani mwake, na wote aliowanunua kwa fedha zake, kila mwanamume nyumbani mwake, akawatahiri nyama ya magovi yao.
24 Ibrahimu akatahiriwa siku hiyo hiyo, na wanaume wote wa nyumba yake, na waliozaliwa nyumbani mwake, na wote aliowanunua kwa fedha kutoka kwa wana wa wageni, wakatahiriwa pamoja naye.
25 Sheria hii ni kwa vizazi vyote milele, na hakuna tohara ya siku hizo, wala hakuna kuachwa kwa siku moja kati ya siku nane; kwani ni amri ya milele, iliyoamriwa na kuandikwa kwenye mbao za mbinguni.
26 Na kila mtu aliyezaliwa, ambaye nyama ya govi lake haijatahiriwa siku ya nane, si wa watoto wa agano ambalo Bwana alifanya na Ibrahimu, bali ni wa watoto wa uharibifu; wala hakuna, zaidi ya hayo, ishara yoyote juu yake kwamba yeye ni wa Bwana, lakini (amekusudiwa) kuangamizwa na kuuawa kutoka duniani, na kung'olewa kutoka duniani, kwa maana amevunja agano la Bwana Mungu wetu.
27 Kwa maana malaika wote wa uwepo na malaika wote wa utakaso wameumbwa hivyo tangu siku ya kuumbwa kwao, na mbele ya malaika wa uwepo na malaika wa utakaso amewatakasa Israeli, ili wawe pamoja naye na pamoja na malaika zake watakatifu.
28 Nawe uwaamuru wana wa Israeli, na waiache ishara ya agano hili kwa vizazi vyao vyote, iwe amri ya milele, wala hawatang'olewa kutoka katika nchi.
29 Kwa maana amri hii imeamriwa kuwa agano, ili waitunze milele kati ya wana wa Israeli wote.
30 Kwa Ishmaeli na wanawe na ndugu zake na Esau, Bwana hakuwafanya wamkaribie, wala hakuwachagua kwa sababu wao ni wana wa Ibrahimu, kwa sababu aliwajua, bali aliwachagua Israeli kuwa watu wake.
31 Akalitakasa, akalikusanya kutoka miongoni mwa wanadamu wote; maana kuna mataifa mengi na watu wengi, na wote ni wake, na juu ya yote ameweka roho katika mamlaka ya kuwapotosha kutoka kwake.
32 Lakini hakumteua malaika au roho yeyote juu ya Israeli, kwa maana Yeye pekee ndiye mtawala wao, naye atawalinda na kuwataka kutoka kwa malaika zake na roho zake, na kutoka kwa nguvu zake zote ili awalinde na kuwabariki, na kwamba wawe wake na Yeye awe wao tangu sasa milele.
33 Na sasa nawatangazia kwamba wana wa Israeli hawatashika amri hii, wala hawatawatahiri wana wao kulingana na sheria hii yote; kwa maana katika mwili wa kutahiriwa kwao wataacha kutahiriwa huku kwa wana wao, na wote, wana wa Beliari, watawaacha wana wao wakiwa hawajatahiriwa kama walivyozaliwa.
34 Na ghadhabu kuu kutoka kwa Bwana itakuwa juu ya wana wa Israeli, kwa sababu wameacha agano lake, na kugeuka kutoka kwa neno lake, na kutukana na kukufuru, kwa sababu hawazingatii amri ya sheria hii; kwa maana wamewatendea washiriki wao kama Mataifa, ili waondolewe na kung'olewa kutoka katika nchi. Na hakutakuwa na msamaha tena au msamaha kwao [ili kuwe na msamaha na msamaha] kwa ajili ya dhambi yote ya kosa hili la milele.

SURA YA 16

1 Na mwezi mpya wa nne tulimtokea Ibrahimu, kwenye mwaloni wa Mamre, tukazungumza naye, tukamwambia ya kwamba Sara mkewe atampa mwana.
2 Na Sara akacheka, kwa maana alisikia kwamba tulikuwa tumezungumza maneno haya na Ibrahimu, nasi tukamwonya, naye akaogopa, na akakana kwamba hakucheka kwa sababu ya maneno hayo.
3 Nasi tukamwambia jina la mwanawe, kama jina lake lilivyoamriwa na kuandikwa katika mbao za mbinguni (yaani) Isaka,
4 Na (kwamba) tutakapomrudia kwa wakati uliowekwa, angekuwa amechukua mimba ya mwana.
5 Na katika mwezi huu Bwana alitekeleza hukumu zake juu ya Sodoma, na Gomora, na Seboimu, na eneo lote la Yordani, naye akawateketeza kwa moto na kiberiti, akawaangamiza hata leo, kama vile nilivyokujulisha matendo yao yote, ya kwamba ni waovu na wenye dhambi nyingi, na kwamba wanajitia unajisi na kufanya uasherati katika miili yao, na kufanya uchafu duniani.
6 Na, vivyo hivyo, Mungu atatekeleza hukumu juu ya maeneo ambayo wamefanya kulingana na uchafu wa Wasodoma, kama vile hukumu ya Sodoma.
7 Lakini tulimwokoa Lutu; kwa maana Mungu alimkumbuka Ibrahimu, akamtoa katikati ya maangamizi.

8 Naye yeye na binti zake wakatenda dhambi duniani, ambayo haikuwahi kutokea duniani tangu siku za Adamu hadi wakati wake; kwa maana huyo mtu alilala na binti zake.
9 Na, tazama, iliamriwa na kuchorwa kuhusu uzao wake wote, kwenye mbao za mbinguni, kuwaondoa na kuwang'oa, na kutekeleza hukumu juu yao kama hukumu ya Sodoma, na kuacha uzao wowote wa mwanadamu duniani siku ya hukumu.
10 Mwezi huo huo Ibrahimu alitoka Hebroni, akaondoka, akakaa kati ya Kadeshi na Shuri, katika milima ya Gerari.
11 Katikati ya mwezi wa tano aliondoka huko, akakaa kwenye Kisima cha Kiapo.
12 Katikati ya mwezi wa sita, Bwana akamjia Sara, akamtendea kama alivyosema, naye akapata mimba.
13 Akazaa mwana katika mwezi wa tatu, na katikati ya mwezi, wakati ambao Bwana alikuwa amemwambia Ibrahimu, katika sikukuu ya malimbuko ya mavuno, Isaka akazaliwa.
14 Ibrahimu akamtahiri mwanawe siku ya nane; yeye ndiye wa kwanza kutahiriwa kwa mujibu wa agano lililoamriwa milele.
15 Na katika mwaka wa sita wa juma la nne tulimjia Ibrahimu, kwenye Kisima cha Kiapo, nasi tukamtokea [kama tulivyokuwa tumemwambia Sara kwamba tunapaswa kumrudia, naye angepata mimba ya mwana.
16 Tukarudi mwezi wa saba, tukamkuta Sara ana mimba mbele yetu] nasi tukambariki, na tukamjulisha mambo yote yaliyoamriwa kumhusu, kwamba asife hata atakapozaa wana sita zaidi, na awaone kabla hajafa; bali (kwamba) jina lake na uzao wake viitwe katika Isaka:
17 Na (kwamba) uzao wote wa wanawe watakuwa Mataifa, na watahesabiwa pamoja na Mataifa; lakini kutoka kwa wana wa Isaka mmoja awe uzao mtakatifu, wala asihesabiwe miongoni mwa Mataifa.
18 Kwa maana angekuwa sehemu ya Aliye Juu Zaidi, na uzao wake wote ulikuwa umeanguka katika milki ya Mungu, ili iwe kwa Bwana watu kwa ajili ya milki yake juu ya mataifa yote, na kwamba iwe ufalme na makuhani na taifa takatifu.
19 Nasi tukaenda zetu, tukamwambia Sara yote tuliyomwambia, nao wote wawili wakafurahi kwa furaha kubwa sana.
20 Akamjengea Bwana madhabahu huko, aliyemwokoa, na kumfurahisha katika nchi ya ugeni wake, akafanya sikukuu ya furaha mwezi huu kwa siku saba, karibu na madhabahu aliyoijenga kwenye Kisima cha Kiapo.
21 Naye akajenga vibanda kwa ajili yake mwenyewe na kwa ajili ya watumishi wake katika sikukuu hii, na alikuwa wa kwanza kusherehekea sikukuu ya vibanda duniani.
22 Na katika siku hizo saba alitoa sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana kila siku, ng'ombe wawili waume, na kondoo waume wawili, na kondoo waume saba, na mbuzi mume mmoja, kuwa sadaka ya dhambi, ili apate kujifanyia upatanisho kwa ajili yake mwenyewe, na kwa ajili ya wazao wake.
23 Na, kama sadaka ya shukrani, kondoo waume saba, na wana-mbuzi saba, na kondoo waume saba, na mbuzi waume saba, pamoja na sadaka zao za matunda, na sadaka zao za kinywaji; akateketeza mafuta yake yote juu ya madhabahu, sadaka iliyochaguliwa kwa Bwana, kuwa harufu nzuri ya kupendeza.
24 Asubuhi na jioni alichoma ubani, ubani na galbena, na staki, na nardo, na manemane, viungo, na kostum; vyote hivi saba alivitoa, vikipondwa, vikichanganywa pamoja katika sehemu sawa (na) safi.
25 Akafanya sikukuu hiyo kwa siku saba, akifurahi kwa moyo wake wote na kwa roho yake yote, yeye na wote waliokuwamo nyumbani mwake; wala hapakuwa na mgeni pamoja naye, wala mtu ye yote ambaye hakutahiriwa.
26 Akambariki Muumba wake aliyemuumba katika kizazi chake, kwa maana alimwumba kulingana na mapenzi Yake mema; kwa maana alijua na kutambua kwamba kutoka kwake kungetokea mmea wa haki kwa vizazi vya milele, na kutoka kwake mbegu takatifu, ili iwe kama Yeye aliyeumba vitu vyote.
27 Akabariki na kushangilia, na akaiita jina la sikukuu hii sikukuu ya Bwana, furaha inayompendeza Mungu Aliye Juu Sana.
28 Nasi tukambariki milele, na uzao wake wote baada yake katika vizazi vyote vya dunia, kwa sababu alisherehekea sikukuu hii kwa wakati wake, kulingana na ushuhuda wa mbao za mbinguni.
29 Kwa sababu hii imeamriwa juu ya mbao za mbinguni kuhusu Israeli, kwamba wataadhimisha sikukuu ya vibanda siku saba kwa furaha, katika mwezi wa saba, itakayokubalika mbele za Bwana; ni amri ya milele katika vizazi vyao vyote kila mwaka.
30 Na kwa hili hakuna kikomo cha siku; kwani imeamriwa milele kwa Israeli kwamba waiadhimishe na kukaa katika vibanda, na kuweka taji za maua juu ya vichwa vyao, na kuchukua matawi ya majani, na miti ya mierebi kutoka kwenye kijito.
31 Ibrahimu akatwaa matawi ya mitende, na matunda ya miti mizuri, na kila siku akazunguka madhabahu na matawi hayo mara saba kwa siku asubuhi, akamsifu na kumshukuru Mungu wake kwa mambo yote kwa furaha.

SURA YA 17

1 Na katika mwaka wa kwanza wa juma la tano Isaka aliachishwa kunyonya katika yubile hii, [1982 AM] na Ibrahimu akafanya karamu kubwa katika mwezi wa tatu, siku ambayo mwanawe Isaka aliachishwa kunyonya.
2 Na Ishmaeli, mwana wa Hajiri, Mmisri, alikuwa mbele ya uso wa Ibrahimu, baba yake, badala yake, na Ibrahimu akafurahi na kumtukuza Mungu kwa sababu alikuwa amewaona wanawe na hakuwa amekufa bila watoto.
3 Akakumbuka maneno aliyokuwa amemwambia siku ile Lutu alipotengana naye, akafurahi kwa sababu Bwana alikuwa amempa mbegu juu ya nchi ili kuirithi nchi, naye akambariki kwa kinywa chake chote Muumba wa vitu vyote.
4 Sara akamwona Ishmaeli akicheza na kucheza, na Ibrahimu akifurahi kwa furaha kubwa, akamwonea wivu Ishmaeli, akamwambia Ibrahimu, Mfukuze mjakazi huyu na mwanawe; maana mwana wa mjakazi huyu hatarithi pamoja na mwanangu, Isaka.
5 Jambo hilo lilikuwa baya machoni pa Ibrahimu, kwa sababu ya mjakazi wake na mwanawe, kwamba awafukuze mbali naye.

6 Mungu akamwambia Ibrahimu, Neno hili lisiwe gumu machoni pako, kwa ajili ya mtoto, na kwa ajili ya mjakazi; katika yote aliyokuambia Sara, sikiliza maneno yake, uyafanye; kwa maana jina lako na uzao wako vitaitwa katika Isaka.
7 Lakini kuhusu mwana wa mjakazi huyu nitamfanya kuwa taifa kubwa, kwa sababu ametoka katika uzao wako.
8 Ibrahimu akaamka asubuhi na mapema, akatwaa mkate na kiriba cha maji, akaviweka mabegani mwa Hajiri na mtoto, akamruhusu aende zake.
9 Akaenda zake, akatangatanga katika jangwa la Beer-sheba; maji yaliyokuwa ndani ya kiriba yakaisha, na mtoto akaona kiu, asiweze kuendelea, akaanguka chini.
10 Mama yake akamchukua na kumtupa chini ya mzeituni, akaenda akamketi akimkabili, umbali wa mtutu wa upinde; maana alisema, Nisimwone mwanangu akifa. Alipokuwa ameketi, alilia.
11 Malaika wa Mungu, mmoja wa watakatifu, akamwambia, "Kwa nini unalia, Hagari? Ondoka umchukue mtoto, umshike mkononi mwako; kwa maana Mungu amesikia sauti yako, naye amemwona mtoto."
12 Akafumbua macho yake, akaona kisima cha maji, akaenda akajaza chupa yake maji, akamnywesha mtoto wake; akaondoka, akaenda zake kuelekea nyika ya Parani.
13 Mtoto akakua, akawa mpiga upinde, na Mungu alikuwa pamoja naye, na mama yake akamtwalia mke kutoka miongoni mwa binti za Misri.
14 Akamzalia mwana, akamwita jina lake Nebayothi, maana alisema, Bwana alikuwa karibu nami nilipomwita.
15 Ikawa katika juma la saba, katika mwaka wake wa kwanza, [2003 AM] katika mwezi wa kwanza katika yubile hii, siku ya kumi na mbili ya mwezi huu, sauti zilisikika mbinguni kuhusu Ibrahimu, kwamba alikuwa mwaminifu katika yote aliyomwambia, na kwamba alimpenda Bwana, na kwamba katika kila dhiki alikuwa mwaminifu.
16 Ndipo mkuu Mastêm akaja na kusema mbele za Mungu, 'Tazama, Ibrahimu anampenda Isaka mwanawe, naye anapendezwa naye kuliko vitu vingine vyote; mwambie amtoe kama sadaka ya kuteketezwa juu ya madhabahu, nawe utaona kama atafanya amri hii, na utajua kama ni mwaminifu katika kila kitu unachomjaribu.'
17 Na Bwana alijua kwamba Ibrahimu alikuwa mwaminifu katika mateso yake yote; kwani alikuwa amemjaribu katika nchi yake na kwa njaa, na alikuwa amemjaribu kwa utajiri wa wafalme, na alikuwa amemjaribu tena kupitia mke wake, wakati aliponyakuliwa (kutoka kwake), na kwa tohara; na alikuwa amemjaribu kupitia Ishmaeli na Hajiri, mjakazi wake, alipowafukuza.
18 Na katika kila kitu ambacho alikuwa amemjaribu, alionekana kuwa mwaminifu, na roho yake haikuwa na subira, wala hakuwa mwepesi wa kutenda; kwani alikuwa mwaminifu na mpenda Bwana.

SURA YA 18

1 Mungu akamwambia, Ibrahimu, Ibrahimu; naye akasema, Tazama, (niko hapa).
2 Akasema, Mchukue mwanao mpendwa, umpendaye, Isaka, uende zako mpaka nchi ya vilima, ukamtoe sadaka juu ya mlima mmojawapo nitakaokuonyesha.
3 Akaamka asubuhi na mapema, akatandika punda wake, akawachukua vijana wake wawili pamoja naye, na Isaka mwanawe, akachanja kuni za sadaka ya kuteketezwa, akaenda mahali hapo siku ya tatu, akaona mahali hapo kwa mbali.
4 Akafika kwenye kisima cha maji, akawaambia vijana wake, 'Kaeni hapa na punda, nami na kijana tutakwenda (mbele), na tutakapokwisha kuabudu tutawarudia tena.'
5 Akatwaa kuni za sadaka ya kuteketezwa, akamtwika Isaka mwanawe, akachukua moto na kisu mkononi mwake, wakaenda wote wawili pamoja mahali pale.
6 Isaka akamwambia baba yake, Baba! Naye akasema, Mimi hapa, mwanangu. Akamwambia, Tazama moto, na kisu, na kuni; lakini yuko wapi kondoo kwa sadaka ya kuteketezwa, baba?
7 Akasema, 'Mungu atajipatia kondoo kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa, mwanangu.' Akakaribia mahali pa mlima wa Mungu.
8 Akajenga madhabahu, akaweka kuni juu ya madhabahu, akamfunga Isaka mwanawe, akamweka juu ya kuni zilizokuwa juu ya madhabahu; akanyosha mkono wake ili achukue kisu ili amchinje Isaka mwanawe.
9 Nami nikasimama mbele yake, na mbele ya mkuu Mastêmâ, na Bwana akasema, 'Mwambie asimwekee kijana mkono wake, wala asimtendee chochote, kwa maana nimeonyesha kwamba anamwogopa Bwana.'
10 Nikamwita kutoka mbinguni, nikamwambia, Ibrahimu, Ibrahimu; naye akaingiwa na hofu, akasema, Tazama, (niko hapa).
11 Nikamwambia, Usimnyoshee kijana mkono wako, wala usimtendee neno; kwa maana sasa nimeonyesha ya kwamba unamcha Bwana, wala hukunizuilia mwanao, mzaliwa wako wa kwanza, kutoka kwangu.
12 Na mkuu Mastêmâ aliaibishwa; na Ibrahimu akainua macho yake na kutazama, na tazama, kondoo mume amekamatwa ... kwa pembe zake, na Ibrahimu akaenda akamchukua kondoo mume na kumtoa kama sadaka ya kuteketezwa badala ya mwanawe.
13 Ibrahimu akapaita mahali pale, Bwana ameona; ndiyo maana husemwa katika mlima Bwana ameona, yaani, Mlima Sayuni.
14 Bwana akamwita Ibrahimu kwa jina lake mara ya pili kutoka mbinguni, alipotufanya tuonekane tukizungumza naye kwa jina la Bwana.
15 Akasema, Nimeapa kwa nafsi yangu, asema Bwana, Kwa kuwa umefanya jambo hili, wala hukunizuilia mwanao, mwanao mpendwa, ya kwamba katika kubariki nitakubariki, na katika kuzidisha nitauzidisha uzao wako, kama nyota za mbinguni, na kama mchanga ulioko pwani; na uzao wako utairithi miji ya adui zake,
16 Na katika uzao wako mataifa yote ya dunia yatabarikiwa; kwa sababu umetii sauti yangu, nami nimewaonyesha wote ya kuwa wewe ni mwaminifu kwangu katika yote niliyokuambia, Enenda kwa amani.
17 Ibrahimu akaenda kwa vijana wake, nao wakaondoka, wakaenda pamoja mpaka Beer-sheba; naye Ibrahimu [2010 AM] akakaa karibu na Kisima cha Kiapo.
18 Akafanya sikukuu hii kila mwaka, siku saba kwa furaha, akaiita sikukuu ya Bwana kulingana na siku saba alizokwenda na kurudi kwa amani.

19 Na kwa hivyo imeamriwa na kuandikwa kwenye vibao vya mbinguni kuhusu Israeli na uzao wake kwamba wanapaswa kuadhimisha sikukuu hii kwa siku saba kwa furaha ya sikukuu.

SURA YA 19

1 Ikawa katika mwaka wa kwanza wa juma la kwanza, katika yubile ya arobaini na mbili, Ibrahimu akarudi akakaa mkabala na Hebroni, yaani Kiriath-arba, majuma mawili ya miaka.
2 Na katika mwaka wa kwanza wa juma la tatu la yubile hii siku za maisha yake Sara zilitimia, akafa huko Hebroni.
3 Ibrahimu akaenda kumlilia na kumzika, nasi tukamjaribu [kuona] kama roho yake ilikuwa mvumilivu na hakukasirika kwa maneno ya kinywa chake; naye alionekana mvumilivu katika hili, wala hakufadhaika.
4 Kwani kwa uvumilivu wa roho alizungumza na wana wa Hethi, ili wampe mahali pa kumzika maiti wake.
5 Bwana akampa neema mbele ya wote waliomwona, akawasihi wana wa Hethi kwa upole, nao wakampa nchi ya pango la watu wawili mbele ya Mamre, yaani Hebroni, kwa vipande mia nne vya fedha.
6 Wakamsihi wakisema, Tutakupa bure; lakini hakutaka kuichukua mikononi mwao bure, kwa maana alitoa bei ya mahali hapo, pesa zote, akainama mbele yao mara mbili, na baada ya hapo akamzika maiti wake katika pango la watu wawili.
7 Siku zote za maisha ya Sara zilikuwa miaka mia moja na ishirini na saba, yaani, yubile mbili, na majuma manne, na mwaka mmoja; hizo ndizo siku za miaka ya maisha yake Sara.
8 Hili ndilo jaribio la kumi ambalo Ibrahimu alijaribiwa, naye akaonekana kuwa mwaminifu, mwenye subira rohoni.
9 Na hakusema hata neno moja kuhusu uvumi uliokuwa nchini jinsi Mungu alivyosema kwamba atampa yeye na uzao wake baada yake, naye akaomba mahali hapo pa kumzika maiti wake; kwa maana alipatikana kuwa mwaminifu, na akaandikwa kwenye mbao za mbinguni kama rafiki wa Mungu.
10 Na katika mwaka wake wa nne akamtwalia Isaka mke mwanawe, jina lake Rebeka [2020 AM] [binti ya Bethueli, mwana wa Nahori, ndugu wa Ibrahimu] dada yake Labani, binti wa Bethueli; na Bethueli alikuwa mwana wa Melka, aliyekuwa mke wa Nahori, ndugu wa Ibrahimu.
11 Ibrahimu akajitwalia mke wa tatu, jina lake akiitwa Ketura, kutoka miongoni mwa binti za watumishi wake wa nyumbani; maana Hajiri alikuwa amekufa kabla ya Sara. Akamzalia wana sita, Zimramu, na Yokshani, na Medani, na Midiani, na Ishbaki, na Shua, katika majuma mawili ya miaka.
12 Ikawa wiki ya sita, mwaka wa pili, Rebeka akamzalia Isaka wana wawili, Yakobo na Esau.
13 Na [2046 AM] Yakobo alikuwa mtu laini na mnyofu, na Esau alikuwa mtu mkali, mtu wa nyikani, mwenye nywele nyingi, na Yakobo aliishi katika mahema.
14 Vijana wakakua, Yakobo akajifunza kuandika; lakini Esau hakujifunza, kwa sababu alikuwa mtu wa porini na mwindaji, na alijifunza vita, na matendo yake yote yalikuwa makali.
15 Na Ibrahimu alimpenda Yakobo, lakini Isaka alimpenda Esau.
16 Na Ibrahimu aliona matendo ya Esau, na alijua kwamba jina lake na uzao wake vitaitwa katika Yakobo; naye akamwita Rebeka na kutoa amri kuhusu Yakobo, kwani alijua kwamba yeye (pia) alimpenda Yakobo zaidi kuliko Esau.
17 Akamwambia, Binti yangu, mlinde mwanangu Yakobo, maana atakuwa badala yangu duniani, na kwa baraka kati ya wanadamu, na kwa utukufu wa uzao wote wa Shemu.
18 Kwa maana najua ya kuwa Bwana atamchagua kuwa watu wake wa urithi, kuliko mataifa yote yaliyo juu ya uso wa dunia.
19 Na tazama, Isaka mwanangu anampenda Esau zaidi kuliko Yakobo, lakini naona kwamba unampenda Yakobo kweli.
20 Mzidishie fadhili zako, Na macho yako yamtazame kwa upendo; Kwa maana atakuwa baraka kwetu duniani tangu sasa hata vizazi vyote vya dunia.
21 Mikono yako na iwe imara, Na moyo wako ufurahi katika mwanao Yakobo; Kwa maana nimempenda sana kuliko wanangu wote. Atabarikiwa milele, Na uzao wake utaijaza dunia yote.
22 Kama mtu aweza kuhesabu mchanga wa dunia, uzao wake nao utahesabiwa.
23 Na baraka zote ambazo Bwana amenibarikia na uzao wangu zitakuwa za Yakobo na uzao wake milele.
24 Na katika uzao wake jina langu litabarikiwa, na jina la baba zangu, Shemu, na Nuhu, na Henoko, na Mahalaleli, na Enoshi, na Sethi, na Adamu.
25 Na hizi zitatumika kuweka misingi ya mbingu, na kuimarisha dunia, na kufanya upya mianga yote iliyoko angani.
26 Akamwita Yakobo mbele ya Rebeka mama yake, akambusu, akambariki, akasema,
27 Yakobo, mwanangu mpendwa, ambaye roho yangu inampenda, Mungu akubariki kutoka juu ya anga, na akupe baraka zote alizombariki Adamu, na Henoko, na Nuhu, na Shemu; na mambo yote aliyoniambia, na mambo yote aliyoahidi kunipa, na akufanye akushikamane nawe na uzao wako milele, kama siku za mbingu juu ya nchi.
28 Na Roho za Mastêmâ hazitawatawala wewe wala uzao wako ili kukugeuza kutoka kwa Bwana, ambaye ni Mungu wako tangu sasa milele.
29 Na Bwana Mungu awe baba yako, na wewe mzaliwa wa kwanza, na kwa watu milele.
30 Nenda kwa amani, mwanangu.' Na wote wawili wakatoka pamoja kutoka kwa Abrahamu.
31 Rebeka alimpenda Yakobo kwa moyo wake wote na kwa roho yake yote, zaidi sana kuliko Esau; lakini Isaka alimpenda Esau zaidi kuliko Yakobo.

SURA YA 20

1 Na katika yubile ya arobaini na mbili, katika mwaka wa kwanza wa wiki ya saba, Ibrahimu alimwita Ishmaeli, [2052 (2045?) AM] na wanawe kumi na wawili, na Isaka na wanawe wawili, na wana sita wa Ketura, na wana wao.
2 Na akawaamuru kwamba waishike njia ya Bwana; kwamba watende haki, na kupendana kila mmoja na jirani yake, na kutenda hivi miongoni mwa watu wote; kwamba

kila mmoja aenende hivyo kwa ajili yao kama kutenda hukumu na haki duniani.
3 Kwamba wawatahiri wana wao, kulingana na agano alilofanya nao, na wasigeuke upande wa kuume au wa kushoto wa njia zote ambazo Bwana alituamuru; na kwamba tujiepushe na uasherati na uchafu wote, [na kuachana na uasherati na uchafu wote miongoni mwetu].
4 Na kama mwanamke yeyote au msichana akifanya uzinzi miongoni mwenu, mchomeni kwa moto, wala msifanye uzinzi naye kwa macho yao na mioyo yao; wala msijitwalie wake kutoka kwa binti za Kanaani; kwa maana uzao wa Kanaani utang'olewa kutoka katika nchi.
5 Naye akawaambia kuhusu hukumu ya majitu, na hukumu ya Wasodoma, jinsi walivyohukumiwa kwa sababu ya uovu wao, na kufa kwa sababu ya uasherati wao, na uchafu wao, na uharibifu wa pande zote mbili kupitia uasherati.
6 Jilindeni na uasherati na uchafu wote, na uchafu wote wa dhambi, msije mkafanya jina letu kuwa laana, na maisha yenu yote kuwa mzaha, na wana wenu wote kuangamizwa kwa upanga, nanyi mkalaaniwa kama Sodoma, na mabaki yenu yote kama wana wa Gomora.
7 Nawasihi, wanangu, mpendeni Mungu wa mbinguni, na mshikamane na amri zake zote; wala msiende kwa kufuata sanamu zao, na uchafu wao;
8 Wala msijifanyie miungu ya kusubu au ya kuchonga; kwa maana ni ubatili, wala hamna roho ndani yake; kwa maana ni kazi ya mikono ya wanadamu, Na wote waitumainio hawaitumainii kitu.
9 Msiwatumikie, wala msiwasujudie; Bali mtumikieni Mungu Aliye Juu Sana, mkamsujudie Yeye daima; Mkamtumainie uso wake sikuzote, Mkafanye unyofu na haki mbele zake, Ili apate kupendezwa nanyi na kuwapa rehema zake, Na kuwanyeshea mvua asubuhi na jioni, Na kubariki kazi zenu zote mlizozifanya juu ya nchi, Na kubariki mkate wenu na maji yenu, Na kubariki uzao wa tumbo lenu, na uzao wa nchi yenu, Na makundi ya ng'ombe wenu, na makundi ya kondoo zenu.
10 Nanyi mtakuwa baraka duniani, na mataifa yote ya dunia watawatamani, na kuwabariki wana wenu kwa jina langu, ili wabarikiwe kama mimi nilivyo.
11 Akampa Ishmaeli na wanawe, na wana wa Ketura, zawadi, akaziondoa kwa Isaka mwanawe, naye akampa Isaka mwanawe kila kitu.
12 Ishmaeli na wanawe, na wana wa Ketura na wana wao, wakaenda pamoja, wakakaa kutoka Parani mpaka kuingia Babeli, katika nchi yote iliyo upande wa mashariki kuelekea jangwa.
13 Na hawa wakachanganyikana, na majina yao yakaitwa Waarabu, na Waishmaeli.

SURA YA 21

1 Ikawa katika mwaka wa sita wa juma la saba la yubile hii, Ibrahimu akamwita Isaka mwanawe, [2057 (2050?) AM] akamwagiza, akisema, Mimi nimezeeka, wala sijui siku ya kufa kwangu, nami nimejaa siku zangu.
2 Na tazama, mimi nina umri wa miaka mia moja na sabini na mitano, na katika siku zote za maisha yangu nimemkumbuka Bwana, na kutafuta kwa moyo wangu wote kufanya mapenzi Yake, na kutembea kwa unyofu katika njia Zake zote.
3 Nafsi yangu imechukia sanamu, <nami nimewadharau wale wanaozitumikia, nami nimeutoa moyo wangu na roho yangu> ili niweze kuangalia kufanya mapenzi ya Yeye aliyeniumba.
4 Kwa maana Yeye ndiye Mungu aliye hai, naye ni mtakatifu na mwaminifu, naye ni mwenye haki kuliko wote, wala kwake hakuna kukubali nafsi (za wanadamu) wala kupokea zawadi; kwa maana Mungu ni mwenye haki, naye hutekeleza hukumu juu ya wote wanaovunja amri zake na kudharau agano lake.
5 Nawe, mwanangu, shika amri zake, na hukumu zake, na hukumu zake; wala usiende kwa kufuata machukizo, na sanamu za kuchonga, na sanamu za kusubu.
6 Wala msile damu ya mnyama wala ya ng'ombe, wala ya ndege yeyote arukaye angani.
7 Na kama ukimchinja mnyama kama sadaka ya amani inayokubalika, mchinje na kumwaga damu yake juu ya madhabahu, na mafuta yote ya sadaka yatatolewa juu ya madhabahu pamoja na unga mwembamba na sadaka ya unga iliyochanganywa na mafuta, pamoja na sadaka yake ya kinywaji, vyote vitatolewa juu ya madhabahu ya sadaka ya kuteketezwa; ni harufu nzuri mbele za Bwana.
8 Nawe utayatoa mafuta ya sadaka ya shukrani juu ya moto ulio juu ya madhabahu, na mafuta yaliyo juu ya tumbo, na mafuta yote yaliyo juu ya matumbo, na figo mbili, na mafuta yote yaliyo juu yake, na juu ya viuno na ini, pamoja na figo.
9 Nanyi mtavitoa hivi vyote viwe harufu nzuri mbele za Bwana, pamoja na sadaka yake ya unga, na sadaka yake ya kinywaji, viwe harufu nzuri, mkate wa sadaka kwa Bwana.
10 Na mle nyama yake siku hiyo na siku ya pili, wala jua lisichwe siku ya pili hadi itakapoliwa, wala msiache chochote kwa siku ya tatu; kwa maana haikubaliki [kwa maana haikubaliki] wala isiliwe tena, na wote watakaokula watajiletea dhambi; kwa maana hivi ndivyo nilivyoiona imeandikwa katika vitabu vya baba zangu, na katika maneno ya Henoko, na katika maneno ya Nuhu.
11 Na juu ya matoleo yako yote utanyunyiza chumvi, wala chumvi ya agano isipungue katika matoleo yako yote mbele za Bwana.
12 Na kuhusu kuni za dhabihu, jihadhari usilete kuni nyingine kwa ajili ya madhabahu zaidi ya hizi: mberoshi, bay, lozi, mberoshi, pine, mwerezi, savini, mtini, mzeituni, manemane, laureli, na aspalathus.
13 Na aina hizi za kuni ziwekwe juu ya madhabahu chini ya dhabihu, kama zile zilizojaribiwa kuhusu mwonekano wake, na usiweke (juu yake) mbao yoyote iliyopasuka au nyeusi, (lakini) ngumu na safi, isiyo na dosari, iliyokomaa na mpya; na usiweke (juu yake) mbao za zamani, [kwa maana harufu yake imetoweka] kwa maana hakuna harufu tena ndani yake kama hapo awali.
14 Zaidi ya aina hizi za mbao hakuna nyingine utakayoweka (juu ya madhabahu), kwani harufu imetawanyika, na harufu yake haipandi mbinguni.
15 Shika amri hii na uifanye, mwanangu, ili uwe mnyofu katika matendo yako yote.
16 Nawe uwe safi kila wakati mwilini mwako, na ujioshe kwa maji kabla ya kukaribia kutoa sadaka juu ya madhabahu, na uoshe mikono na miguu yako kabla ya kukaribia madhabahu; na ukiisha kutoa sadaka, osha tena mikono na miguu yako.

17 Wala damu isionekane juu yako wala juu ya nguo zako; jihadhari, mwanangu, na damu; jihadhari sana; ifunike kwa vumbi.
18 Wala msile damu yoyote kwa maana hiyo ndiyo nafsi; msile damu yoyote.
19 Wala msichukue zawadi kwa ajili ya damu ya mwanadamu, isije ikamwagwa bila adhabu, bila hukumu; kwani ni damu inayomwagwa ndiyo inayosababisha dunia kutenda dhambi, na dunia haiwezi kusafishwa kutokana na damu ya mwanadamu isipokuwa kwa damu ya yeye aliyeimwaga.
20 Wala usichukue zawadi wala zawadi kwa ajili ya damu ya mwanadamu; damu kwa ajili ya damu, ili upate kukubaliwa mbele za Bwana, Mungu Aliye Juu Sana; kwa maana Yeye ndiye ulinzi wa mema; na ili upate kulindwa na uovu wote, na ili akuokoe na kila aina ya kifo.
21 Naona, mwanangu, Kwamba matendo yote ya wanadamu ni dhambi na uovu, Na matendo yao yote ni uchafu na chukizo na uchafu, Na hakuna haki ndani yao.
22 Jihadhari, usije ukatembea katika njia zao, ukatenda dhambi ya mauti mbele za Mungu Aliye Juu Sana; La sivyo atakuficha uso wake, na kukurudisha mikononi mwa makosa yako, na kukung'oa katika nchi, na uzao wako pia chini ya mbingu; na jina lako na uzao wako wataangamia katika dunia yote.
23 Waache matendo yao yote na uchafu wao wote, na washike amri ya Mungu Aliye Juu Zaidi, na wafanye mapenzi yake na wawe wanyofu katika mambo yote.
24 Naye atakubariki katika matendo yako yote, Na atachipusha kutoka kwako mmea wa haki katika dunia yote, katika vizazi vyote vya dunia; Na jina langu na jina lako halitasahaulika chini ya mbingu milele.
25 Nenda, mwanangu kwa amani. Mungu Aliye Juu Zaidi, Mungu wangu na Mungu wako, akuimarishe kufanya mapenzi Yake, Na awabariki wazao wako wote na mabaki ya wazao wako kwa vizazi vyote hata milele, kwa baraka zote za haki, Ili uwe baraka juu ya dunia yote.
26 Akatoka kwake akifurahi.

SURA YA 22

1 Ikawa katika juma la kwanza la yubile ya arobaini na nne, mwaka wa pili, yaani, mwaka ambao Ibrahimu alikufa, Isaka na Ishmaeli walitoka Kisima cha Kiapo kusherehekea sikukuu ya majuma - yaani, sikukuu ya matunda ya kwanza ya mavuno - kwa Ibrahimu, baba yao, na Ibrahimu akafurahi kwa sababu wanawe wawili walikuwa wamefika.
2 Kwa maana Isaka alikuwa na mali nyingi huko Beer-sheba, na Isaka alikuwa na desturi ya kwenda kuziona mali zake na kurudi kwa baba yake.
3 Ikawa siku hizo Ishmaeli akaenda kumwona baba yake, nao wote wawili wakakusanyika pamoja, Isaka akatoa sadaka ya kuteketezwa, akaitoa juu ya madhabahu ya baba yake aliyoifanya huko Hebroni.
4 Akatoa sadaka ya shukrani, akafanya karamu ya furaha mbele ya Ishmaeli, ndugu yake; Rebeka akatengeneza mikate mipya kutoka kwa nafaka mpya, akampa Yakobo, mwanawe, ili amletee Ibrahimu, baba yake, kutoka kwa malimbuko ya nchi, ili ale na kumbariki Muumba wa vitu vyote kabla hajafa.
5 Na Isaka pia, kwa mkono wa Yakobo, alimpelekea Ibrahimu sadaka bora ya shukrani, ili apate kula na kunywa.
6 Akala, akanywa, akamhimidi Mungu Aliye Juu Sana, aliyeumba mbingu na nchi, aliyeviumba vitu vyote vinono vya dunia, akawapa wanadamu, ili wale na kunywa na kumhimidi Muumba wao.
7 Na sasa nakushukuru, Mungu wangu, kwa kuwa umenionyesha leo; tazama, mimi ni mwenye umri wa miaka mia moja na sitini na mitano, mzee na mwenye kujawa na siku, na siku zangu zote zimekuwa za amani kwangu.
8 Upanga wa adui haujanishinda katika yote uliyonipa mimi na watoto wangu siku zote za maisha yangu hata leo.
9 Mungu wangu, rehema yako na amani yako iwe juu ya mtumishi wako, na juu ya uzao wa wanawe, ili wawe kwako taifa teule na urithi kutoka miongoni mwa mataifa yote ya dunia tangu sasa hata siku zote za vizazi vya dunia, hata milele na milele.
10 Akamwita Yakobo, akamwambia, Mwanangu Yakobo, Mungu wa yote akubariki, na akuimarishe kutenda haki, na mapenzi yake mbele zake, naye akuchague wewe na uzao wako, ili mpate kuwa watu kwa urithi wake, sawasawa na mapenzi yake milele.
11 Na wewe, mwanangu, Yakobo, njoo karibu unibusu.' Akamkaribia na kumbusu, akasema, 'Mwanangu Yakobo na abarikiwe, na wana wote wa Mungu Aliye Juu Zaidi, hata milele na milele. Mungu akupe uzao wa haki; Na baadhi ya wana wako awatakase katikati ya dunia yote; Mataifa na yakutumikie, Na mataifa yote yainame mbele ya uzao wako.'
12 Uwe hodari mbele ya wanadamu, Na utumie mamlaka juu ya uzao wote wa Sethi, ndipo njia zako na njia za wana wako zitahesabiwa haki, Ili wapate kuwa taifa takatifu.
13 Mungu Aliye Juu Zaidi akupe baraka zote, ambazo amenibariki nazo, Na ambazo aliwabariki Nuhu na Adamu; Zikae juu ya kichwa kitakatifu cha uzao wako kizazi baada ya kizazi milele.
14 Na akutakase na uovu wote na uchafu, Upate kusamehewa makosa yote uliyoyafanya bila kujua. Na akuimarishe, na kukubariki. Na upate kuirithi dunia yote,
15 Na afanye upya agano lake nawe, ili uwe kwake taifa la urithi wake milele, naye awe kwako na kwa uzao wako Mungu katika kweli na haki siku zote za dunia.
16 Na wewe, mwanangu Yakobo, kumbuka maneno yangu, Na uzishike amri za Ibrahimu, baba yako: Jitenge na mataifa, Na usile pamoja nao; Wala usifanye sawasawa na matendo yao, Wala usiwe mshirika wao; Kwa maana matendo yao ni machafu, Na njia zao zote ni Uchafu na chukizo na uchafu.
17 Hutoa dhabihu zao kwa wafu, Na huabudu pepo wabaya, Na hula juu ya makaburi, Na kazi zao zote ni ubatili na ubatili.
18 Hawana moyo wa kuelewa, wala macho yao hayaoni matendo yao, na jinsi wanavyokosea wakiambia kipande cha mti, Wewe ndiwe Mungu wangu, na jiwe, Wewe ndiwe Bwana wangu, na mwokozi wangu.
19 Na wewe, mwanangu Yakobo, Mungu Aliye Juu Zaidi akusaidie, na Mungu wa mbinguni akubariki, na akuondoe katika uchafu wao na katika makosa yao yote.

20 Jihadhari, Yakobo mwanangu, usijitwalie mke kutoka kwa uzao wowote wa binti za Kanaani; kwa maana uzao wake wote utang'olewa kutoka duniani.
21 Kwani, kwa sababu ya kosa la Hamu, Kanaani alikosea, Na uzao wake wote utaangamizwa kutoka duniani na mabaki yake yote, Na hakuna atakayetoka kwake atakayeokolewa siku ya hukumu.
22 Na kuhusu wote wanaoabudu sanamu na watu wasiomcha Mungu
(a) Hakutakuwa na tumaini kwao katika nchi ya walio hai;
(b) Wala hakutakuwa na kumbukumbu lao duniani;
(c) Kwa maana watashuka mpaka kuzimu,
(d) Nao watakwenda mahali pa hukumu,
Kama vile watoto wa Sodoma walivyoondolewa duniani, ndivyo wale wote wanaoabudu sanamu watakavyoondolewa.
23 Usiogope, mwanangu Yakobo, Wala usifadhaike, Ee mwana wa Ibrahimu: Mungu Aliye Juu Zaidi akulinde na uharibifu, Na akuokoe na njia zote za upotovu.
24 Nyumba hii nimeijenga kwa ajili yangu mwenyewe ili niiweke jina langu juu yake duniani; [umepewa wewe na uzao wako milele], nayo itaitwa nyumba ya Ibrahimu; umepewa wewe na uzao wako milele; kwa maana wewe utalijenga nyumba yangu na kulithibitisha jina langu mbele za Mungu milele; uzao wako na jina lako litadumu katika vizazi vyote vya dunia.
25 Akaacha kumwamuru na kumbariki.
26 Nao wawili wakalala pamoja kitandani, naye Yakobo akalala kifuani mwa Ibrahimu, baba yake baba yake, akambusu mara saba, na upendo wake na moyo wake ukamfurahia.
27 Akambariki kwa moyo wake wote, akasema, Mungu Aliye Juu Sana, Mungu wa vyote, na Muumba wa vyote, aliyenitoa kutoka Uru wa Wakaldayo, ili anipe nchi hii niirithi milele, na ili nipate kuanzisha uzao mtakatifu - abarikiwe Aliye Juu Sana milele.
28 Akambariki Yakobo, akasema, Mwanangu, ambaye kwa moyo wangu wote na mapenzi yangu yote ninamfurahia, Neema yako na rehema zako zimwinue yeye na uzao wake milele.
29 Wala usimwache, wala usimdharau tangu sasa hata siku za milele, na macho yako yafumbuliwe juu yake na juu ya uzao wake, upate kumlinda, na kumbariki, na kumtakasa kama taifa kwa ajili ya urithi wako;
30 Na umbariki kwa baraka zako zote tangu sasa hadi siku zote za milele, na ufanye upya agano lako na neema yako pamoja naye na uzao wake kulingana na radhi yako yote njema kwa vizazi vyote vya dunia.

SURA YA 23

1 Akaweka vidole viwili vya Yakobo machoni pake, akamtukuza Mungu wa miungu, akafunika uso wake, akainyoosha miguu yake, akalala usingizi wa milele, akakusanywa kwa baba zake.
2 Na licha ya haya yote Yakobo alikuwa amelala kifuani mwake, wala hakujua kwamba Ibrahimu, baba yake baba yake, alikuwa amekufa.
3 Yakobo akaamka kutoka usingizini, na tazama, Ibrahimu alikuwa baridi kama barafu, akasema, 'Baba, baba'; lakini hapakuwa na mtu aliyesema, naye alijua kwamba alikuwa amekufa.
4 Akainuka kutoka kifuani mwake, akakimbia, akampasha Rebeka mama yake habari; Rebeka akaenda kwa Isaka usiku, akampasha habari; nao wakaenda pamoja, na Yakobo pamoja nao, na taa mkononi mwake, nao walipoingia ndani, wakamkuta Ibrahimu amelala amekufa.
5 Isaka akaanguka kifudifudi cha baba yake, akalia na kumbusu.
6 Sauti zikasikika katika nyumba ya Ibrahimu, na Ishmaeli mwanawe akaondoka, akaenda kwa Ibrahimu baba yake, akamlilia Ibrahimu baba yake, yeye na nyumba yote ya Ibrahimu, nao wakalia kwa kilio kikubwa.
7 Na wanawe Isaka na Ishmaeli wakamzika katika pango la watu wawili, karibu na Sara mkewe, nao wakamlilia siku arobaini, watu wote wa nyumbani mwake, na Isaka na Ishmaeli, na wana wao wote, na wana wote wa Ketura mahali pao; na siku za kuomboleza kwa ajili ya Ibrahimu zikaisha.
8 Naye akaishi yubile tatu na majuma manne ya miaka, miaka mia moja na sabini na mitano, na akatimiza siku za maisha yake, akiwa mzee na mwenye kushiba siku.
9 Kwa maana siku za mababu, za maisha yao, zilikuwa yubile kumi na tisa; na baada ya Gharika walianza kukua chini ya yubile kumi na tisa, na kupungua kwa yubile, na kuzeeka haraka, na kushiba siku zao kwa sababu ya dhiki nyingi na uovu wa njia zao, isipokuwa Ibrahimu.
10 Kwa maana Ibrahimu alikuwa mkamilifu katika matendo yake yote kwa Bwana, na mwenye kupendeza katika haki siku zote za maisha yake; na tazama, hakukamilisha yubile nne katika maisha yake, alipokuwa mzee kwa sababu ya uovu, na alikuwa ameshiba siku zake.
11 Na vizazi vyote vitakavyotokea kuanzia wakati huu hadi siku ya hukumu kuu vitazeeka haraka, kabla ya kukamilisha yubile mbili, na maarifa yao yatawaacha kwa sababu ya uzee wao Nchi maarifa yao yote yatatoweka].
12 Na katika siku hizo, mtu akiishi yubile na nusu ya miaka, watasema kumhusu, 'Ameishi muda mrefu, na sehemu kubwa ya siku zake ni maumivu na huzuni na dhiki, wala hakuna amani.'
13 Kwa maana msiba hufuata msiba, na jeraha juu ya jeraha, na dhiki juu ya dhiki, na habari mbaya juu ya habari mbaya, na ugonjwa juu ya ugonjwa, na hukumu zote mbaya kama hizi, moja kwa moja, ugonjwa na kupinduliwa, na theluji na baridi na barafu, na homa, na baridi, na kifafa, na njaa, na kifo, na upanga, na utumwa, na kila aina ya misiba na maumivu.
14 Na haya yote yatatokea kwa kizazi kibaya, kinachoasi duniani: matendo yao ni uchafu na uasherati, na uchafu na machukizo.
15 Ndipo watasema, 'Siku za mababu zilikuwa nyingi (hata), hata miaka elfu, na zilikuwa nzuri; lakini tazama, siku za maisha yetu, ikiwa mtu ameishi miaka mingi, ni miaka sitini na kumi, na, ikiwa ana nguvu, miaka sitini, na hizo ni mbaya, na hakuna amani katika siku za kizazi hiki kibaya.'
16 Na katika kizazi hicho wana watawathibitishia baba zao na wazee wao kwa ajili ya dhambi na uovu, na kwa maneno ya vinywa vyao na maovu makubwa wanayotenda, na kwa ajili ya kuacha kwao agano ambalo Bwana alifanya kati yao na Yeye, kwamba watunze na kufanya amri zake

zote na hukumu zake na sheria zake zote, bila kugeuka upande wa kulia au wa kushoto.
17 Kwa maana wote wametenda maovu, na kila kinywa hunena maovu na kazi zao zote ni uchafu na chukizo, na njia zao zote ni uchafu, uchafu na uharibifu.
18 Tazama dunia itaharibiwa kwa sababu ya kazi zao zote, na hakutakuwa na mbegu ya mzabibu, wala mafuta; kwani kazi zao hazina uaminifu kabisa, nao wote wataangamia pamoja, wanyama wa kufugwa na ng'ombe na ndege, na samaki wote wa baharini, kwa sababu ya wanadamu.
19 Nao watagombana wao kwa wao, vijana na wazee, na wazee na vijana, maskini na matajiri, maskini na wakubwa, na maskini na mkuu, kwa sababu ya sheria na agano; kwa maana wamesahau amri, na agano, na sikukuu, na miezi, na Sabato, na yubile, na hukumu zote.
20 Nao watasimama wakiwa na pinde na panga na vita ili kuwarudisha njiani; lakini hawatarudi hadi damu nyingi imwagike duniani, mmoja baada ya mwingine.
21 Na wale waliookoka hawatarudi kutoka katika uovu wao na kuifuata njia ya haki, bali wote watajitukuza kwa udanganyifu na utajiri, ili kila mmoja wao achukue yote ya jirani yake, nao wataita jina kuu, lakini si kwa kweli wala si kwa haki, nao watachafua patakatifu pa patakatifu kwa uchafu wao na uchafu wao.
22 Na adhabu kubwa itawapata matendo ya kizazi hiki kutoka kwa Bwana, naye atawatoa wauawe kwa upanga na hukumu na utumwa, na kutekwa nyara na kuliwa.
23 Naye atawaamsha dhidi yao wenye dhambi wa Mataifa, ambao hawana huruma wala huruma, na ambao hawatamjali mtu yeyote, mzee wala kijana, wala mtu yeyote, kwa maana wao ni waovu zaidi na wenye nguvu kutenda maovu kuliko wanadamu wote. Nao watatumia udhalimu dhidi ya Israeli na uasi dhidi ya Yakobo, na damu nyingi itamwagwa juu ya nchi, wala hakutakuwa na mtu wa kukusanya wala mtu wa kuzika.
24 Katika siku hizo watapiga kelele, na kuita na kuomba ili waokolewe kutoka mikononi mwa wenye dhambi, Mataifa; lakini hakuna atakayeokolewa.
25 Na vichwa vya watoto vitakuwa vyeupe na nywele zenye mvi, Na mtoto wa majuma matatu ataonekana mzee kama mtu wa miaka mia moja, Na kimo chao kitaharibiwa na dhiki na ukandamizaji.
26 Na katika siku hizo watoto wataanza kujifunza sheria, na kutafuta amri, na kurudi kwenye njia ya haki.
27 Na siku zitaanza kuongezeka na kuongezeka miongoni mwa hao wana wa watu, Hadi siku zao zitakapokaribia miaka elfu moja. Na idadi kubwa ya miaka kuliko (kabla) ilikuwa idadi ya siku.
28 Wala hakutakuwa na mzee wala mtu asiyeridhika na siku zake, Kwa maana wote watakuwa (kama) watoto na vijana.
29 Na siku zao zote watakamilisha na kuishi kwa amani na furaha, Na hakutakuwa na Shetani wala mharibifu yeyote mwovu; Kwa maana siku zao zote zitakuwa siku za baraka na uponyaji.
30 Wakati huo Bwana atawaponya watumishi wake, nao watasimama na kuona amani kubwa, na kuwafukuza adui zao. Na wenye haki wataona na kushukuru, na kushangilia kwa furaha milele na milele, na wataona hukumu zao zote na laana zao zote juu ya adui zao.
31 Na mifupa yao itapumzika katika nchi, Na roho zao zitafurahi sana; Nao watajua ya kuwa Bwana ndiye afanyaye hukumu, Na kuwahurumia mamia na maelfu, na wote wampendao.
32 Na wewe, Musa, andika maneno haya; kwani ndivyo yalivyoandikwa, nayo yanaandikwa juu ya mbao za mbinguni kama ushuhuda kwa vizazi hata milele.

SURA YA 24

1 Ikawa baada ya kifo cha Ibrahimu, Bwana akambariki Isaka mwanawe, naye akaondoka Hebroni, akaenda akakaa kwenye Kisima cha Maono katika mwaka wa kwanza wa juma la tatu [2073 AM] la yubile hii, miaka saba.
2 Katika mwaka wa kwanza wa wiki ya nne, njaa ilianza katika nchi, [2080 AM] zaidi ya njaa ya kwanza iliyokuwako siku za Ibrahimu.
3 Yakobo akapika mchuzi wa dengu, Esau akaja kutoka shambani akiwa na njaa. Akamwambia Yakobo nduguye, Nipe mchuzi huu mwekundu. Yakobo akamwambia, Niuzie haki yako ya mzaliwa wa kwanza, nami nitakupa mkate, na pia mchuzi huu wa dengu.
4 Esau akasema moyoni mwake, Mimi nitakufa, haki hii ya mzaliwa wa kwanza ina faida gani kwangu?
5 Akamwambia Yakobo, "Nitakupa." Yakobo akasema, "Niapie leo," naye akamwapia.
6 Yakobo akampa Esau nduguye mkate na mchuzi, naye akala hata akashiba, Esau akaidharau haki yake ya mzaliwa wa kwanza; kwa sababu hiyo Esau aliitwa Edomu, kwa sababu ya chakula chekundu alichompa Yakobo kwa ajili ya haki yake ya mzaliwa wa kwanza.
7 Yakobo akawa mkubwa, na Esau akashushwa kutoka katika utukufu wake.
8 Njaa ikawa juu ya nchi, Isaka akaondoka, aende Misri mwaka wa pili wa juma hilo, akaenda kwa mfalme wa Wafilisti huko Gerari, kwa Abimeleki.
9 Bwana akamtokea, akamwambia, Usishuke kwenda Misri; kaa katika nchi nitakayokuambia, ukae ugenini katika nchi hii, nami nitakuwa pamoja nawe na kukubariki.
10 Kwa maana nitakupa wewe na uzao wako nchi hii yote, nami nitatimiza kiapo changu nilichomwapia Ibrahimu baba yako, nami nitauzidisha uzao wako kama nyota za mbinguni, nami nitawapa uzao wako nchi hii yote.
11 Na katika uzao wako mataifa yote ya dunia yatabarikiwa; kwa sababu baba yako alitii sauti yangu, na kuyashika maagizo yangu, na amri zangu, na sheria zangu, na hukumu zangu, na agano langu; basi sasa tii sauti yangu, ukae katika nchi hii.
12 Akakaa Gelari kwa majuma matatu ya miaka.
13 Abimeleki akaamuru kumhusu, [2080-2101 AM] na yote aliyokuwa nayo, akisema, Mtu ye yote atakayemgusa yeye, au kitu chochote kilicho chake, hakika yake atakufa.
14 Isaka akawa na nguvu miongoni mwa Wafilisti, akapata mali nyingi, ng'ombe, kondoo, ngamia, punda, na jamaa kubwa.
15 Akapanda mbegu katika nchi ya Wafilisti, akavuna mara mia; Isaka akawa mkuu sana, Wafilisti wakamwonea wivu.
16 Basi visima vyote walivyochimba watumishi wa Ibrahimu wakati wa uhai wa Ibrahimu, Wafilisti walikuwa

wamevifukia, wakavijaza udongo baada ya kufa kwake Ibrahimu.
17 Abimeleki akamwambia Isaka, “Toka kwetu, maana wewe una nguvu nyingi kuliko sisi.” Isaka akaondoka huko mwaka wa kwanza wa juma la saba, akakaa katika mabonde ya Gerari.
18 Wakachimba tena visima vya maji ambavyo watumishi wa Ibrahimu, baba yake, walikuwa wamechimba, ambavyo Wafilisti walikuwa wamevifunga baada ya kifo cha Ibrahimu, baba yake; naye akaviita majina kama vile Ibrahimu baba yake alivyoviita.
19 Watumishi wa Isaka wakachimba kisima katika bonde, wakapata maji ya uzima, na wachungaji wa Gerari wakagombana na wachungaji wa Isaka, wakisema, Maji haya ni yetu. Isaka akakiita kisima hicho Upotovu, kwa sababu walikuwa wametupotosha.
20 Wakachimba kisima cha pili, wakagombania na hicho pia; akakiita uadui. Akaondoka huko wakachimba kisima kingine, wala hawakugombania kwa ajili ya hicho; akakiita jina lake Nafasi. Isaka akasema, Sasa Bwana ametufanyia nafasi, nasi tumeongezeka katika nchi hii.
21 Akapanda kutoka hapo hadi Kisima cha Kiapo katika mwaka wa kwanza wa juma la kwanza katika [2108 AM] jubilei ya arobaini na nne.
22 Bwana akamtokea usiku ule, mwezi mpya wa mwezi wa kwanza, akamwambia, Mimi ni Mungu wa Ibrahimu baba yako; usiogope, maana mimi nipo pamoja nawe, nami nitakubariki, na hakika nitauzidisha uzao wako kama mchanga wa nchi, kwa ajili ya Ibrahimu mtumishi wangu.
23 Akajenga madhabahu hapo, ambayo Ibrahimu baba yake alikuwa ameijenga hapo kwanza, akaliitia jina la Bwana, akamtolea Mungu wa Ibrahimu baba yake dhabihu.
24 Nao wakachimba kisima na wakapata maji yaliyo hai.
25 Watumishi wa Isaka wakachimba kisima kingine, lakini hawakupata maji, nao wakaenda wakamwambia Isaka kwamba hawakupata maji. Isaka akasema, “Nimewaapia Wafilisti leo, na jambo hili limetufikia.”
26 Akapaita mahali hapo Kisima cha Kiapo, kwa sababu hapo alikuwa amemwapia Abimeleki, na Ahuzathi rafiki yake, na Fikoli mkuu wa jeshi lake.
27 Isaka akajua siku hiyo kwamba alikuwa amewaapia kwa kiapo cha kufanya amani nao.
28 Isaka akawalaani Wafilisti siku hiyo, akasema, Wafilisti na walaaniwe hata siku ya ghadhabu na hasira kutoka katikati ya mataifa yote; Mungu na awafanye kuwa dhihaka, na laana, na kitu cha ghadhabu, na hasira, katika mikono ya wenye dhambi, Mataifa, na katika mikono ya Wakitimu.
29 Na yeyote atakayeokoka upanga wa adui na Kitimu, taifa lenye haki na liondolewe kwa hukumu kutoka chini ya mbingu; kwani watakuwa adui na adui wa watoto wangu katika vizazi vyao vyote duniani.
30 Wala hakuna atakayesalia kwao, wala hata mmoja atakayeokolewa siku ya ghadhabu ya hukumu; Kwa maana uzao wote wa Wafilisti (wamehifadhiwa) utaangamizwa, na kung'olewa na kufukuzwa kutoka duniani, Wala hapatakuwa na jina wala uzao tena kwa hawa Wakaftori juu ya nchi.
31 Kwa maana ingawa atapanda mbinguni, atashushwa kutoka huko; Na ingawa atajifanya kuwa hodari duniani, ataburutwa kutoka huko; Na ingawa atajificha kati ya mataifa, hata huko atang'olewa; Na ingawa atakuja kuzimu, huko nako hukumu yake itakuwa kubwa; Wala huko pia hatakuwa na amani.
32 Na akienda utumwani, kwa mikono ya wale wanaomtafuta roho yake watamwua njiani, wala jina wala uzao hautasalia kwake duniani kote; kwa maana ataondoka aende kwenye laana ya milele.
33 Na hivi ndivyo ilivyoandikwa na kuchorwa kumhusu kwenye mbao za mbinguni, ili kumfanyia siku ya hukumu, ili ang'olewe kutoka duniani.

SURA YA 25

1 Na katika mwaka wa pili wa juma hili katika yubile hii, Rebeka akamwita Yakobo mwanawe, akamwambia [2109 AM], akisema, Mwanangu, usimtwae mke wa binti za Kanaani, kama Esau, ndugu yako, aliyemtwalia wake wawili wa binti za Kanaani, nao wamenitia uchungu roho yangu kwa matendo yao yote machafu; maana matendo yao yote ni uasherati na tamaa, wala hakuna haki kwao, kwa maana matendo yao ni maovu.
2 Nami, mwanangu, nakupenda sana, na moyo wangu na mapenzi yangu vinakubariki kila saa ya mchana na usiku.
3 Basi sasa, mwanangu, sikiliza sauti yangu, ukafanye mapenzi ya mama yako, wala usijitwalie mke wa binti za nchi hii, ila wa nyumba ya baba yangu, na wa jamaa ya baba yangu tu. Ujitwalie mke wa nyumba ya baba yangu, na Mungu Aliye Juu Zaidi atakubariki, na watoto wako watakuwa kizazi chenye haki na uzao mtakatifu.
4 Kisha Yakobo akamwambia Rebeka, mama yake, akamwambia, Tazama, mama, nina umri wa majuma tisa, wala sijamjua mwanamke yeyote, wala sijajichumbia na mtu yeyote, wala sijafikiria hata kujitwalia mke wa binti za Kanaani.
5 Kwani nakumbuka, mama, maneno ya Ibrahimu, baba yetu, kwani aliniamuru nisimchukue mke wa binti za Kanaani, bali nimchukue mke kutoka kwa uzao wa nyumba ya baba yangu na kutoka kwa jamaa zangu.
6 Nimesikia hapo awali kwamba Labani, ndugu yako, amewazaa binti, nami nimeazimia moyoni mwao kuoa mke miongoni mwao.
7 Na kwa sababu hii nimejilinda rohoni mwangu dhidi ya kutenda dhambi au kupotoshwa katika njia zangu zote katika siku zote za maisha yangu; kwani kuhusu tamaa na uasherati, Ibrahimu, baba yangu, alinipa amri nyingi.
8 Na, licha ya yote aliyoniamuru, miaka hii ishirini na miwili kaka yangu amekuwa akigombana nami, na kusema nami mara kwa mara na kusema: 'Ndugu yangu, mchukulie mke dada wa wake zangu wawili'; lakini mimi nakataa kufanya kama alivyofanya.
9 Naapa mbele yako, mama, kwamba siku zote za maisha yangu sitajitwalia mke kutoka kwa binti za uzao wa Kanaani, wala sitatenda uovu kama ndugu yangu alivyofanya.
10 Usiogope, mama; uwe na uhakika kwamba nitafanya mapenzi yako na kutembea katika unyofu, wala sitapotosha njia zangu milele.
11 Ndipo akainua uso wake kuelekea mbinguni na kunyoosha vidole vya mikono yake, na akafungua kinywa chake na kumtukuza Mungu Aliye Juu Zaidi, aliyeumba mbingu na dunia, naye akamshukuru na kumsifu.

12 Akasema, “Bwana Mungu ahimidiwe, na jina lake takatifu lihimidiwe milele na milele, aliyenipa Yakobo kama mwana mtakatifu na uzao mtakatifu; kwa maana yeye ni wako, na uzao wake utakuwa wako milele na vizazi vyote hata milele.”
13 Mbariki, Ee Bwana, na uweke kinywani mwangu baraka ya haki, ili nipate kumbariki.
14 Na saa hiyo, roho ya haki iliposhuka kinywani mwake, aliweka mikono yake yote miwili juu ya kichwa cha Yakobo, akasema:
15 Umebarikiwa, Bwana wa haki na Mungu wa milele, Na akubariki zaidi ya vizazi vyote vya wanadamu. Akupe, Mwanangu, njia ya haki, Na kuifunua haki kwa uzao wako.
16 Na awaongeze wana wako katika maisha yako, Na wainuke kulingana na hesabu ya miezi ya mwaka. Na wana wao wawe wengi na wakubwa kupita nyota za mbinguni, Na idadi yao iwe kubwa kuliko mchanga wa bahari.
17 Na awape nchi hii nzuri - kama alivyosema atampa Ibrahimu na uzao wake baada yake milele - Na waimiliki kama milki yao milele.
18 Nami nikuone (kuzaliwa) kwako, mwanangu, watoto waliobarikiwa wakati wa maisha yangu, Na uzao wako wote uliobarikiwa na mtakatifu uwe.
19 Na kama ulivyoburudisha roho ya mama yako wakati wa uhai wake, Tumbo la mama aliyekuzaa litakubariki hivi, [Mapenzi yangu] na matiti yangu yatakubariki Na kinywa changu na ulimi wangu vinakusifu sana.
20 Ongezekeni na mtaenea duniani, Na uzao wenu ukamilike katika furaha ya mbingu na dunia milele; Na uzao wenu ufurahi, Na katika siku kuu ya amani iwe na amani.
21 Na jina lako na uzao wako vidumu milele, Na Mungu Aliye Juu Zaidi awe Mungu wao, Na Mungu wa haki akae nao, Na patakatifu pake pajengwe ndani yao milele na milele.
22 Abarikiwe akubarikiye, Na kila mwenye mwili akulaaniye kwa uongo, na alaaniwe.
23 Akambusu, akamwambia, ‘Bwana wa ulimwengu na akupende Kama moyo wa mama yako na mapenzi yake yanavyokufurahia na kukubariki.’ Akaacha kubariki.

SURA YA 26

1 Ikawa katika mwaka wa saba wa juma hili Isaka akamwita Esau, mwanawe mkubwa, akamwambia, Mimi ni mzee [21:14 AM], mwanangu, na tazama macho yangu yamefifia kwa kuona, wala sijui siku ya kufa kwangu.
2 Basi sasa chukua silaha zako za kuwinda podo lako na upinde wako, uende porini, uniwinde na kunikamata (mwitu), mwanangu, ukanipikie chakula kitamu, kama vile roho yangu ipendavyo, uniletee ili nile, na roho yangu ikubariki kabla sijafa.
3 Lakini Rebeka alimsikia Isaka akizungumza na Esau.
4 Esau akatoka mapema kwenda nyikani kuwinda na kukamata samaki na kumleta nyumbani kwa baba yake.
5 Rebeka akamwita Yakobo, mwanawe, akamwambia, Tazama, nimemsikia Isaka, baba yako, akimwambia Esau, ndugu yako, akisema, Niwinde, ukanipikie nyama tamu, uniletee.
6 Nitakula na kukubariki mbele za Bwana kabla sijafa. Basi sasa, mwanangu, sikiliza sauti yangu katika hayo ninayokuagiza. Enenda kundini mwako uniletee wana-mbuzi wawili wazuri, nami nitawaandalia baba yako chakula kitamu, kama apendavyo; nawe umletee baba yako, ale, na kukubariki mbele za Bwana kabla hajafa, nawe ubarikiwe.
7 Yakobo akamwambia Rebeka mama yake, Mama, sitamnyima baba yangu chochote atakachokula, na kitakachompendeza; ila naogopa, mama yangu, kwamba ataitambua sauti yangu, na kutaka kunigusa.
8 Nawe unajua ya kuwa mimi ni laini, na Esau, ndugu yangu, ana nywele nyingi, nami nitaonekana mbele ya macho yake kama mtenda mabaya, na kufanya tendo ambalo hakuniamuru, naye atanighadhibikia, nami nitaleta laana juu yangu wala si baraka.
9 Rebeka, mama yake, akamwambia, Laana yako na iwe juu yangu, mwanangu, sikiliza sauti yangu tu.
10 Yakobo akaitii sauti ya Rebeka, mama yake, akaenda akaleta wana-mbuzi wawili wazuri, wanono, akawaleta kwa mama yake; mama yake akawaandalia ~nyama tamu~ kama alivyopenda.
11 Rebeka akachukua mvua nzuri ya Esau, mwanawe mkubwa, aliyokuwa nayo nyumbani, akamvika Yakobo, mwanawe mdogo, (nazo), akamvika ngozi za wana-mbuzi mikononi mwake na sehemu za nje za shingo yake.
12 Akampa Yakobo mwanawe nyama na mkate aliokuwa ameuandaa.
13 Yakobo akaingia kwa baba yake, akasema, Mimi ni mwanao; nimefanya kama ulivyoniambia; ondoka, ukae, ule katika nilichokivua, baba, ili roho yako inibariki.
14 Isaka akamwambia mwanawe, “Mwanangu, umempataje haraka hivi?”
15 Yakobo akasema, Kwa sababu Bwana, Mungu wako, ameniwezesha kupata.
16 Isaka akamwambia, Karibu, ili nikupapase, mwanangu, kama wewe ndiwe mwanangu Esau, au la.
17 Yakobo akamkaribia Isaka, baba yake, naye akampapasa, akasema, Sauti ni sauti ya Yakobo, lakini mikono ni mikono ya Esau.
18 wala hakumtambua, kwa sababu ilikuwa ni amri kutoka mbinguni ya kuondoa uwezo wake wa ufahamu na Isaka hakumtambua, kwa maana mikono yake ilikuwa na nywele nyingi kama ya Esau ndugu yake, hivyo akambariki.
19 Akasema, Wewe ndiwe mwanangu Esau? Akasema, Mimi ni mwanao. Akasema, Niletee karibu nile ulichokivua, mwanangu, ili roho yangu ikubariki.
20 Akamletea karibu naye, naye akala, akamletea divai, akanywa.
21 Isaka, baba yake, akamwambia, Njoo karibu unibusu, mwanangu.
22 Akamkaribia akambusu. Akasikia harufu ya mavazi yake, akambariki, akasema, Tazama, harufu ya mwanangu ni kama harufu ya shamba alilolibariki Bwana.
23 Bwana na akupe umande wa mbinguni, na umande wa nchi, na wingi wa nafaka na mafuta; Mataifa na wakutumikie, Na makabila yakusujudie.
24 Uwe bwana juu ya ndugu zako, na wana wa mama yako na wakusujudie; na baraka zote ambazo Bwana amenibarikia, na ambazo Ibrahimu baba yangu amenibarikia nazo; zipewe wewe na uzao wako milele; na alaaniwe akulaaniye, na abarikiwe akubarikiye.

25 Ikawa Isaka alipokwisha kumbariki Yakobo mwanawe, na Yakobo alipotoka kwa Isaka baba yake, akajificha; na Esau nduguye akarudi kutoka kuwinda kwake.
26 Naye pia akatengeneza chakula kitamu, akamletea baba yake, akamwambia baba yake, Baba yangu na aondoke, ale mawindo yangu, ili roho yako inibariki.
27 Isaka, baba yake, akamwuliza, Wewe u nani? Akamwambia, Mimi ni mzaliwa wako wa kwanza, mwanao Esau; nimefanya kama ulivyoniamuru.
28 Isaka akashangaa sana, akasema, Ni nani huyu aliyewinda na kukamata, na kuniletea, nami nimekula yote kabla hujaja wewe, nikambariki; naye atabarikiwa, yeye na uzao wake wote hata milele.
29 Ikawa Esau aliposikia maneno ya Isaka, baba yake, akalia kwa kilio kikubwa na cha uchungu sana, akamwambia babaye, Nibariki mimi nami, baba yangu.
30 Akamwambia, Ndugu yako amekuja kwa hila, akachukua baraka yako. Akasema, Sasa najua kwa nini anaitwa Yakobo; tazama, amenidanganya mara hizi mbili; alichukua haki yangu ya mzaliwa wa kwanza, na sasa amechukua baraka yangu.
31 Akasema, Hukuniwekea baraka, baba? Isaka akajibu, akamwambia Esau, Tazama, nimemfanya awe bwana wako, na ndugu zake wote nimempa kuwa watumishi wake, nami nimemtia nguvu kwa wingi wa nafaka, na divai, na mafuta; nami nikufanyie nini sasa, mwanangu?
32 Esau akamwambia Isaka, baba yake, Una baraka moja tu, Ee baba? Unibariki mimi, mimi pia, baba.
33 Esau akapaza sauti yake akalia. Isaka akajibu, akamwambia, Tazama, makao yako yatakuwa mbali na umande wa nchi, Na mbali na umande wa mbinguni unaotoka juu.
34 Na kwa upanga wako utaishi, Nawe utamtumikia ndugu yako; Na itakuwa utakapokuwa mkuu, Na kuiondoa nira yake shingoni mwako, Utatenda dhambi kubwa hata kufa, Na uzao wako utang'olewa kutoka chini ya mbingu.
35 Esau akamtishia Yakobo kwa sababu ya baraka ambayo baba yake alimbarikia, akasema moyoni mwake, Siku za kuomboleza baba yangu zije sasa, ili nimwue ndugu yangu Yakobo.

SURA YA 27

1 Rebeka akaambiwa maneno ya Esau, mwanawe mkubwa, katika ndoto, naye Rebeka akatuma mtu kumwita Yakobo, mwanawe mdogo,
2 akamwambia, Tazama, Esau ndugu yako atalipiza kisasi juu yako ili akuue.
3 Basi sasa, mwanangu, sikiliza sauti yangu, uondoke, ukimbilie Labani, ndugu yangu, huko Harani, ukae naye kwa siku chache, hata hasira ya ndugu yako itakapopungua, akakuondolea hasira yake, na kusahau yote uliyoyatenda; ndipo nitakapotuma watu nikulete kutoka huko.
4 Yakobo akasema, "Siogopi; akitaka kuniua, nitamuua."
5 Lakini akamwambia, Nisifiwe na wanangu wote wawili siku moja.
6 Yakobo akamwambia Rebeka mama yake, Tazama, unajua ya kuwa baba yangu amekuwa mzee, haoni kwa sababu macho yake yamepofuka, nami nikimwacha itakuwa mbaya machoni pake, kwa sababu mimi humwacha na kuondoka kwako, na baba yangu atakasirika, na atanilaani. Sitakwenda; atakaponituma, ndipo nitakapokwenda tu.
7 Rebeka akamwambia Yakobo, Nitaingia nizungumze naye, naye atakuacha uende.
8 Rebeka akaingia na kumwambia Isaka, "Ninachukia maisha yangu kwa sababu ya binti wawili wa Hethi, ambao Esau amemchukua kuwa wake zake. Na Yakobo akichukua mke kutoka miongoni mwa binti za nchi kama hawa, ni kwa nini niendelee kuishi, kwa sababu binti za Kanaani ni waovu?"
9 Isaka akamwita Yakobo, akambariki, akamkemea, akamwambia, Usimtwae mke wa binti yeyote wa Kanaani;
10 Ondoka, uende Mesopotamia, nyumbani kwa Bethueli, baba ya mama yako, ukajitwalie huko mke kutoka kwa binti za Labani, ndugu ya mama yako.
11 Mungu Mwenyezi akubariki, akuongeze, na kukuongeza, ili uwe kundi la mataifa, na kukupa baraka za baba yangu Ibrahimu, wewe na uzao wako baada yako, upate kuirithi nchi ya kukaa kwako ugenini, na nchi yote ambayo Mungu alimpa Ibrahimu; enenda zako, mwanangu, kwa amani.
12 Basi Isaka akampeleka Yakobo, naye akaenda Mesopotamia, kwa Labani, mwana wa Bethueli, Mshami, ndugu wa Rebeka, mama yake Yakobo.
13 Ikawa Yakobo alipoinuka kwenda Mesopotamia, roho ya Rebeka ikamhuzunisha mwanawe, naye akalia.
14 Isaka akamwambia Rebeka, Dada yangu, usimlilie Yakobo, mwanangu; maana anakwenda kwa amani, naye atarudi kwa amani.
15 Mungu Aliye Juu Zaidi atamlinda na mabaya yote, naye atakuwa pamoja naye; kwa maana hatamwacha siku zake zote;
16 Kwa maana najua kwamba njia zake zitafanikiwa katika mambo yote popote aendapo, hadi atakaporudi kwetu kwa amani, nasi tutamwona akiwa na amani.
17 Usimwogope, dada yangu, kwa maana yuko katika njia iliyonyooka, naye ni mtu mkamilifu; naye ni mwaminifu, hataangamia. Usilie.
18 Isaka akamfariji Rebeka kwa ajili ya Yakobo mwanawe, akambariki.
19 Yakobo alitoka Kisima cha Kiapo ili kwenda Harani katika mwaka wa kwanza wa juma la pili katika yubile ya arobaini na nne, akafika Luzu milimani, yaani Betheli, siku ya mwezi mpya wa mwezi wa kwanza wa juma hili, [21:15 AM] akafika mahali hapo jioni, akageuka kutoka njia iliyoelekea magharibi ya njia usiku huo; akalala huko; maana jua lilikuwa limetua.
20 Kisha akatwaa jiwe moja la mahali hapo, akaliweka chini ya mti, naye akasafiri peke yake, akalala.
21 Akaota ndoto usiku ule, na tazama, ngazi imesimamishwa juu ya nchi, na kilele chake kilifika mbinguni; na tazama, malaika wa Bwana wakapanda na kushuka juu yake; na tazama, Bwana akasimama juu yake.
22 Akamwambia Yakobo, akasema, Mimi ni Bwana, Mungu wa Ibrahimu, baba yako, na Mungu wa Isaka; nchi hii unayolala juu yake nitakupa wewe na uzao wako baada yako.
23 Na uzao wako utakuwa kama mavumbi ya nchi, nawe utaongezeka upande wa magharibi na mashariki, upande wa kaskazini na kusini, na katika wewe na katika uzao wako jamaa zote za mataifa watabarikiwa.

24 Na tazama, nitakuwa pamoja nawe, nami nitakulinda kila uendako, nami nitakurudisha tena katika nchi hii kwa amani; kwa maana sitakuacha, hata nitakapofanya yote niliyokuambia.
25 Yakobo akaamka usingizini, akasema, Hakika mahali hapa ni nyumba ya Bwana, nami sikujua. Akaogopa, akasema, Mahali hapa ni pa kutisha, ambapo si nyumba nyingine ila ya Mungu, na hili ni lango la mbinguni.
26 Yakobo akaamka asubuhi na mapema, akachukua jiwe alilokuwa ameweka chini ya kichwa chake, akalisimamisha kama nguzo, akamimina mafuta juu yake. Akapaita mahali hapo Betheli; lakini jina la mahali hapo hapo kwanza lilikuwa Luzu.
27 Yakobo akaweka nadhiri kwa Bwana, akisema, Ikiwa Bwana atakuwa pamoja nami, akinilinda katika njia niiendeayo, na kunipa chakula nile, na nguo nivae, nami nikirudi nyumbani kwa baba yangu kwa amani, ndipo Bwana atakuwa Mungu wangu, na jiwe hili nililolisimamisha kama nguzo kama ishara mahali hapa, litakuwa nyumba ya Bwana, na katika yote utakayonipa, nitakupa wewe, Mungu wangu, sehemu ya kumi.

SURA YA 28

1 Akaendelea na safari yake, akafika nchi ya mashariki, kwa Labani, kaka yake Rebeka, naye akawa pamoja naye, akamtumikia kwa ajili ya Raheli, binti yake, juma moja.
2 Ikawa katika mwaka wa kwanza wa juma la tatu [21:22 AM] akamwambia, Nipe mke wangu, ambaye nimekutumikia kwa miaka saba; Labani akamwambia Yakobo, Nitakupa mkeo.
3 Labani akafanya karamu, akamchukua Lea binti yake mkubwa, akampa Yakobo awe mke wake, akampa Zilpa, mjakazi wake, awe mjakazi wake; wala Yakobo hakujua, maana alidhani ya kuwa yeye ni Raheli.
4 Akaingia kwake, naye akamwona, alikuwa Lea. Yakobo akamkasirikia Labani, akamwambia, Mbona umenitendea hivi? Sikukutumikia kwa ajili ya Raheli, wala si kwa ajili ya Lea? Mbona umenitendea vibaya?
5 Mchukue binti yako, nami nitaondoka, kwa maana umenitendea mabaya.' Kwa maana Yakobo alimpenda Raheli kuliko Lea; kwa maana macho ya Lea yalikuwa dhaifu, lakini umbo lake lilikuwa zuri sana; lakini Raheli alikuwa na macho mazuri na umbo zuri na la kupendeza sana.
6 Labani akamwambia Yakobo, "Haifai katika nchi yetu kumpa mdogo kabla ya mkubwa." Na si sawa kufanya hivi; kwani hivi ndivyo ilivyoamriwa na kuandikwa katika mbao za mbinguni, kwamba mtu yeyote asimpe binti yake mdogo kabla ya mkubwa; lakini mkubwa, mmoja ampe kwanza na baada yake mdogo—na mwanamume anayefanya hivyo, wanaweka hatia dhidi yake mbinguni, na hakuna mwenye haki anayefanya jambo hili, kwa maana tendo hili ni baya mbele za Bwana.
7 Na uwaagize wana wa Israeli wasifanye jambo hili; wasimchukue mdogo wala kumtoa mdogo kabla hawajampa mkubwa, kwani ni uovu mkubwa.
8 Labani akamwambia Yakobo, Acha siku saba za karamu ya huyu zipite, nami nitakupa Raheli, ili unitumikie miaka saba mingine, ili upate kuwachunga kondoo zangu kama ulivyofanya juma lililopita.
9 Ikawa siku ile siku saba za karamu ya Lea zilipotimia, Labani akampa Yakobo Raheli, ili amtumikie miaka saba mingine, naye akampa Raheli Bilha, dada yake Zilpa, awe mjakazi wake.
10 Akamtumikia Raheli kwa miaka mingine saba, maana Lea alikuwa amepewa bure.
11 Bwana akafungua tumbo la Lea, naye akapata mimba, akamzalia Yakobo mwana, akamwita jina lake Reubeni, siku ya kumi na nne ya mwezi wa tisa, mwaka wa kwanza wa wiki ya tatu. [2122 AM]
12 Lakini tumbo la Raheli lilikuwa limefungwa, kwa maana Bwana aliona kwamba Lea alichukiwa na Raheli alipendwa.
13 Yakobo akaingia tena kwa Lea, naye akapata mimba, akamzalia Yakobo mwana wa pili, akamwita jina lake Simeoni, siku ya ishirini na moja ya mwezi wa kumi, na mwaka wa tatu wa juma hilo. [2124 AM]
14 Yakobo akaingia tena kwa Lea, naye akapata mimba, akamzalia mwana wa tatu, akamwita jina lake Lawi, katika mwezi mpya wa mwezi wa kwanza, mwaka wa sita wa juma hili. [2127 AM]
15 Yakobo akaingia kwake tena, naye akapata mimba, akamzalia mwana wa nne, akamwita jina lake Yuda, siku ya kumi na tano ya mwezi wa tatu, mwaka wa kwanza wa wiki ya nne. [2129 AM]
16 Kwa sababu ya hayo yote, Raheli alimwonea wivu Lea, kwa sababu hakuzaa; akamwambia Yakobo, Nipe watoto. Yakobo akasema, Je, nimekunyima uzao wa tumbo lako? Je, nimekuacha?
17 Raheli alipoona kwamba Lea amemzalia Yakobo wana wanne, Reubeni, Simeoni, Lawi, na Yuda, akamwambia, Uingie kwa Bilha, mjakazi wangu, naye atachukua mimba, anizalie mwana. (Akampa Bilha, mjakazi wake, awe mkewe).
18 Akaingia kwake, naye akapata mimba, akamzalia mwana, akamwita jina lake Dani, siku ya tisa ya mwezi wa sita, katika mwaka wa sita wa wiki ya tatu. [2127 AM]
19 Yakobo akaingia tena kwa Bilha mara ya pili, naye akapata mimba, akamzalia Yakobo mwana mwingine wa kiume, Raheli akamwita jina lake Naftali, siku ya tano ya mwezi wa saba, mwaka wa pili wa wiki ya nne. [2130 AM]
20 Lea alipoona ya kuwa amekuwa tasa na hazai, alimwonea wivu Raheli, naye akampa Yakobo mjakazi wake Zilpa awe mkewe, naye akapata mimba, akazaa mwana, Lea akamwita jina lake Gadi, siku ya kumi na mbili ya mwezi wa nane, mwaka wa tatu wa wiki ya nne. [2131 AM]
21 Akaingia kwake tena, naye akapata mimba, akamzalia mwana wa pili, Lea akamwita jina lake Asheri, mwezi wa pili wa kumi na moja, mwaka wa tano wa wiki ya nne. [2133 AM]
22 Yakobo akaingia kwa Lea, naye akapata mimba, akazaa mwana, akamwita jina lake Isakari, siku ya nne ya mwezi wa tano, mwaka wa nne wa wiki ya nne, [2132 AM] naye akampa mlezi.
23 Yakobo akaingia kwake tena, naye akapata mimba, akazaa watoto wawili, mwana na binti, akamwita jina la mwana Zebuloni, na jina la binti Dina, katika siku ya saba ya mwezi wa saba, katika mwaka wa sita wa wiki ya nne. [2134 AM]

24 Bwana akamfadhili Raheli, akafungua tumbo lake, naye akapata mimba, akazaa mwana, akamwita jina lake Yusufu, mwezi mpya wa mwezi wa nne, mwaka wa sita katika wiki hii ya nne. [2134 AM]
25 Ikawa siku alipozaliwa Yusufu, Yakobo akamwambia Labani, Nipe wake zangu na wanangu, niende kwa Isaka baba yangu, nijijengee nyumba, maana nimetimiza miaka yangu niliyokutumikia kwa ajili ya binti zako wawili, nami nitakwenda nyumbani kwa baba yangu.
26 Labani akamwambia Yakobo, Kaa nami kwa mshahara wako, unichungie kondoo zangu tena, na uchukue mshahara wako.
27 Wakakubaliana kwamba ampe kama mshahara wake wale wana-kondoo na wana-mbuzi waliozaliwa weusi na wenye madoa na weupe, (hawa) wangekuwa mshahara wake.
28 Na kondoo wote wakazaa wenye madoadoa, madoadoa, na weusi, na wenye mistari, wakazaa tena wana-kondoo kama wao wenyewe; na wote waliokuwa na mistari walikuwa wa Yakobo, na wale wasiokuwa na mistari walikuwa wa Labani.
29 Mali ya Yakobo yakaongezeka sana, akawa na ng'ombe, na kondoo, na punda, na ngamia, na watumwa, na wajakazi.
30 Labani na wanawe wakamwonea wivu Yakobo, naye Labani akamnyang'anya kondoo zake, akamlinda kwa nia mbaya.

SURA YA 29

1 Ikawa Raheli alipomzaa Yusufu, Labani akaenda kuwakata manyoya kondoo zake, maana walikuwa mbali naye mwendo wa siku tatu.
2 Yakobo alipoona kwamba Labani alikuwa anakwenda kukata manyoya ya kondoo zake, Yakobo akawaita Lea na Raheli, akawafariji, waende naye mpaka nchi ya Kanaani.
3 Kwa maana aliwasimulia jinsi alivyoona kila kitu katika ndoto, hata yote aliyomwambia kwamba arudi nyumbani kwa baba yake, nao wakasema, 'Kila mahali utakapokwenda tutakwenda nawe.'
4 Yakobo akamhimidi Mungu wa Isaka baba yake, na Mungu wa Ibrahimu baba yake, akaondoka, akapanda wake zake na watoto wake, akachukua mali zake zote, akavuka mto, akafika nchi ya Gileadi; Yakobo akamficha Labani nia yake, wala hakumwambia.
5 Ikawa katika mwaka wa saba wa juma la nne, Yakobo akaelekea Gileadi, mwezi wa kwanza, siku ya ishirini na moja yake. [21:35 AM] Labani akamfuata, akamkuta Yakobo katika mlima wa Gileadi, mwezi wa tatu, siku ya kumi na tatu yake.
6 Lakini Bwana hakumruhusu kumdhuru Yakobo; kwa maana alimtokea katika ndoto usiku. Labani akamwambia Yakobo.
7 Siku hiyo ya kumi na tano, Yakobo akafanya karamu kwa ajili ya Labani, na wote waliokuja pamoja naye. Yakobo akamwapia Labani siku hiyo, na Labani pia kwa Yakobo, kwamba mtu yeyote asivuke mlima wa Gileadi kwenda mlima mwingine kwa nia mbaya.
8 Akafanya rundo la ushahidi huko; kwa hiyo jina la mahali hapo likaitwa, Rundo la Ushahidi, kwa kutegemea rundo hili.
9 Lakini hapo awali walikuwa wakiita nchi ya Gileadi nchi ya Warefai; maana ilikuwa nchi ya Warefai, nao Warefai wakazaliwa (huko), majitu ambao urefu wao ulikuwa dhiraa kumi, tisa, nane hadi saba.
10 Na makao yao yalikuwa kuanzia nchi ya wana wa Amoni hadi Mlima Hermoni, na makao makuu ya ufalme wao yalikuwa Karnaimu, Ashtarothi, Edrei, Misuri, na Beoni.
11 Bwana akawaangamiza kwa sababu ya uovu wa matendo yao; kwa maana walikuwa wabaya sana, na Waamori walikaa badala yao, waovu na wenye dhambi, wala hakuna taifa leo ambalo limetenda dhambi zao zote kwa ukamilifu, wala hawana tena muda mrefu wa kuishi duniani.
12 Yakobo akamtuma Labani, naye akaenda Mesopotamia, nchi ya Mashariki; Yakobo akarudi katika nchi ya Gileadi.
13 Akavuka Yaboki katika mwezi wa tisa, siku ya kumi na moja ya mwezi huo. Siku hiyo Esau, ndugu yake, akamjia, akapatana naye, akaondoka kwake kwenda nchi ya Seiri; lakini Yakobo akakaa katika mahema.
14 Na katika mwaka wa kwanza wa wiki ya tano katika yubile hii [2136 AM] alivuka Yordani, akakaa ng'ambo ya Yordani, na akawachunga kondoo wake kuanzia bahari ya rundo hadi Bethshani, na hadi Dothani na msitu wa Akrabimu.
15 Akampelekea Isaka baba yake mali zake zote, mavazi, chakula, nyama, vinywaji, maziwa, siagi, jibini, na tende za bondeni.
16 Na kwa Rebeka mama yake mara nne kwa mwaka, kati ya nyakati za miezi, kati ya kulima na kuvuna, na kati ya vuli na mvua (majira ya baridi na masika), hadi mnara wa Ibrahimu.
17 Isaka alikuwa amerudi kutoka Kisima cha Kiapo, akapanda mnara wa Abrahamu baba yake, akakaa huko mbali na Esau mwanawe.
18 Kwa maana siku zile Yakobo alipokwenda Mesopotamia, Esau alitwaa Mahalathi, binti Ishmaeli, mke wake; akakusanya makundi yote ya baba yake na wake zake, akaenda akakaa katika Mlima Seiri, akamwacha Isaka baba yake peke yake karibu na Kisima cha Kiapo.
19 Isaka akapanda kutoka Beri ya Kiapo, akakaa katika mnara wa Ibrahimu baba yake, juu ya milima ya Hebroni.
20 Na huko Yakobo alituma yote aliyotuma kwa baba yake na mama yake mara kwa mara, yote waliyohitaji, nao wakambariki Yakobo kwa mioyo yao yote na kwa roho yao yote.

SURA YA 30

1 Na katika mwaka wa kwanza wa wiki ya sita [2143 AM] alipanda kwenda Salemu, upande wa mashariki wa Shekemu, kwa amani, katika mwezi wa nne.
2 Wakamchukua Dina, binti Yakobo, huko, wakampeleka nyumbani kwa Shekemu, mwana wa Hamori, Mhivi, mkuu wa nchi, naye akalala naye, akamnajisi; naye alikuwa msichana mdogo, mtoto wa miaka kumi na miwili.
3 Akamsihi baba yake na ndugu zake kwamba apewe awe mke wake. Yakobo na wanawe wakakasirika kwa sababu ya watu wa Shekemu, kwa sababu walikuwa wamemtia unajisi Dina, dada yao, nao wakazungumza nao kwa nia mbaya, wakawatendea kwa hila na kuwadanganya.

4 Simeoni na Lawi wakafika Shekemu ghafla, wakawahukumu watu wote wa Shekemu, wakawaua watu wote waliowakuta humo, wala hawakumwacha hata mmoja aliyesalia humo; waliwaua wote kwa mateso makali, kwa sababu walimdharau dada yao Dina.
5 Na hivyo isifanyike tena tangu sasa kwamba binti wa Israeli atiwe unajisi; kwani hukumu imeamriwa mbinguni dhidi yao kwamba wawaangamize kwa upanga wanaume wote wa Shekemu kwa sababu walikuwa wametenda aibu katika Israeli.
6 Bwana akawatia mikononi mwa wana wa Yakobo, ili wawaangamize kwa upanga, na kuwahukumu, ili isije ikatokea tena katika Israeli kwamba bikira wa Israeli atiwe unajisi.
7 Na kama kuna mtu yeyote katika Israeli anayetaka kumpa binti yake au dada yake mtu yeyote wa uzao wa Mataifa, hakika atakufa, nao watampiga kwa mawe; kwa sababu amefanya aibu katika Israeli; nao watamchoma mwanamke huyo kwa moto, kwa sababu amedharau jina la nyumba ya baba yake, naye atang'olewa kutoka Israeli.
8 Wala asionekane mwanamke mzinzi wala uchafu wowote katika Israeli siku zote za vizazi vya dunia; kwa kuwa Israeli ni mtakatifu kwa Bwana, na kila mtu aliyeitia unajisi hakika atakufa; watampiga kwa mawe.
9 Kwa maana hivi ndivyo ilivyoamriwa na kuandikwa katika mbao za mbinguni kuhusu uzao wote wa Israeli: Yeye atakayeichafua hakika atakufa, naye atapigwa mawe.
10 Na sheria hii haina kikomo cha siku, wala msamaha, wala upatanisho wowote; lakini mtu aliyemtia unajisi binti yake atang'olewa katikati ya Israeli yote, kwa sababu amempa Moleki baadhi ya uzao wake, na kufanya uovu ili kuitia unajisi.
11 Nawe, Musa, uwaagize wana wa Israeli, na uwaonye wasiwaoze Mataifa binti zao, wala wasiwatwalie wana wao binti zozote za Mataifa, kwa maana hili ni chukizo mbele za Bwana.
12 Kwa sababu hii nimekuandikia katika maneno ya torati matendo yote ya Washekemu, waliyomtenda Dina, na jinsi wana wa Yakobo walivyosema, wakisema, Hatutampa binti yetu mtu asiyetahiriwa; kwa maana hayo yalikuwa aibu kwetu.
13 Nayo ni aibu kwa Israeli, kwa wale walio hai, na kwa wale wanaooa binti za Mataifa; kwa maana jambo hili ni najisi na chukizo kwa Israeli.
14 Na Israeli haitakosa uchafu huu ikiwa ina mke kutoka kwa binti za mataifa, au ikiwa imempa binti zake yeyote kwa mwanaume kutoka kwa yeyote wa mataifa.
15 Kwa maana kutakuwa na tauni juu ya tauni, na laana juu ya laana, na kila hukumu na tauni na laana zitamjia; ikiwa atafanya jambo hili, au kuficha macho yake kutoka kwa wale wanaofanya uchafu, au wale wanaochafua patakatifu pa Bwana, au wale wanaolikufuru jina lake takatifu, (ndipo) taifa lote litahukumiwa pamoja kwa uchafu wote na unajisi wa mtu huyu.
16 Na hakutakuwa na upendeleo wa watu [na upendeleo wa watu] wala kupokea kutoka mikononi mwake matunda na sadaka na sadaka za kuteketezwa na mafuta, wala harufu ya harufu nzuri, ili kuikubali: na ndivyo itakavyokuwa kwa kila mwanaume au mwanamke katika Israeli anayechafua patakatifu.
17 Kwa sababu hii nimekuamuru, nikisema, Shuhudia ushuhuda huu kwa Israeli; tazama jinsi Washekemu walivyoishi, na wana wao; jinsi walivyotiwa mikononi mwa wana wawili wa Yakobo, nao wakawaua kwa mateso; nao wakahesabiwa kuwa ni haki, nayo imeandikwa kwao kuwa ni haki.
18 Na uzao wa Lawi ulichaguliwa kwa ajili ya ukuhani, na kuwa Walawi, ili waweze kuhudumu mbele za Bwana, kama sisi, daima, na ili Lawi na wanawe wabarikiwe milele; kwani alikuwa na bidii ya kutekeleza haki na hukumu na kisasi juu ya wale wote walioinuka dhidi ya Israeli.
19 Na hivyo huandika kama ushuhuda katika neema yake kwenye mbao za mbinguni baraka na haki mbele za Mungu wa wote:
20 Na tunakumbuka haki ambayo mtu huyo aliitimiza wakati wa maisha yake, katika vipindi vyote vya mwaka; hadi vizazi elfu wataiandika, nayo itamjia yeye na wazao wake baada yake, naye ameandikwa kwenye mbao za mbinguni kama rafiki na mtu mwadilifu.
21 Nimekuandikia simulizi hii yote, nami nimekuamuru uwaambie wana wa Israeli, kwamba wasitende dhambi, wala wasivunje amri, wala wasivunje agano lililoamriwa kwao, bali walitimize na kuandikwa kama marafiki.
22 Lakini wakivunja sheria na kufanya uchafu kwa kila njia, wataandikwa kwenye mbao za mbinguni kama wapinzani, nao wataangamizwa kutoka katika kitabu cha uzima, nao wataandikwa katika kitabu cha wale watakaoangamizwa na pamoja na wale watakaong'olewa kutoka duniani.
23 Na siku ile wana wa Yakobo walipomwua Shekemu, maandishi yaliandikwa kwa niaba yao mbinguni kwamba walikuwa wametekeleza haki na unyofu na kisasi juu ya wenye dhambi, nayo yaliandikwa kwa baraka.
24 Wakamleta Dina, dada yao, kutoka nyumbani kwa Shekemu, wakachukua mateka kila kitu kilichokuwa Shekemu, kondoo zao, na ng'ombe zao, na punda zao, na mali zao zote, na makundi yao yote, wakamletea Yakobo baba yao.
25 Akawakemea kwa sababu walikuwa wameupiga mji kwa upanga; kwa maana aliwaogopa wale waliokaa katika nchi hiyo, Wakanaani na Waperizi.
26 Hofu ya Bwana ikaijia miji yote iliyozunguka Shekemu, wala hawakuinuka kuwafuatia wana wa Yakobo, kwa sababu hofu ilikuwa imewaangukia.

SURA YA 31

1 Ikawa mwezi mpya wa mwezi, Yakobo akawaambia watu wote wa nyumba yake, akisema, Jitakaseni, mkabadili mavazi yenu, tuondoke, twende Betheli; hapo nilipomwekea nadhiri siku ile nilipomkimbia Esau, ndugu yangu, kwa sababu amekuwa pamoja nami, akanileta katika nchi hii kwa amani, nanyi iondoeni miungu migeni iliyoko kati yenu.
2 Wakaacha miungu migeni na kile kilichokuwa masikioni mwao na kile kilichokuwa shingoni mwao, na sanamu ambazo Raheli aliziiba kutoka kwa Labani baba yake, alimpa Yakobo kabisa. Akazichoma na kuzivunja vipande vipande, akaziharibu, na kuzificha chini ya mwaloni ulioko katika nchi ya Shekemu.

3 Akapanda kwenda Betheli siku ya mwezi mpya wa mwezi wa saba, akajenga madhabahu mahali alipolala, akasimamisha nguzo hapo, akatuma ujumbe kwa Isaka baba yake, aje kwake kwenye dhabihu yake, na kwa Rebeka mama yake.
4 Isaka akasema, Mwache mwanangu Yakobo aje, nimwone kabla sijafa.
5 Yakobo akaenda kwa baba yake Isaka na kwa mama yake Rebeka, nyumbani kwa baba yake Abrahamu, akawachukua wanawe wawili pamoja naye, Lawi na Yuda, akawafikia baba yake Isaka na mama yake Rebeka.
6 Rebeka akatoka mnarani hadi mbele yake ili kumbusu Yakobo na kumkumbatia, kwa maana roho yake ilifufuka aliposikia, 'Tazama, mwanao Yakobo amekuja.' Basi akambusu.
7 Akawaona wanawe wawili, akawatambua, akamwambia, "Je, hawa ni wana wako, mwanangu?" Akawakumbatia, akawabusu, akawabariki, akisema, "Katika ninyi mtakuwa wazao wa Ibrahimu, nanyi mtakuwa baraka duniani."
8 Yakobo akaingia kwa Isaka, baba yake, chumbani alipokuwa amelala, na wanawe wawili walikuwa pamoja naye. Akamshika mkono baba yake, akainama, akambusu; Isaka akashikamana na shingo ya Yakobo mwanawe, akalia shingoni mwake.
9 Giza likaondoka machoni mwa Isaka, akawaona wana wawili wa Yakobo, Lawi na Yuda, akasema, Je, hawa ni wana wako, mwanangu? Kwa maana wao ni kama wewe.
10 Akamwambia kwamba hao walikuwa wanawe kweli: 'Nawe umeona kweli kwamba hao ni wanangu kweli'.
11 Wakamkaribia, naye akawageukia, akawabusu, akawakumbatia wote wawili pamoja.
12 Roho ya unabii ikashuka kinywani mwake, akamshika Lawi mkono wake wa kuume na Yuda mkono wake wa kushoto.
13 Akamgeukia Lawi kwanza, akaanza kumbariki kwanza, akamwambia: Mungu wa wote, Bwana wa milele yote, akubariki wewe na watoto wako katika milele yote.
14 Na Bwana akupe wewe na uzao wako ukuu na utukufu mkuu, na akufanye wewe na uzao wako, kutoka miongoni mwa wote wenye mwili, kumkaribia ili kutumikia katika patakatifu pake kama malaika wa uwepo na kama watakatifu. (Hata) kama wao, uzao wa wana wako utakavyokuwa kwa utukufu na ukuu na utakatifu, naye awafanye wawe wakuu milele na milele.
15 Nao watakuwa waamuzi na wakuu, na wakuu wa wazao wote wa wana wa Yakobo; Watasema neno la Bwana kwa haki, Nao watahukumu hukumu zake zote kwa haki; Nao watatangaza njia zangu kwa Yakobo, Na mapito yangu kwa Israeli; Baraka ya Bwana itatolewa vinywani mwao, Kuwabariki wazao wote wa wapendwao.
16 Mama yako amekuita jina lako Lawi, naye amekuita kwa haki; Utaungana na Bwana, Nawe uwe rafiki wa wana wote wa Yakobo; Meza yake iwe yako, Nawe ule humo wewe na wanao; Na meza yako ijae vizazi vyote, Na chakula chako kisipunguke milele.
17 Na wote wakuchukiao na waanguke mbele yako, Na adui zako wote wang'olewe na kuangamia; Na abarikiwe akubarikiye, Na kila taifa likulaaniye lilaaniwe.
18 Akamwambia Yuda, Bwana na akupe nguvu na uwezo wa kuwakanyaga wote wakuchukiao; utakuwa mkuu, wewe na mmoja wa wana wako, juu ya wana wa Yakobo; jina lako na jina la wana wako liende na kuzunguka kila nchi na kila eneo; ndipo mataifa yatakapoogopa mbele yako, na mataifa yote yatatetemeka.
19 Katika wewe utakuwa msaada wa Yakobo, Na ndani yako utapatikana wokovu wa Israeli.
20 Na utakapoketi juu ya kiti cha enzi cha utukufu wa haki yako, kutakuwa na amani nyingi kwa wazao wote wa wana wa wapendwa; Abarikiwe akubarikiye, Na wote wakuchukiao na kukutesa na kukulaani Watang'olewa na kuangamizwa kutoka duniani, na kulaaniwa.
21 Akageuka akambusu tena, akamkumbatia, akafurahi sana, kwa kuwa alikuwa amewaona wana wa Yakobo mwanawe kwa uaminifu.
22 Akatoka katikati ya miguu yake, akaanguka chini, akamsujudia, akawabariki, akalala huko na Isaka baba yake usiku ule; wakala na kunywa kwa furaha.
23 Akawafanya wana wawili wa Yakobo walale usingizi, mmoja mkono wake wa kuume na mwingine mkono wake wa kushoto, naye akahesabiwa kuwa ni haki.
24 Yakobo akamwambia baba yake kila kitu usiku, jinsi Bwana alivyomwonyesha rehema nyingi, na jinsi alivyomfanikisha katika njia zake zote, na jinsi alivyomlinda na mabaya yote.
25 Isaka akamtukuza Mungu wa Abrahamu baba yake, ambaye hakuondoa rehema zake na haki yake kwa wana wa Isaka mtumishi wake.
26 Asubuhi Yakobo akamwambia Isaka baba yake kiapo alichokuwa amekiweka kwa Bwana, na maono aliyoyaona, na kwamba alikuwa amejenga madhabahu, na kwamba kila kitu kilikuwa tayari kwa ajili ya dhabihu kutolewa mbele za Bwana kama alivyoapa, na kwamba alikuwa amekuja kumpandisha juu ya punda.
27 Isaka akamwambia Yakobo mwanawe, Siwezi kwenda nawe, maana mimi ni mzee, siwezi kuvumilia njia; nenda kwa amani, mwanangu; maana nina miaka mia moja na sitini na mitano leo; siwezi tena kusafiri; mpandishe mama yako (punda) na umwache aende nawe.
28 Nami najua, mwanangu, ya kuwa umekuja kwa ajili yangu, na leo hii ubarikiwe kwa sababu umeniona nikiwa hai, nami pia nimekuona wewe, mwanangu.
29 Ufanikiwe na kutimiza nadhiri uliyoweka; wala usiahirishe nadhiri yako; maana utahesabiwa kuhusu nadhiri hiyo; basi sasa fanya haraka kuitimiza, naye awe radhi Yeye aliyefanya mambo yote, ambaye umemwekea nadhiri hiyo.
30 Akamwambia Rebeka, Nenda na Yakobo mwanao; Rebeka akaenda na Yakobo mwanawe, na Debora pamoja naye, wakafika Betheli.
31 Yakobo akakumbuka sala ambayo baba yake alimbariki yeye na wanawe wawili, Lawi na Yuda, naye akafurahi na kumtukuza Mungu wa baba zake, Abrahamu na Isaka.
32 Naye akasema: 'Sasa najua kwamba nina tumaini la milele, na wanangu pia, mbele za Mungu wa wote'; na hivi ndivyo ilivyoamriwa kuhusu hao wawili; na wanaiandika kama ushuhuda wa milele kwao kwenye mbao za mbinguni jinsi Isaka alivyowabariki.

SURA YA 32

1 Akakaa usiku huo huko Betheli, na Lawi akaota ndoto kwamba walikuwa wamemtawaza na kumfanya kuhani wa

Mungu Aliye Juu Zaidi, yeye na wanawe milele; akaamka kutoka usingizini mwake, akambariki Bwana.

2 Yakobo akaamka asubuhi na mapema, siku ya kumi na nne ya mwezi huu, akatoa zaka ya wote waliokuja naye, ya wanadamu na ya ng'ombe, ya dhahabu na ya kila chombo na ya nguo; naam, akatoa zaka ya vyote.

3 Na katika siku hizo Raheli akapata mimba ya mwanawe Benyamini. Yakobo akawahesabu wanawe kuanzia kwake na kuendelea, na Lawi akaanguka chini ya sehemu ya Bwana, na baba yake akamvika mavazi ya ukuhani na kujaza mikono yake.

4 Na siku ya kumi na tano ya mwezi huu, alileta madhabahuni ng'ombe kumi na wanne kutoka miongoni mwa ng'ombe, na kondoo waume ishirini na wanane, na kondoo waume arobaini na tisa, na wana-kondoo saba, na wana-mbuzi ishirini na mmoja, kuwa sadaka ya kuteketezwa juu ya madhabahu ya dhabihu, ya kupendeza, kuwa harufu nzuri mbele za Mungu.

5 Hii ilikuwa sadaka yake, kutokana na nadhiri aliyoiweka kwamba angetoa sehemu ya kumi, pamoja na sadaka zao za matunda na sadaka zao za kinywaji.

6 Na moto ulipokwisha kuiteketeza, akafukiza uvumba juu ya moto, na kwa ajili ya sadaka ya shukrani, ng'ombe wawili waume, na kondoo waume wanne, na kondoo waume wanne, na mbuzi waume wanne, na kondoo waume wawili wa mwaka mmoja, na wana-mbuzi wawili; na ndivyo alivyofanya kila siku kwa siku saba.

7 Naye yeye na wanawe wote na watu wake wakala (hii) kwa furaha huko kwa muda wa siku saba, wakimshukuru na kumshukuru Bwana, aliyemwokoa katika mateso yake yote na kumpa nadhiri yake.

8 Akatoa zaka ya wanyama wote walio safi, akatoa sadaka ya kuteketezwa, lakini wanyama wasio safi akampa (sio) Lawi mwanawe, naye akampa nafsi zote za wanadamu.

9 Lawi akafanya kazi ya ukuhani huko Betheli mbele ya Yakobo baba yake badala ya ndugu zake kumi, naye alikuwa kuhani huko, na Yakobo akaweka nadhiri yake: hivyo akatoa zaka tena kwa Bwana na kuitakasa, nayo ikawa takatifu kwake.

10 Na kwa sababu hii imeamriwa kwenye vibao vya mbinguni kama sheria ya kutoa zaka tena zaka ya kula mbele za Bwana mwaka baada ya mwaka, mahali ambapo jina lake limechaguliwa, na kwa sheria hii hakuna kikomo cha siku milele.

11 Amri hii imeandikwa ili itimizwe mwaka baada ya mwaka katika kula zaka ya pili mbele za Bwana mahali ilipochaguliwa, na hakuna kitakachosalia kutoka humo kuanzia mwaka huu hadi mwaka unaofuata.

12 Kwa maana katika mwaka wake mbegu zitaliwa hata siku za kuvuna mbegu za mwaka, na divai hata siku za divai, na mafuta hata siku za majira yake.

13 Na yote yaliyosalia na kuchakaa, yahesabiwe kuwa najisi; yachomwe kwa moto, kwa maana ni najisi.

14 Na hivyo waache waile pamoja katika patakatifu, wala wasiache ikae.

15 Na zaka yote ya ng'ombe na kondoo itakuwa takatifu kwa Bwana, nayo itakuwa ya makuhani wake, watakaokula mbele zake mwaka baada ya mwaka; kwani ndivyo ilivyoamriwa na kuchongwa kuhusu zaka kwenye mbao za mbinguni.

16 Na usiku uliofuata, siku ya ishirini na mbili ya mwezi huu, Yakobo aliamua kujenga mahali hapo, na kuzungushia ua ukuta, na kuitakasa na kuipangaza milele, kwa ajili yake mwenyewe na watoto wake baada yake.

17 Bwana akamtokea usiku, akambariki, akamwambia, Jina lako hutaitwa Yakobo, bali Israeli watakuita jina lako.

18 Akamwambia tena, Mimi ndimi Bwana niliyeziumba mbingu na nchi, nami nitakuongeza na kukuzidisha sana; na wafalme watatoka kwako, nao watahukumu kila mahali ambapo miguu ya wanadamu imekanyaga.

19 Nami nitawapa uzao wako dunia yote iliyo chini ya mbingu, nao watawahukumu mataifa yote kwa kadiri ya matamanio yao, na baada ya hayo wataimiliki dunia yote na kuirithi milele.

20 Alipomaliza kuzungumza naye, akapanda kutoka kwake. Yakobo akatazama hadi alipopaa mbinguni.

21 Akaona katika maono ya usiku, na tazama, malaika akashuka kutoka mbinguni akiwa na mbao saba mikononi mwake, akampa Yakobo, naye akazisoma na kujua yote yaliyoandikwa humo ambayo yangempata yeye na wanawe katika vizazi vyote.

22 Akamwonyesha yote yaliyoandikwa juu ya mbao, akamwambia, Usijenge mahali hapa, wala usipafanye patakatifu pa milele, wala usikae hapa; maana hapa si mahali hapo. Nenda nyumbani kwa Ibrahimu baba yako, ukae na Isaka baba yako, hata siku ya kufa kwake baba yako.

23 Kwa maana huko Misri utakufa kwa amani, na katika nchi hii utazikwa kwa heshima katika kaburi la baba zako, pamoja na Ibrahimu na Isaka.

24 Usiogope, kwani kama ulivyoona na kusoma, ndivyo itakavyokuwa yote; nawe andika kila kitu kama ulivyoona na kusoma.

25 Yakobo akasema: Bwana, ninawezaje kukumbuka yote niliyosoma na kuona? Akamwambia: Nitakukumbusha yote.

26 Akaondoka kwake, akaamka kutoka usingizini, akakumbuka kila kitu alichokuwa amesoma na kuona, na akaandika maneno yote aliyosoma na kuona.

27 Akaadhimisha siku nyingine tena hapo, akatoa dhabihu juu yake kama alivyotoa dhabihu siku za kwanza, akaiita jina lake Nyongeza, kwa maana siku hii iliongezwa, na siku za kwanza akaziita Sikukuu.

28 Na hivyo ndivyo ilivyodhihirika kwamba ingekuwa, na imeandikwa kwenye mbao za mbinguni: kwa hivyo ilifunuliwa kwake kwamba aiadhimishe, na kuiongeza kwenye siku saba za sikukuu.

29 Na jina lake likaitwa 'Ongezeko,' kwa sababu liliandikwa kati ya siku za sikukuu, kulingana na idadi ya siku za mwaka.

30 Usiku, siku ya ishirini na tatu ya mwezi huu, Debora, mlezi wa Rebeka, akafa, wakamzika chini ya mji, chini ya mwaloni wa mto; naye akauita mahali hapa, Mto wa Debora, na mwaloni, Mwaloni wa maombolezo ya Debora.

31 Rebeka akaenda akarudi nyumbani kwa Isaka baba yake, naye Yakobo akamtumia kondoo dume, kondoo na mbuzi waume mkononi mwake, ili amtayarishie baba yake chakula alichotaka.

32 Akamfuata mama yake hadi alipofika katika nchi ya Kabratani, akakaa huko.

33 Raheli akazaa mwana usiku, akamwita jina lake 'Mwana wa huzuni yangu'; kwa maana aliteseka katika kumzaa; lakini baba yake akamwita jina lake Benyamini, siku ya kumi na moja ya mwezi wa nane katika juma la kwanza la sita la yubile hii. [2143 AM]
34 Raheli akafa huko, akazikwa katika nchi ya Efrathi, yaani Bethlehemu. Yakobo akajenga nguzo juu ya kaburi la Raheli, njiani juu ya kaburi lake.

SURA YA 33

1 Yakobo akaenda akakaa upande wa kusini wa Magdaladraef, akaenda kwa Isaka baba yake, yeye na Lea mkewe, mwezi mpya wa kumi.
2 Reubeni akamwona Bilha, mjakazi wa Raheli, suria wa baba yake, akioga majini mahali pa siri, akampenda.
3 Akajificha usiku, akaingia nyumbani kwa Bilha [usiku], akamkuta amelala peke yake kitandani nyumbani kwake.
4 Akalala naye, naye akaamka, akaona, na tazama, Reubeni amelala naye kitandani; akafunua upindo wa nguo yake, akamshika, akalia, akagundua ya kuwa ni Reubeni.
5 Naye akaaibika kwa sababu yake, akauacha mkono wake kutoka kwake, naye akakimbia.
6 Naye akaomboleza sana kwa sababu ya jambo hili, wala hakumwambia mtu yeyote.
7 Yakobo aliporudi na kumtafuta, akamwambia, Mimi si safi kwa ajili yako, kwa kuwa nimejitia unajisi kwa ajili yako; kwa kuwa Reubeni amenitia unajisi, akalala nami usiku, nami nilikuwa nimelala usingizi; wala sikugundua mpaka alipofunua upindo wa nguo yangu na kulala nami.
8 Yakobo akamkasirikia sana Reubeni kwa sababu amelala na Bilha, kwa sababu amefunua vazi la baba yake.
9 Yakobo hakumkaribia tena kwa sababu Reubeni alikuwa amemtia unajisi. Na mtu yeyote anayefunua vazi la baba yake ni mwovu sana, kwa sababu ni chukizo mbele za Bwana.
10 Kwa sababu hii imeandikwa na kuagizwa kwenye vibao vya mbinguni kwamba mwanamume asilale na mke wa baba yake, wala asiifichue nguo ya baba yake, kwa maana hii ni najisi: hakika watakufa pamoja, mwanamume alalaye na mke wa baba yake, na mwanamke pia, kwa sababu wamefanya uchafu duniani.
11 Wala hapatakuwa na kitu kilicho najisi mbele za Mungu wetu katika taifa alilolichagua kuwa miliki yake.
12 Na tena, imeandikwa mara ya pili: 'Alaaniwe alalaye na mke wa baba yake, kwa kuwa amefunua aibu ya baba yake'; na watakatifu wote wa Bwana wakasema 'Na iwe hivyo; na iwe hivyo.'
13 Nawe, Musa, waamuru wana wa Israeli kwamba walitii neno hili; kwani linamaanisha adhabu ya kifo; nalo ni najisi, na hakuna upatanisho milele wa kumfanyia upatanisho mtu aliyetenda hili, lakini atauawa na kuuawa, na kupigwa mawe, na kung'olewa kutoka katikati ya watu wa Mungu wetu.
14 Kwa maana hakuna mtu yeyote anayefanya hivyo katika Israeli anayeruhusiwa kubaki hai hata siku moja duniani, kwa sababu ni mchafu na mchafu.
15 Wala wasiseme: Kwa Reubeni alipewa uhai na msamaha baada ya kulala na suria wa baba yake, na kwake pia ingawa alikuwa na mume, na mumewe Yakobo, baba yake, alikuwa bado hai.
16 Kwa maana hadi wakati huo hakukuwa kumefunuliwa amri na hukumu na sheria katika ukamilifu wake kwa wote, ila katika siku zako (imefunuliwa) kama sheria ya majira na siku, na sheria ya milele kwa vizazi vya milele.
17 Na kwa sheria hii hakuna utimilifu wa siku, wala hakuna upatanisho kwa ajili yake, lakini zote mbili lazima ziondolewe katikati ya taifa: siku ambayo waliifanya watawaua.
18 Na wewe, Musa, andika (hii) kwa ajili ya Israeli ili wapate kuitunza, na kutenda sawasawa na maneno haya, wala wasitende dhambi ya kufa; kwa maana Bwana, Mungu wetu, ndiye mwamuzi, asiyependelea nyuso za watu, wala hakubali zawadi.
19 Nawe uwaambie maneno haya ya agano, ili wapate kusikia na kuyashika, na kuyaangalia, wasiangamizwe na kung'olewa kutoka katika nchi; kwa maana uchafu, na machukizo, na uchafu, na unajisi, ni wote wafanyao hayo duniani mbele za Mungu wetu.
20 Na hakuna dhambi kubwa zaidi kuliko uasherati wanaoufanya duniani; kwa maana Israeli ni taifa takatifu kwa Bwana Mungu wake, na taifa la urithi, na taifa la makuhani na kifalme, na kwa ajili ya milki yake mwenyewe; na uchafu kama huo hautaonekana katikati ya taifa takatifu.
21 Na katika mwaka wa tatu wa juma hili la sita [2145 AM] Yakobo na wanawe wote wakaenda wakakaa katika nyumba ya Ibrahimu, karibu na Isaka baba yake na Rebeka mama yake.
22 Na haya ndiyo majina ya wana wa Yakobo: Mzaliwa wa kwanza Reubeni, Simeoni, Lawi, Yuda, Isakari, na Zebuloni, wana wa Lea; na wana wa Raheli, Yusufu na Benyamini; na wana wa Bilha, Dani na Naftali; na wana wa Zilpa, Gadi na Asheri; na Dina, binti wa Lea, binti pekee wa Yakobo.
23 Wakaja, wakainama mbele ya Isaka na Rebeka, nao walipowaona, wakambariki Yakobo na wanawe wote; Isaka akafurahi sana, kwa kuwa aliwaona wana wa Yakobo, mwanawe mdogo, akawabariki.

SURA YA 34

1 Na katika mwaka wa sita wa wiki hii ya yubile hii ya arobaini na nne [2148 AM] Yakobo aliwatuma wanawe kuchunga kondoo zao, na watumishi wake pamoja nao kwenye malisho ya Shekemu.
2 Wafalme saba wa Waamori wakakusanyika dhidi yao, ili kuwaua, kujificha chini ya miti, na kuwateka ng'ombe wao kama mawindo.
3 Na Yakobo, Lawi, Yuda na Yusufu walikuwa nyumbani pamoja na Isaka baba yao; kwa maana roho yake ilikuwa na huzuni, nao hawakuweza kumwacha; na Benyamini alikuwa mdogo zaidi, na kwa sababu hii alibaki na baba yake.
4 Ndipo mfalme wa Tafu akaja, mfalme wa Aresa, mfalme wa Seragani, mfalme wa Selo, mfalme wa Gaasi, mfalme wa Bethoroni, mfalme wa Ma'anisakiri, na wote wanaoishi katika milima hii (na) wanaoishi msituni katika nchi ya Kanaani.
5 Wakamtangazia Yakobo haya wakisema, Tazama, wafalme wa Waamori wamewazunguka wana wako, na kupora mifugo yao.

6 Akaondoka nyumbani kwake, yeye na wanawe watatu, na watumishi wote wa baba yake, na watumishi wake mwenyewe, akaenda kupigana nao, akiwa na watu elfu sita, wenye panga.
7 Akawaua katika malisho ya Shekemu, akawafuata wale waliokimbia, akawaua kwa upanga, akawaua Aresa, Tafu, Saregani, Selo, Amani-sakiri, na Ga[ga]'as, na akawarudisha mifugo yake.
8 Akawashinda, akawatoza ushuru ili wamlipe ushuru, matunda matano ya ardhi yao, naye akajenga Robel na Tamnatares.
9 Akarudi kwa amani, akafanya amani nao, nao wakawa watumwa wake, hata siku ile aliposhuka yeye na wanawe kwenda Misri.
10 Na katika mwaka wa saba wa juma hili [2149 AM] alimtuma Yusufu kuwajulisha ndugu zake kuhusu hali ya maisha kutoka nyumbani kwake hadi nchi ya Shekemu, naye akawakuta katika nchi ya Dothani.
11 Wakamtendea kwa hila, wakapanga njama dhidi yake ili wamuue, lakini wakabadilisha mawazo yao, wakamwuza kwa wafanyabiashara Waishmaeli, nao wakampeleka Misri, nao wakamwuza kwa Potifa, towashi wa Farao, mkuu wa wapishi, kuhani wa mji wa Elew.
12 Wana wa Yakobo wakachinja mwana-mbuzi, wakachovya kanzu ya Yusufu katika damu, wakampelekea Yakobo baba yao siku ya kumi ya mwezi wa saba.
13 Akaomboleza usiku kucha, kwa sababu walikuwa wamemletea jioni, naye akawa na homa na maombolezo kwa ajili ya kifo chake, akasema, ‘Mnyama mbaya amemla Yusufu.’ Na watu wote wa nyumba yake [waliomboleza pamoja naye siku hiyo, nao] wakaomboleza na kuomboleza pamoja naye siku hiyo yote.
14 Wanawe na binti yake wakasimama ili kumfariji, lakini akakataa kufarijiwa kwa ajili ya mwanawe.
15 Siku hiyo Bilha akasikia kwamba Yusufu amekufa, naye akafa akimlilia, naye alikuwa akiishi Qfratef, na Dina pia, binti yake, akafa baada ya Yusufu kufariki.
16 Basi maombolezo haya matatu yalitokea juu ya Israeli katika mwezi mmoja, wakamzika Bilha mbele ya kaburi la Raheli, na Dina pia, binti yake; wakamzika huko.
17 Akamwombolezea Yusufu mwaka mmoja, wala hakuacha, maana alisema, Niache nishuke kaburini nikimwombolezea mwanangu.
18 Kwa sababu hii, wana wa Israeli wameamriwa kujitesa siku ya kumi ya mwezi wa saba, siku ile habari iliyomfanya amwombolezee Yusufu ilipomjia Yakobo baba yake, ili wafanye upatanisho kwa ajili yao wenyewe juu yake kwa mwana-mbuzi siku ya kumi ya mwezi wa saba, mara moja kwa mwaka, kwa ajili ya dhambi zao; kwa sababu walikuwa wamemhuzunisha baba yao kwa Yusufu mwanawe.
19 Na siku hii imeamriwa ili wahuzunike kwa ajili yake kwa ajili ya dhambi zao, na kwa ajili ya makosa yao yote na kwa ajili ya makosa yao yote, ili waweze kujitakasa siku hiyo mara moja kwa mwaka.
20 Baada ya Yusufu kufariki, wana wa Yakobo walijitwalia wake. Jina la mke wa Reubeni ni Ada; na jina la mke wa Simeoni ni Adlbaa, Mkanaani; na jina la mke wa Lawi ni Melka, wa binti za Aramu, wa uzao wa wana wa Tera; na jina la mke wa Yuda ni Betasueli, Mkanaani; na jina la mke wa Isakari ni Hezaqa; na jina la mke wa Zabuloni ni Niimani; na jina la mke wa Dani ni Egla; na jina la mke wa Naftali ni Rasuu, wa Mesopotamia; na jina la mke wa Gadi ni Maka; na jina la mke wa Asheri ni Ijona; na jina la mke wa Yusufu ni Asenathi, Mmisri; na jina la mke wa Benyamini ni Ijasaka.
21 Simeoni akatubu, akachukua mke wa pili kutoka Mesopotamia kama ndugu zake.

SURA YA 35

1 Na katika mwaka wa kwanza wa juma la kwanza la yubile ya arobaini na tano [2157 AM] Rebeka alimwita Yakobo, mwanawe, na kumwagiza kuhusu baba yake na kuhusu ndugu yake, kwamba awaheshimu siku zote za maisha yake.
2 Yakobo akasema, Nitafanya kila kitu kama ulivyoniamuru; kwa maana jambo hili litakuwa heshima na ukuu kwangu, na haki mbele za Bwana, nipate kuwaheshimu.
3 Na wewe pia, mama, unajua tangu nilipozaliwa hadi leo, matendo yangu yote na yote yaliyo moyoni mwangu, kwamba mimi huwaza mema kila wakati.
4 Na nisifanyeje jambo hili ulilониamuru, ili niwaheshimu baba yangu na ndugu yangu!
5 Niambie, mama, ni upotovu gani uliouona kwangu nami nitauacha, na rehema itakuwa juu yangu.
6 Akamwambia, Mwanangu, sijaona ndani yako siku zangu zote upotovu, ila matendo mema tu. Nami nitakuambia ukweli, mwanangu: Nitakufa mwaka huu, wala sitaishi mwaka huu katika maisha yangu; kwa maana nimeona katika ndoto siku ya kufa kwangu, kwamba sitaishi zaidi ya miaka mia moja na hamsini na mitano; na tazama, nimetimiza siku zote za maisha yangu nilizo nazo.
7 Yakobo akacheka maneno ya mama yake, kwa sababu mama yake alikuwa amemwambia kwamba atakufa; naye alikuwa ameketi akimkabili akiwa na nguvu zake, wala hakuwa dhaifu katika nguvu zake; kwani aliingia na kutoka na kuona, na meno yake yalikuwa na nguvu, wala ugonjwa wowote haukumgusa siku zote za maisha yake.
8 Yakobo akamwambia, “Nimebarikiwa, mama, kama siku zangu zikikaribia siku zako, na nguvu zangu zikikaa nami kama nguvu zako; nawe hutakufa, kwa maana unanifanyia mzaha kuhusu kifo chako.”
9 Akaingia kwa Isaka, akamwambia, Ombi moja nakuomba; mfanye Esau aape kwamba hatamdhuru Yakobo, wala hatamfukuza kwa uadui; kwa maana unajua mawazo ya Esau ya kwamba ni mapotovu tangu ujana wake, wala hana wema wowote ndani yake; maana anatamani baada ya kufa kwako amuue.
10 Nawe unajua yote aliyoyafanya tangu siku ile Yakobo nduguye alipokwenda Harani hata leo; jinsi alivyotuacha kwa moyo wake wote, na kututendea mabaya; amechukua makundi yako, na kuchukua mali yako yote mbele yako.
11 Nasi tulipomsihi na kumsihi kwa ajili ya yale yetu wenyewe, alituhurumia kama mtu aliyetuhurumia.
12 Naye ana uchungu dhidi yako kwa sababu ulimbariki Yakobo mwanao mkamilifu na mnyofu; kwa maana hakuna ubaya ila wema tu ndani yake, na tangu alipotoka Harani hadi leo hajatuibia chochote, kwa maana hutuletea kila kitu kwa wakati wake sikuzote, na hufurahi kwa moyo wake wote tunapochukua mikononi mwake na anatubariki,

na hajatutenga tangu alipotoka Harani hadi leo, naye anakaa nasi nyumbani akituheshimu daima.
13 Isaka akamwambia, Mimi nami najua na kuona matendo ya Yakobo aliye pamoja nasi, jinsi alivyotuheshimu kwa moyo wake wote; lakini nilimpenda Esau hapo awali kuliko Yakobo, kwa sababu alikuwa mzaliwa wa kwanza; lakini sasa nampenda Yakobo kuliko Esau, kwa maana amefanya maovu mengi, wala hakuna haki ndani yake; kwa maana njia zake zote ni uovu na jeuri, [na hakuna haki inayomzunguka.]
14 Na sasa moyo wangu unasumbuka kwa sababu ya matendo yake yote, na yeye wala uzao wake hawataokolewa, kwani wao ndio watakaoangamizwa kutoka duniani na ambao watang'olewa kutoka chini ya mbingu, kwa maana amemwacha Mungu wa Ibrahimu na kuwafuata wake zake na uchafu wao na makosa yao, yeye na watoto wake.
15 Nawe unaniambia nimwapishe kwamba hatamuua Yakobo ndugu yake; hata kama akiapa hatatii kiapo chake, na hatatenda mema ila mabaya tu.
16 Lakini akitaka kumwua Yakobo, ndugu yake, atatiwa mikononi mwa Yakobo, wala hataponyoka mikononi mwake, [kwa maana atashuka mikononi mwake].
17 Wala usimwogope Yakobo; maana mlinzi wa Yakobo ni mkuu, mwenye nguvu, na mwenye heshima, na sifa kuliko mlinzi wa Esau.
18 Rebeka akatuma mtu akamwita Esau, naye akaja kwake. Akamwambia, Nina ombi, mwanangu, nakuomba, nawe unaahidi kulitimiza, mwanangu.
19 Akasema, "Nitafanya kila kitu utakachoniambia, wala sitakikataa ombi lako."
20 Akamwambia, Nakuomba siku nitakapokufa, unichukue ukanizike karibu na Sara, mama yake baba yako, na kwamba wewe na Yakobo mpendane, wala msitamani mabaya juu ya mwenzake, ila kupendana tu, na (hivyo) mtafanikiwa, wanangu, na kuheshimiwa katikati ya nchi, wala adui yeyote atakayewafurahia, nanyi mtakuwa baraka na rehema machoni pa wote wawapendao.
21 Akasema, Nitafanya yote uliyoniambia, nami nitakuzika siku utakayokufa karibu na Sara, mama yake baba yangu, kama ulivyotaka mifupa yake iwe karibu na mifupa yako.
22 Na Yakobo, ndugu yangu, pia, nitampenda kuliko wote wenye mwili; kwa maana sina ndugu duniani kote ila yeye pekee: na hii si sifa kubwa kwangu ikiwa ninampenda; kwa maana yeye ni ndugu yangu, nasi tulipandwa pamoja mwilini mwako, na pamoja tulitoka tumboni mwako, na kama simpendi ndugu yangu, nitampenda nani?
23 Na mimi, mwenyewe, nakusihi umsihi Yakobo kuhusu mimi na kuhusu wanangu, kwani najua kwamba hakika atakuwa mfalme juu yangu na wanangu, kwani siku ile baba yangu alipombariki alimfanya kuwa mkuu na mimi kuwa mdogo.
24 Nami nakuapia kwamba nitampenda, wala sitatamani mabaya juu yake siku zote za maisha yangu ila mema tu.
25 Akamwapia kuhusu jambo hilo lote. Akamwita Yakobo mbele ya Esau, akampa maagizo kama alivyomwambia Esau.
26 Akasema, Nitafanya mapenzi yako; niamini kwamba hakuna uovu utakaotokea kwangu au kwa wanangu dhidi ya Esau, nami nitakuwa wa kwanza katika chochote ila kwa upendo tu.
27 Wakala na kunywa, yeye na wanawe usiku huo, akafa, akiwa na miaka mitatu ya kuzaliwa, na wiki moja na mwaka mmoja, usiku huo, na wanawe wawili, Esau na Yakobo, wakamzika katika pango la watu wawili karibu na Sara, mama yake baba yao.

SURA YA 36

1 Ikawa katika mwaka wa sita wa juma hili [2162 AM] Isaka akawaita wanawe wawili Esau na Yakobo, nao wakamwendea, akawaambia, Wanangu, mimi naenda njia ya baba zangu, kwenye nyumba ya milele waliko baba zangu.
2 Kwa hiyo nizikeni karibu na Abrahamu baba yangu, katika pango la watu wawili katika shamba la Efroni Mhiti, ambapo Abrahamu alinunua kaburi la kuzikia; katika kaburi nililojichimbia, unizike humo.
3 Nami ninawaamuru hivi, wanangu, kwamba mtende haki na unyofu duniani, ili Bwana apate kuwatimizia yote ambayo Bwana alisema kwamba angemtendea Ibrahimu na uzao wake.
4 Na mpendane, wanangu, ndugu zenu kama mtu anayependa nafsi yake mwenyewe, na kila mmoja atafute kile ambacho angeweza kumnufaisha ndugu yake, na kutenda pamoja duniani; na wapendane kama nafsi zao wenyewe.
5 Na kuhusu suala la sanamu, ninawaamuru na kuwaonya kuzikataa na kuzichukia, na msizipende, kwani zimejaa udanganyifu kwa wale wanaoziabudu na kwa wale wanaozisujudia.
6 Mkumbukeni, wanangu, Bwana, Mungu wa Ibrahimu baba yenu, na jinsi mimi nami nilivyomwabudu, na kumtumikia kwa haki na furaha, ili awaongeze na kuwaongeza wazao wenu kama nyota za mbinguni kwa wingi, na kuwaweka duniani kama mmea wa haki ambao hautang'olewa hata vizazi vyote milele.
7 Na sasa nitawaapisha kiapo kikubwa - kwani hakuna kiapo kingine kilicho kikubwa kuliko hicho kwa jina lake tukufu na lenye heshima na kubwa na fahari na la ajabu na lenye nguvu, aliyeumba mbingu na dunia na vitu vyote pamoja - kwamba mtamcha na kumwabudu.
8 Na kwamba kila mtu ampende ndugu yake kwa upendo na haki, na kwamba hatatamani uovu dhidi ya ndugu yake tangu sasa milele siku zote za maisha yenu ili mpate kufanikiwa katika matendo yenu yote na msiangamizwe.
9 Na yeyote kati yenu akimfanyia ndugu yake uovu, jueni ya kwamba tangu sasa kila mtu amfanyiaye ndugu yake uovu ataanguka mkononi mwake, naye atang'olewa kutoka katika nchi ya walio hai, na uzao wake utaangamizwa kutoka chini ya mbingu.
10 Lakini siku ya msukosuko na laana na ghadhabu na hasira, pamoja na moto ulao kama alivyoiteketeza Sodoma, ndivyo atakavyoiteketeza nchi yake na mji wake na vyote vilivyo vyake, naye atafutwa kutoka katika kitabu cha nidhamu ya wana wa wanadamu, wala asiandikwe katika kitabu cha uzima, bali katika kile kilichowekwa kwa uharibifu, naye ataondoka na kuingia katika laana ya milele; ili hukumu yao iweze kufanywa upya daima katika chuki na katika laana na katika ghadhabu na katika mateso na katika hasira na katika mapigo na katika magonjwa milele.

11 Nasema na kuwashuhudia ninyi, wanangu, kulingana na hukumu itakayomjia mtu anayetaka kumdhuru ndugu yake.
12 Siku hiyo akawagawia mali zake zote wawili, na sehemu kubwa akampa mzaliwa wa kwanza, na mnara na vyote vilivyokuwa karibu nao, na vyote alivyomiliki Ibrahimu huko Kisima cha Kiapo.
13 Akasema, "Sehemu hii kubwa zaidi nitawapa wazaliwa wa kwanza."
14 Esau akasema, Nimemuuza Yakobo, na kumpa Yakobo haki yangu ya mzaliwa wa kwanza; na apewe yeye, wala sina neno la kusema kuihusu, kwa kuwa ni yake.
15 Isaka akasema, Baraka na iwe juu yenu, wanangu, na juu ya uzao wenu leo, kwa maana mmenipa raha, wala moyo wangu hauoni uchungu kwa ajili ya haki ya mzaliwa wa kwanza, usije ukafanya uovu kwa ajili yake.
16 Mungu Aliye Juu Zaidi na ambariki mtu atendaye haki, yeye na wazao wake milele.
17 Akamaliza kuwaamuru na kuwabariki, nao wakala na kunywa pamoja mbele yake, naye akafurahi kwa sababu kulikuwa na nia moja kati yao, nao wakatoka kwake wakapumzika siku hiyo na kulala.
18 Isaka akalala kitandani mwake siku hiyo akifurahi; akalala usingizi wa milele, akafa akiwa na umri wa miaka 180. Alitimiza majuma ishirini na tano na miaka mitano; na wanawe wawili Esau na Yakobo wakamzika.
19 Esau akaenda nchi ya Edomu, katika mlima wa Seiri, akakaa huko.
20 Yakobo akakaa katika milima ya Hebroni, katika mnara wa nchi ya kukaa kwake Ibrahimu baba yake, naye akamsujudia Bwana kwa moyo wake wote na kulingana na amri zilizoonekana kama vile alivyogawanya siku za vizazi vyake.
21 Na Lea mkewe akafa katika mwaka wa nne wa juma la pili la yubile ya arobaini na tano, [2167 AM] na akamzika katika pango la watu wawili karibu na Rebeka mama yake upande wa kushoto wa kaburi la Sara, mama yake baba yake.
22 Wanawe wote na wanawe wakaja kumwombolezea Lea mkewe pamoja naye na kumfariji kwa ajili yake, kwa maana alikuwa akimlilia, kwa maana alimpenda sana baada ya kifo cha dada yake Raheli.
23 kwa maana alikuwa mkamilifu na mwadilifu katika njia zake zote, akamheshimu Yakobo, na siku zote alizoishi naye hakusikia neno kali kutoka kinywani mwake, kwa kuwa alikuwa mpole na mstaarabu, mnyofu na mwenye heshima.
24 Akakumbuka matendo yake yote aliyoyafanya maishani mwake, akamlilia sana; kwa maana alimpenda kwa moyo wake wote na kwa roho yake yote.

SURA YA 37

1 Ikawa siku ile Isaka, baba yao Yakobo na Esau alipokufa, [2162 AM] wana wa Esau waliposikia ya kwamba Isaka amempa Yakobo sehemu ya mkubwa, sehemu ya mwanawe mdogo, wakakasirika sana.
2 Wakagombana na baba yao, wakisema, Kwa nini baba yako amempa Yakobo sehemu ya mkubwa na kukuacha wewe, ingawa wewe ndiwe mkubwa na Yakobo mdogo?
3 Akawaambia, Kwa sababu nilimuuza Yakobo haki yangu ya mzaliwa wa kwanza kwa kipande kidogo cha dengu, na siku ile baba yangu aliponituma kuwinda na kuvua samaki na kumletea kitu ale na kunibariki, alikuja kwa hila akamletea baba yangu chakula na kinywaji, baba yangu akambariki na kuniweka chini ya mkono wake.
4 Na sasa baba yetu ametufanya tuape, mimi na yeye, kwamba hatutapanga uovu dhidi ya ndugu yake, na kwamba tutaendelea katika upendo na amani kila mmoja na ndugu yake na tusiharibu njia zetu.
5 Wakamwambia, Hatutakusikiliza ili kufanya amani naye; maana nguvu zetu ni kubwa kuliko nguvu zake, nasi tuna nguvu kuliko yeye; tutakwenda kinyume chake, na kumuua, na kumwangamiza yeye na wanawe. Na usipokwenda pamoja nasi, tutakudhuru wewe pia.
6 Basi sasa tusikilizeni: Tutume watu kwa Aramu, na kwa Wafilisti, na kwa Moabu, na kwa Amoni, tujichagulie watu wateule, walio hodari wa vita, na tuende kupigana naye, na kumwangamiza kabisa duniani, kabla hajawa hodari.
7 Baba yao akawaambia, Msiende wala msipigane naye, msije mkaanguka mbele yake.
8 Wakamwambia, "Hili nalo ndilo jambo lako tangu ujana wako hadi leo, nawe unaweka shingo yako chini ya nira yake."
9 Hatutasikiliza maneno haya.' Wakatuma ujumbe kwa Aramu na kwa 'Aduramu kwa rafiki ya baba yao, nao wakaajiri pamoja nao watu elfu moja wa vita, watu wateule wa vita.
10 Wakawajia kutoka Moabu na wana wa Amoni, watu walioajiriwa, watu elfu waliochaguliwa, na kutoka Ufilisti, watu elfu waliochaguliwa wa vita, na kutoka Edomu na kutoka Wahori, watu elfu waliochaguliwa wa vita, na kutoka Kitimu, watu hodari wa vita.
11 Wakamwambia baba yao, Toka pamoja nao, uwaongoze, la sivyo tutakuua.
12 Naye alijawa na hasira na ghadhabu alipoona kwamba wanawe walikuwa wakimlazimisha kuwatangulia ili kuwaongoza dhidi ya Yakobo ndugu yake.
13 Lakini baadaye akakumbuka uovu wote uliokuwa umefichwa moyoni mwake dhidi ya Yakobo ndugu yake, wala hakukumbuka kiapo alichokuwa amewaapia baba yake na mama yake kwamba hatapanga uovu wowote dhidi ya Yakobo ndugu yake siku zake zote.
14 Na licha ya haya yote, Yakobo hakujua kwamba walikuwa wakimjia vitani, naye alikuwa akimwombolezea Lea, mkewe, hadi walipokaribia mnara pamoja na mashujaa elfu nne na watu wa vita waliochaguliwa.
15 Watu wa Hebroni wakampelekea ujumbe wakisema, Tazama, ndugu yako amekuja kukupigana, na watu elfu nne waliojifunga upanga, na wana ngao na silaha; maana walimpenda Yakobo kuliko Esau. Wakamwambia; kwa maana Yakobo alikuwa mtu mkarimu na mwenye rehema kuliko Esau.
16 Lakini Yakobo hakuamini mpaka walipokaribia mnara.
17 Akafunga malango ya mnara; akasimama juu ya ngome, akamwambia Esau ndugu yake, akasema, 'Faraja uliyoijia kunifariji kwa ajili ya mke wangu aliyekufa. Je, hiki ndicho kiapo ulichomwapia baba yako na tena kwa mama yako kabla hawajafa? Umevunja kiapo, na wakati ule ulipomwapia baba yako ulihukumiwa.'
18 Ndipo Esau akajibu, akamwambia, Wanadamu wala wanyama wa nchi hawana kiapo cha haki, ambacho wameapa kwa kiapo (kiapo halali) milele; bali kila siku

wanapanga mabaya wao kwa wao, na jinsi kila mmoja anavyoweza kumwua adui yake na adui yake.
19 Nawe unanichukia mimi na watoto wangu milele. Wala hakuna mtu anayeshikamana nawe katika udugu.
20 Sikiliza maneno haya ninayokuambia, Kama nguruwe anaweza kubadilisha ngozi yake na kufanya nywele zake ziwe laini kama sufu, au kama anaweza kusababisha pembe kuchipua kichwani mwake kama pembe za kulungu au za kondoo, ndipo nitakapoona uhusiano wa undugu nawe, na kama matiti yangetengana na mama yao, kwa maana wewe hukuwa ndugu yangu.
21 Na kama mbwa mwitu watafanya amani na wana-kondoo ili wasiwale au kuwadhulumu, Na kama mioyo yao ikiwaelekea kwa mema, Ndipo kutakuwa na amani moyoni mwangu kwako.
22 Na simba akiwa rafiki wa ng'ombe na kufanya amani naye, Na kama amefungwa chini ya nira moja naye na kulima pamoja naye, ndipo nitafanya amani nawe.
23 Na kunguru atakapokuwa mweupe kama raza, ndipo utakapojua ya kuwa nimekupenda, Nami nitafanya amani nawe; Utang'olewa, Na wana wako watang'olewa, Wala hakutakuwa na amani kwako.
24 Yakobo alipoona ya kwamba alikuwa amekusudia kumwua kwa moyo wake wote, na kwa roho yake yote, na ya kwamba alikuwa ameruka kama nguruwe mwitu, arukaye juu ya mkuki, akamchoma na kumwua, wala hakurudi nyuma yake;
25 Kisha akasema na watu wake na watumishi wake kwamba wamshambulie yeye na wenzake wote.

SURA YA 38

1 Baada ya hayo Yuda akamwambia Yakobo, baba yake, akamwambia, Piga upinde wako, baba, piga mishale yako, umtupe adui chini, umwue adui; nawe uwe na nguvu, maana hatutamwua ndugu yako, kwa maana yeye ni kama wewe, naye ni kama wewe, tumpe heshima hii.
2 Ndipo Yakobo akapinda upinde wake, akaupiga mshale, akampiga Esau, ndugu yake, kwenye kifua chake cha kuume, akamwua.
3 Akarusha mshale tena, akampiga Adoran, Mwaramu, kifuani mwake kushoto, akamrudisha nyuma, akamwua.
4 Kisha wana wa Yakobo wakatoka, wao na watumishi wao, wakajigawanya katika vikosi pande nne za mnara.
5 Yuda akatoka mbele, na Naftali na Gadi pamoja naye, na watumishi hamsini pamoja naye upande wa kusini wa mnara; wakawaua wote waliowakuta mbele yao; wala hakuna hata mmoja wao aliyepona.
6 Na Lawi, na Dani, na Asheri wakatoka nje upande wa mashariki wa mnara, na watu hamsini pamoja nao, wakawapiga wanajeshi wa Moabu na Amoni.
7 Na Reubeni, na Isakari, na Zabuloni wakatoka kwenda upande wa kaskazini wa mnara, na watu hamsini pamoja nao; wakawaua watu wa vita wa Wafilisti.
8 Simeoni na Benyamini na Henoko, mwana wa Reubeni, wakatoka kwenda upande wa magharibi wa mnara, na watu hamsini pamoja nao, wakawaua watu mia nne wa Edomu na Wahori, mashujaa hodari; na watu mia sita wakakimbia, na wanne wa wana wa Esau wakakimbia pamoja nao, wakamwacha baba yao amekufa, naye akaanguka juu ya kilima kilichoko Aduramu.
9 Wana wa Yakobo wakawafuata hadi mlimani Seiri, naye Yakobo akamzika ndugu yake kwenye kilima kilichoko Aduramu, kisha akarudi nyumbani kwake.
10 Wana wa Yakobo wakawakandamiza wana wa Esau katika milima ya Seiri, wakainama shingo zao, wakawa watumwa wa wana wa Yakobo.
11 Wakatuma ujumbe kwa baba yao (kuuliza) kama wangefanya amani nao au kuwaua.
12 Yakobo akawatumia wanawe ujumbe kwamba wafanye amani, nao wakafanya amani nao, wakawawekea nira ya utumwa, hata wakamlipa Yakobo na wanawe kodi sikuzote.
13 Nao wakaendelea kumlipa Yakobo kodi hadi siku aliposhuka Misri.
14 Na wana wa Edomu hawajaacha nira ya utumwa ambayo wana kumi na wawili wa Yakobo walikuwa wamewaweka juu yao hadi leo.
15 Na hawa ndio wafalme waliotawala Edomu, kabla ya mfalme awaye yote kutawala juu ya wana wa Israeli, hata leo, katika nchi ya Edomu.
16 Balaki, mwana wa Beori, alitawala Edomu, na jina la mji wake lilikuwa Daniaba.
17 Balaki akafa, na Yobabu, mwana wa Zera, wa Boseri, akatawala badala yake.
18 Yobabu akafa, na Asamu, wa nchi ya Temani, akatawala badala yake.
19 Asamu akafa, na Adathi mwana wa Baradi, aliyewapiga Midiani katika nchi ya Moabu, akatawala badala yake; na jina la mji wake ni Avithi.
20 Adathi akafa, na Salman, kutoka kwa Amaseqa, akatawala badala yake.
21 Salmani akafa, na Sauli wa Ra'abothi (karibu na) mto, akatawala badala yake.
22 Sauli akafa, na Baelinani, mwana wa Akbori, akatawala badala yake.
23 Basi, Baelinani, mwana wa Akbori, akafa, na Adathi akatawala badala yake, na jina la mkewe lilikuwa Maitabithi, binti Matarati, binti Metabezaab.
24 Hawa ndio wafalme waliotawala katika nchi ya Edomu.

SURA YA 39

1 Yakobo akakaa katika nchi aliyokaa baba yake ugenini katika nchi ya Kanaani. Hivi ndivyo vizazi vya Yakobo.
2 Yusufu alikuwa na umri wa miaka kumi na saba walipompeleka Misri, na Potifa, towashi wa Farao, mkuu wa wapishi, akamnunua.
3 Akamweka Yusufu juu ya nyumba yake yote, na baraka ya Bwana ikaijia nyumba ya yule Mmisri kwa ajili ya Yusufu, naye Bwana akamfanikisha katika yote aliyoyafanya.
4 Mmisri huyo akamkabidhi Yosefu kila kitu, kwani aliona kwamba Mwenyezi-Mungu alikuwa pamoja naye, na kwamba Mwenyezi-Mungu alimfanikisha katika kila kitu alichofanya.
5 Na sura ya Yusufu ilikuwa nzuri sana, mke wa bwana wake akainua macho yake, akamwona Yusufu, naye akampenda, akamsihi alale naye.
6 Lakini hakutoa roho yake, na akamkumbuka Bwana na maneno ambayo Yakobo, baba yake, alikuwa akisoma kutoka miongoni mwa maneno ya Ibrahimu, kwamba mtu yeyote asifanye uzinzi na mwanamke aliye na mume;

kwamba adhabu ya kifo imeamriwa kwake mbinguni mbele za Mungu Aliye Juu Sana, na dhambi hiyo itaandikwa dhidi yake katika vitabu vya milele mbele za Bwana daima.
7 Yusufu akakumbuka maneno hayo, akakataa kulala naye.
8 Akamsihi kwa mwaka mmoja, lakini alikataa na hakutaka kusikiliza.
9 Lakini akamkumbatia na kumshikilia ndani ya nyumba ili kumlazimisha kulala naye, akafunga milango ya nyumba na kumshikilia; lakini aliacha vazi lake mikononi mwake, akavunja mlango, akakimbia nje kutoka mbele yake.
10 Yule mwanamke alipoona kwamba hataki kulala naye, akamtukana mbele ya bwana wake, akisema, 'Mtumishi wako Mwebrania unayempenda, alitaka kunilazimisha kulala nami; na ikawa nilipopaza sauti yangu, akakimbia, akaacha vazi lake mikononi mwangu nilipomshika, akavunja mlango.'
11 Mmisri huyo alipoona vazi la Yusufu na mlango uliovunjwa, akasikia maneno ya mkewe, akamtupa Yusufu gerezani, mahali walipofungwa wafungwa ambao mfalme alikuwa amewafunga.
12 Naye alikuwa huko gerezani; Bwana akampa Yusufu kibali machoni pa mkuu wa walinzi wa gereza, na rehema mbele yake, kwa maana aliona ya kwamba Bwana alikuwa pamoja naye, na ya kuwa Bwana alifanikisha yote aliyoyafanya.
13 Akamkabidhi vitu vyote mkononi mwake; wala mkuu wa walinzi wa gereza hakujua chochote kilichokuwa pamoja naye; maana Yusufu alifanya kila kitu, na Bwana akakikamilisha.
14 Akakaa huko miaka miwili. Siku hizo Farao, mfalme wa Misri, aliwakasirikia maofisa wake wawili, mkuu wa wanyweshaji, na mkuu wa waokaji, akawaweka katika gereza katika nyumba ya mkuu wa wapishi, katika gereza alimofungwa Yusufu.
15 Mkuu wa walinzi wa gereza akamteua Yosefu kuwahudumia, naye akawahudumia.
16 Wakaota ndoto wote wawili, mkuu wa wanyweshaji na mkuu wa waokaji, nao wakamwambia Yusufu.
17 Na kama alivyowafasiria ndivyo ilivyowapata; Farao akamrudisha mkuu wa wanyweshaji katika kazi yake, na mkuu wa waokaji akamchinja, kama Yusufu alivyowafasiria.
18 Lakini mkuu wa wanyweshaji alimsahau Yusufu gerezani, ingawa alikuwa amemwambia yatakayompata, wala hakukumbuka kumwambia Farao jinsi Yusufu alivyomwambia, kwa maana alisahau.

SURA YA 40

1 Siku hizo Farao aliota ndoto mbili usiku mmoja kuhusu njaa iliyokuwa katika nchi yote, akaamka usingizini, akawaita wafasiri wote wa ndoto waliokuwako Misri, na wachawi, akawasimulia ndoto zake mbili, lakini hawakuweza kuzieleza.
2 Ndipo mkuu wa wanyweshaji akamkumbuka Yusufu, akamwambia mfalme habari zake, naye akamtoa gerezani, akatimiza ndoto zake mbili mbele yake.
3 Akamwambia Farao kwamba ndoto zake mbili zilikuwa moja. Akamwambia, Itakuja miaka saba (ambayo kutakuwa na) wingi wa chakula katika nchi yote ya Misri, na baada ya miaka hiyo saba ya njaa, njaa kubwa ambayo haijawahi kutokea katika nchi yote.
4 Sasa Farao na awaweke wasimamizi katika nchi yote ya Misri, nao wahifadhi chakula katika kila mji siku zote za miaka ya shibe, na kutakuwa na chakula kwa miaka hiyo saba ya njaa, wala nchi haitaangamia kwa njaa, kwa maana itakuwa kali sana.
5 Bwana akampa Yusufu neema na rehema machoni pa Farao. Farao akawaambia watumwa wake, Hatutapata mtu mwenye hekima na busara kama huyu, kwa maana roho ya Bwana i pamoja naye.
6 Akamweka wa pili katika ufalme wake wote, akampa mamlaka juu ya Misri yote, akampandisha katika gari la pili la Farao.
7 Akamvika mavazi ya kitani, akamvika mkufu wa dhahabu shingoni, na (mpiga mbiu) akatangaza mbele yake "El 'El wa 'Abirer,' na akaweka pete mkononi mwake, akamfanya kuwa mkuu wa nyumba yake yote, akamtukuza, akamwambia, 'Nitakuwa mkuu kuliko wewe tu katika kiti cha enzi.'
8 Yusufu akatawala nchi yote ya Misri, na wakuu wote wa Farao, na watumishi wake wote, na wote waliofanya kazi ya mfalme walimpenda, maana alitembea kwa unyofu, kwa maana hakuwa na kiburi wala majivuno, wala hakuwa na upendeleo wa watu, wala hakupokea zawadi, lakini aliwahukumu kwa unyofu watu wote wa nchi.
9 Nchi ya Misri ikawa na amani mbele ya Farao kwa sababu ya Yusufu, kwa maana Bwana alikuwa pamoja naye, akampa neema na rehema kwa vizazi vyake vyote mbele ya wote waliomjua na wale waliosikia habari zake, na ufalme wa Farao ulikuwa umepangwa vizuri, wala hapakuwa na Shetani wala mtu mwovu (ndani yake).
10 Mfalme akamwita Yusufu Sefanifani, akampa Yusufu awe mke wa binti Potifa, binti wa kuhani wa Oniopolis, mkuu wa wapishi.
11 Siku ile Yusufu aliposimama mbele ya Farao, alikuwa na umri wa miaka thelathini.
12 Mwaka huo Isaka akafa. Ikawa kama Yusufu alivyosema katika tafsiri ya ndoto zake mbili, kama alivyosema, kukawa na miaka saba ya shibe katika nchi yote ya Misri, na nchi ya Misri ikazalisha kwa wingi, kipimo kimoja (kinachozalisha) vipimo kumi na nane na mia nne.
13 Yusufu akakusanya chakula katika kila mji, hata wakashiba nafaka, hata wasiweze kuhesabu tena, wala kuipima kwa wingi wake.

SURA YA 41

1 Na katika yubile ya arobaini na tano, katika wiki ya pili, (na) katika mwaka wa pili, [2165 AM] Yuda akamtwaa Eri, mzaliwa wake wa kwanza, mke kutoka kwa binti za Aramu, jina lake Tamari.
2 Lakini alimchukia, wala hakulala naye, kwa sababu mama yake alikuwa wa binti za Kanaani, naye akataka kumtwalia mke wa jamaa za mama yake, lakini Yuda, baba yake, hakumruhusu.
3 Na Eri huyu, mzaliwa wa kwanza wa Yuda, alikuwa mwovu, na Bwana akamuua.

4 Yuda akamwambia Onani, nduguye, "Uingie kwa mke wa nduguyo, ukamfanyie yale ya ndugu wa mumewe, ukamwinulie nduguyo uzao."
5 Onani alijua ya kwamba uzao haungekuwa wake, bali wa nduguye pekee, akaingia nyumbani kwa mke wa nduguye, akamwaga mbegu chini; akawa mwovu machoni pa Bwana, akamwua.
6 Yuda akamwambia Tamari, mkwewe, Ukae mjane nyumbani kwa baba yako hata Shela mwanangu atakapokua, nami nitakupa wewe uwe mke wake.
7 Akakua; lakini Bedsueli, mke wa Yuda, hakumruhusu mwanawe Shela kuoa. Na Bedsueli, mke wa Yuda, akafa [2168 AM] katika mwaka wa tano wa juma hili.
8 Ikawa mwaka wa sita Yuda akaenda Timna kuwakata manyoya kondoo zake. [2169 AM] Wakamwambia Tamari, Tazama, mkweo anapanda kwenda Timna kuwakata manyoya kondoo zake.
9 Akavua nguo zake za ujane, akajifunika kwa kitambaa, akajipamba, akaketi penye lango lililokuwa karibu na njia ya kuelekea Timna.
10 Yuda alipokuwa akipita, alimkuta, akamdhania kuwa ni kahaba, akamwambia, Niruhusu niingie kwako; naye akamwambia, Karibu, akaingia.
11 Akamwambia, Nipe ujira wangu; naye akamwambia, Sina kitu mkononi mwangu ila pete yangu iliyo kidoleni mwangu, na mkufu wangu, na fimbo yangu iliyo mkononi mwangu.
12 Akamwambia, Nipe hata utakaponiletea ujira wangu. Akamwambia, Nitakuletea mwana-mbuzi; akampa, naye akaingia kwake, naye akapata mimba.
13 Yuda akaenda kwa kondoo zake, naye akaenda nyumbani kwa baba yake.
14 Yuda akampelekea mwana-mbuzi kwa mkono wa mchungaji wake, Mwadulami, naye hakumpata; akawauliza watu wa mahali hapo, akisema, Yule kahaba aliyekuwa hapa yuko wapi? Wakamwambia, Hakuna kahaba hapa kwetu.
15 Akarudi, akampasha habari, akamwambia ya kwamba hakumpata; Niliwauliza watu wa mahali pale, nao wakaniambia, Hakuna kahaba hapa.
16 Akasema, “Aache avitunze ili tusije tukadhihakiwa.” Baada ya miezi mitatu, ikawa wazi kwamba alikuwa na mimba, nao wakamwambia Yuda, “Tazama, mkweo Tamari, ana mimba kwa uzinzi.”
17 Yuda akaenda nyumbani kwa baba yake, akawaambia baba yake na ndugu zake, Mtoeni nje, wamchome moto; kwa maana amefanya unajisi katika Israeli.
18 Ikawa walipomtoa nje ili kumchoma moto, alimpelekea mkwewe pete, na mkufu, na fimbo, akisema, Tambua hivi ni vya nani; maana mimi ni mjamzito kwa yeye.
19 Yuda akakiri, akasema, Tamari ni mwenye haki kuliko mimi.
20 Kwa hiyo wasimchome moto’ Na kwa sababu hiyo hakupewa Shela, wala hakumkaribia tena.
21 Baada ya hayo akazaa wana wawili, Peresi [2170 AM] na Zera, katika mwaka wa saba wa wiki hii ya pili.
22 Basi miaka saba ya mavuno ikatimia, ambayo Yusufu alimwambia Farao.
23 Yuda akakiri kwamba tendo alilofanya lilikuwa baya, kwa kuwa alikuwa amelala na mkwewe, naye akaliona kuwa chukizo machoni pake, na akakiri kwamba alikuwa amekosa na kupotoka, kwa kuwa alikuwa amefunua upindo wa mwanawe, akaanza kuomboleza na kuomba dua mbele za Bwana kwa sababu ya kosa lake.
24 Na tulimwambia katika ndoto kwamba alisamehewa kwa sababu aliomba kwa bidii, na kuomboleza, wala hakufanya tena.
25 Na alipokea msamaha kwa sababu aligeuka kutoka kwa dhambi yake na kutoka kwa ujinga wake, kwa maana alikosa sana mbele za Mungu wetu; na kila mtu atendaye hivi, kila mtu alalaye na mama mkwe wake, na wamchome kwa moto ili apate kumchoma humo, kwa maana kuna uchafu na uchafu juu yao, na wamchome kwa moto.
26 Nawe uwaamuru wana wa Israeli kwamba kusiwe na unajisi kati yao; kwa maana kila mtu alalaye na mkwewe, au na mkwewe, amefanya unajisi; na wamchome moto mwanamume aliyelala naye, na mwanamke pia; naye ataondoa ghadhabu na adhabu kutoka kwa Israeli.
27 Nasi tulimwambia Yuda kwamba wanawe wawili hawakulala naye, na kwa sababu hii uzao wake uliimarishwa kwa kizazi cha pili, wala haungeng'olewa.
28 Kwani kwa jicho moja tu alikuwa ameenda na kuomba adhabu, yaani, kulingana na hukumu ya Ibrahimu, ambayo alikuwa amewaamuru wanawe, Yuda alikuwa ametaka kumchoma kwa moto.

SURA YA 42

1 Na katika mwaka wa kwanza wa wiki ya tatu ya yubile ya arobaini na tano njaa ilianza kuingia katika nchi [2171 AM], na mvua ilikataa kutolewa kwa nchi, kwani hakuna hata moja iliyonyesha.
2 Nchi ikawa tasa, lakini katika nchi ya Misri kulikuwa na chakula, kwa kuwa Yusufu alikuwa amekusanya mbegu za nchi katika miaka saba ya shibe na kuzihifadhi.
3 Wamisri wakamjia Yusufu ili awape chakula, naye akafungua ghala za nafaka za mwaka wa kwanza, akawauzia watu wa nchi kwa dhahabu.
4 Njaa ilikuwa kali sana katika nchi ya Kanaani, Yakobo akasikia kwamba kulikuwa na chakula Misri, akawatuma wanawe kumi wamtafutie chakula Misri; lakini Benyamini hakumtuma, na wana kumi wa Yakobo wakafika Misri miongoni mwa wale waliokwenda huko.
5 Yusufu akawatambua, lakini wao hawakumtambua, naye akasema nao, akawauliza maswali, akawaambia, Je, ninyi si wapelelezi, na hamkuja kuchunguza njia za nchi? Akawaweka gerezani.
6 Baada ya hayo akawaachilia huru tena, akamkamata Simeoni peke yake na kuwatuma ndugu zake tisa waende zao.
7 Akajaza magunia yao nafaka, na akaweka dhahabu yao kwenye magunia yao, nao hawakujua.
8 Akawaamuru wamlete mdogo wao, kwani walikuwa wamemwambia baba yao yuko hai na mdogo wao.
9 Wakapanda kutoka nchi ya Misri, wakafika nchi ya Kanaani, wakamwambia baba yao yote yaliyowapata, na jinsi mkuu wa nchi alivyosema nao kwa ukali, naye akawakamata Simeoni, hata walipokuwa wamemleta Benyamini.
10 Yakobo akasema, Mmeniondolea watoto wangu! Yusufu hayupo, wala Simeoni hayupo, nanyi mtamchukua Benyamini; uovu wenu umenijia mimi.

11 Akasema, Mwanangu hatashuka pamoja nanyi, asije akaugua; maana mama yao alizaa wana wawili, na mmoja amekufa, na huyu naye mtamchukua kwangu. Kama angepatwa na homa njiani, mngeushusha uzee wangu kwa huzuni hata kufa.
12 Alipoona kwamba pesa zao zimerudishwa kwa kila mtu kwenye gunia lake, aliogopa kumrudisha.
13 Njaa ikaongezeka na kuwa kali katika nchi ya Kanaani, na katika nchi zote isipokuwa katika nchi ya Misri, kwani wengi wa wana wa Misri walikuwa wamehifadhi mbegu zao kwa ajili ya chakula tangu wakati walipomwona Yusufu akikusanya mbegu pamoja na kuziweka ghalani na kuzihifadhi kwa ajili ya miaka ya njaa.
14 Nao watu wa Misri walijilisha kwa chakula hicho katika mwaka wa kwanza wa njaa yao.
15 Israeli alipoona ya kuwa njaa ilikuwa kali sana katika nchi, na ya kuwa hakuna wokovu, akawaambia wanawe, Rudini mkatununulie chakula, tusije tukafa.
16 Wakasema, Hatutakwenda; ndugu yetu mdogo asipokwenda nasi, hatutakwenda.
17 Israeli akaona kwamba asipomtuma pamoja nao, wote wangeangamia kwa sababu ya njaa.
18 Reubeni akasema, Mtie mkononi mwangu, nami nisipomrudisha kwako, waue wanangu wawili badala ya roho yake.
19 Akamwambia, Hatakwenda nawe. Yuda akakaribia, akasema, Mpeleke pamoja nami, nami nisipomrudisha kwako, nitakuwa na hatia mbele yako siku zote za maisha yangu.
20 Akampeleka pamoja nao mwaka wa pili wa juma hili, siku ya kwanza ya mwezi [2172 AM], nao wakafika nchi ya Misri pamoja na wote waliokwenda, na (walikuwa) na zawadi mikononi mwao, natakte, na mlozi, na kokwa za mierebi, na asali safi.
21 Wakaenda, wakasimama mbele ya Yusufu, akamwona Benyamini, nduguye, akamjua, akawaambia, Huyu ndiye ndugu yenu mdogo? Wakamwambia, Ndiye. Akasema, Bwana na akufadhili, mwanangu!
22 Akampeleka nyumbani kwake, akamleta Simeoni kwao, akawafanyia karamu, nao wakamletea zawadi waliyoileta mikononi mwao.
23 Nao wakala mbele yake na akawapa wote sehemu, lakini sehemu ya Benyamini ilikuwa kubwa mara saba kuliko ile ya yeyote kati yao.
24 Wakala na kunywa, wakaondoka, wakabaki na punda zao.
25 Yusufu akapanga mpango ambapo angeweza kujua mawazo yao kuhusu kama mawazo ya amani yalikuwepo miongoni mwao, akamwambia msimamizi aliyekuwa juu ya nyumba yake: ‘Jaza mifuko yao yote chakula, uwarudishie pesa zao kwenye vyombo vyao, na kikombe changu, kikombe cha fedha ambacho nitakinywea, ukiweke kwenye gunia la mdogo wao, uwaache waende zao.’

SURA YA 43

1 Akafanya kama Yusufu alivyomwambia, akajaza mifuko yao yote chakula, akatia pesa zao katika mifuko yao, akatia kikombe katika gunia la Benyamini.
2 Wakaondoka asubuhi na mapema, na ikawa walipotoka huko, Yusufu akamwambia msimamizi wa nyumba yake, Wafuatie, ukimbie, ukawakamate, ukisema, Mmenitendea mabaya kwa mema; mmeniibia kikombe cha fedha ambacho bwana wangu ananywea. Mkaniletee ndugu yao mdogo, mkamlete haraka kabla sijatoka kwenda kwenye kiti changu cha hukumu.
3 Akawafuata mbio, akawaambia maneno hayo.
4 Wakamwambia, “Hasha! Watumwa wako wasifanye jambo hili, wakaiba kutoka nyumbani kwa bwana wako chombo chochote, na pia zile fedha tulizoziona katika magunia yetu mara ya kwanza, ambazo sisi watumishi wako tulizirudisha kutoka nchi ya Kanaani.”
5 Tuibeje vyombo? Tazama, sisi na magunia yetu tunatafuta, na popote utakapokiona kikombe katika gunia la mtu yeyote miongoni mwetu, na achinjwe, na sisi na punda zetu tutamtumikia bwana wako.
6 Akawaambia, Sivyo, mtu nitakayempata naye, nitamchukua yeye peke yake awe mtumwa, nanyi mtarudi kwa amani nyumbani kwenu.
7 Alipokuwa akitafuta-tafuta ndani ya vyombo vyao, kuanzia mkubwa hadi mdogo, akapatikana kwenye gunia la Benyamini.
8 Wakararua nguo zao, wakaweka mizigo yao kwenye punda zao, wakarudi mjini, wakafika nyumbani kwa Yusufu, wakainama kifudifudi mbele yake.
9 Yusufu akawaambia, Mmetenda mabaya. Wakasema, Tuseme nini, na tujiteteeje? Bwana wetu amegundua kosa la watumwa wake; tazama, sisi tu watumwa wa bwana wetu, na punda zetu pia.
10 Yusufu akawaambia, Mimi nami namwogopa Bwana; lakini ninyi nendeni zenu nyumbani mwenu, mkamfanye ndugu yenu awe mtumwa wangu, kwa maana mmefanya uovu. Hamjui ya kuwa mtu hufurahia kikombe chake kama mimi ninavyofurahia kikombe hiki? Na bado mmekiiba kutoka kwangu.
11 Yuda akasema, Ee bwana wangu, nakusihi, mtumwa wako na aseme neno masikioni mwa bwana wangu ndugu wawili ambao mama wa mtumwa wako alimzalia baba yetu; mmoja aliondoka, akapotea, wala hakuonekana, naye ndiye peke yake aliyesalia wa mama yake, na mtumwa wako baba yetu anampenda, na maisha yake pia yamefungamana na maisha ya huyu (kijana).
12 Itakuwa, tutakapomwendea mtumwa wako baba yetu, na kijana hayupo pamoja nasi, atakufa, nasi tutamshusha baba yetu kwa huzuni hadi kufa.
13 Basi, mimi mtumwa wako nibaki badala ya kijana, niwe mtumwa wa bwana wangu, na kijana aende pamoja na ndugu zake; kwa maana mimi nilimdhamini kwa mkono wa mtumwa wako, baba yetu; nami nisipomrudisha, mtumwa wako atasikia hatia ya baba yetu milele.
14 Yusufu akaona kwamba wote walikuwa na upatano katika wema mmoja kwa mwingine, naye hakuweza kujizuia, akawaambia kwamba yeye ndiye Yusufu.
15 Akazungumza nao kwa Kiebrania, akawakumbatia shingoni, akalia.
16 Lakini hawakumjua, wakaanza kulia. Akawaambia, Msinililie, bali fanyeni haraka mkamlete baba yangu kwangu; nanyi mtaona ya kuwa ni kinywa changu kinachonena, na macho ya ndugu yangu Benyamini yanaona.

17 Kwa maana tazama huu ni mwaka wa pili wa njaa, na bado kuna miaka mitano bila mavuno, wala matunda ya miti, wala kulima.
18 Shukeni haraka ninyi na jamaa zenu, msije mkaangamia kwa njaa, wala msihuzunike kwa ajili ya mali zenu; kwa maana Bwana alinituma mbele yenu ili niwaandalie mambo ili watu wengi wapate kuishi.
19 Na mkamwambie baba yangu kwamba mimi bado ni hai, nanyi, tazama, mmeona ya kwamba Bwana amenifanya kuwa baba kwa Farao, na mtawala juu ya nyumba yake na juu ya nchi yote ya Misri.
20 Na mkamwambie baba yangu kuhusu utukufu wangu wote, na utajiri wote na utukufu wote ambao Bwana amenipa.
21 Kwa amri ya Farao, akawapa magari na vyakula vya safarini, na akawapa wote mavazi ya rangi nyingi na fedha.
22 Akampelekea baba yao mavazi, fedha, na punda kumi waliobeba nafaka, akawaacha waende zao.
23 Wakapanda, wakamwambia baba yao, ya kwamba Yusufu yu hai, na kwamba anapima nafaka kwa mataifa yote ya dunia, na ya kwamba ndiye mtawala juu ya nchi yote ya Misri.
24 Lakini baba yao hakuamini, kwa sababu alikuwa amechanganyikiwa akilini mwake; lakini alipoona magari ambayo Yosefu alikuwa ameyatuma, roho yake ikafufuka, akasema, “Inanitosha kama Yosefu akiishi; nitashuka nimwone kabla sijafa.”

SURA YA 44

1 Israeli akaondoka Harani kutoka nyumbani kwake mwezi mpya wa tatu, akaenda zake kwa njia ya Kisima cha Kiapo, akamtolea Mungu wa Isaka baba yake dhabihu siku ya saba ya mwezi huu.
2 Yakobo akakumbuka ndoto aliyoiota huko Betheli, akaogopa kushuka Misri.
3 Alipokuwa akifikiria kutuma ujumbe kwa Yusufu ili aje kwake, na kwamba hatashuka, alikaa huko kwa siku saba, labda angeweza kuona maono, kama angebaki au angeshuka.
4 Akaadhimisha sikukuu ya mavuno ya malimbuko kwa nafaka za zamani, kwani katika nchi yote ya Kanaani hapakuwa na mbegu nyingi, kwa sababu njaa ilikuwa juu ya wanyama wote, ng'ombe, ndege, na pia juu ya wanadamu.
5 Na siku ya kumi na sita Bwana akamtokea, akamwambia, Yakobo, Yakobo; akasema, Mimi hapa. Akamwambia, Mimi ni Mungu wa baba zako, Mungu wa Ibrahimu na Isaka; usiogope kushuka Misri, kwa maana nitakufanya taifa kubwa huko; nitashuka pamoja nawe, nami nitakuleta tena; nawe utazikwa katika nchi hii, na Yusufu ataweka mikono yake juu ya macho yako.
6 Usiogope, shuka Misri.
7 Wanawe wakaondoka, na wana wa wanawe, wakampakia baba yao na mali zao kwenye magari ya kukokotwa.
8 Israeli akaondoka kutoka Kisima cha Kiapo siku ya kumi na sita ya mwezi huu wa tatu, akaenda nchi ya Misri.
9 Israeli akamtuma Yuda mbele yake kwa Yusufu mwanawe ili aichunguze nchi ya Gosheni, maana Yusufu alikuwa amewaambia ndugu zake kwamba waje wakae huko ili wawe karibu naye.
10 Na hii ndiyo nchi nzuri zaidi katika nchi ya Misri, na karibu naye, kwa wote (wao) na pia kwa wanyama wa kufugwa.
11 Na haya ndiyo majina ya wana wa Yakobo walioingia Misri pamoja na Yakobo baba yao.
12 Reubeni, mzaliwa wa kwanza wa Israeli; na haya ndiyo majina ya wanawe Henoko, na Palu, na Hezroni, na Karmi, watano.
13 Simeoni na wanawe; na haya ndiyo majina ya wanawe: Yemueli, na Yamini, na Ohadi, na Yakini, na Sohari, na Shauli, mwana wa mwanamke Msefathi, saba.
14 Lawi na wanawe; na haya ndiyo majina ya wanawe: Gershoni, na Kohathi, na Merari, wanne.
15 Yuda na wanawe; na haya ndiyo majina ya wanawe: Shela, na Peresi, na Zera, wanne.
16 Isakari na wanawe; na haya ndiyo majina ya wanawe: Tola, na Pua, na Yashubu, na Shimroni, watano.
17 Zebuloni na wanawe; na haya ndiyo majina ya wanawe: Seredi, na Eloni, na Yahleeli, wanne.
18 Hawa ndio wana wa Yakobo na wana wao ambao Lea alimzalia Yakobo huko Mesopotamia, sita, na dada yao mmoja, Dina, na nafsi zote za wana wa Lea, na wana wao waliokwenda Misri na Yakobo baba yao, walikuwa ishirini na tisa, na Yakobo baba yao alikuwa pamoja nao, wote walikuwa thelathini.
19 Na wana wa Zilpa, mjakazi wa Lea, mke wa Yakobo, waliomzalia Yakobo Gadi na Ashuri.
20 Na haya ndiyo majina ya wana wao waliokwenda pamoja naye Misri. Wana wa Gadi ni Zifoni, na Hagi, na Shuni, na Esboni, na Eri, na Areli, na Arodi wanane.
21 Na wana wa Asheri; Imna, na Ishva, na Ishvi, na Beria, na Sera, dada yao mmoja, sita.
22 Nafsi zote zilikuwa kumi na nne, na wote waliotoka kwa Lea walikuwa arobaini na wanne.
23 Wana wa Raheli, mke wa Yakobo, walikuwa Yosefu na Benyamini.
24 Yusufu alizaliwa huko Misri kabla ya baba yake kuingia Misri, hao aliomzalia Asenathi, binti wa Potifa, kuhani wa Oni, Manase na Efraimu, watatu.
25 Na wana wa Benyamini; Bela, na Bekeri, na Ashbeli, na Gera, na Naamani, na Ehi, na Roshi, na Mupimu, na Hupimu, na Ardi-kumi na mmoja.
26 Nafsi zote za Raheli zilikuwa kumi na nne.
27 Wana wa Bilha, mjakazi wa Raheli, mke wa Yakobo, aliomzalia Yakobo, ni Dani na Naftali.
28 Na haya ndiyo majina ya wana wao waliokwenda nao Misri. Na wana wa Dani walikuwa Hushimu, na Samoni, na Asudi, na 'Ijaka, na Salomoni, sita.
29 Nao wakafa mwaka ule walipoingia Misri, na Dani Hushimu akabaki peke yake.
30 Na haya ndiyo majina ya wana wa Naftali: Yahzieli, na Guni, na Yezeri, na Shalumu, na Iv.
31 Na 'Iv, ambaye alizaliwa baada ya miaka ya njaa, alikufa huko Misri.
32 Nafsi zote za Raheli zilikuwa ishirini na sita.
33 Nafsi zote za Yakobo zilizoingia Misri zilikuwa nafsi sabini. Hao ndio wanawe na wana wa wanawe, wote sabini, lakini watano walikufa Misri kabla ya Yusufu, wala hawakuwa na watoto.
34 Na wana wawili wa Yuda walikufa katika nchi ya Kanaani, Eri na Onani, nao hawakuwa na watoto; na wana

wa Israeli wakawazika wale walioangamia, nao wakahesabiwa miongoni mwa mataifa sabini ya Mataifa.

SURA YA 45

1 Israeli waliingia katika nchi ya Misri, katika nchi ya Gosheni, mwezi mpya wa nne [2172 AM], katika mwaka wa pili wa wiki ya tatu ya yubile ya arobaini na tano.
2 Yusufu akaenda kumlaki Yakobo baba yake, katika nchi ya Gosheni, akaanguka shingoni mwa baba yake na kulia.
3 Israeli akamwambia Yusufu, Sasa na nife kwa kuwa nimekuona, na sasa atukuzwe Bwana, Mungu wa Israeli, Mungu wa Ibrahimu, na Mungu wa Isaka, ambaye hakumnyima rehema zake na neema yake, mtumishi wake Yakobo.
4 Inanitosha kwamba nimekuona uso wako ningali hai; naam, maono niliyoyaona huko Betheli ni ya kweli. Na abarikiwe Bwana, Mungu wangu, milele na milele; na jina lake libarikiwe.
5 Yusufu na ndugu zake wakala mkate mbele ya baba yao na wakanywa divai, na Yakobo akafurahi kwa furaha kubwa sana kwa sababu alimwona Yusufu akila na ndugu zake na kunywa mbele yake, na akambariki Muumba wa vitu vyote ambaye alikuwa amemhifadhi, na alikuwa amemhifadhia wanawe kumi na wawili.
6 Yusufu alikuwa amempa baba yake na ndugu zake kama zawadi haki ya kukaa katika nchi ya Gosheni na Ramesesi na nchi yote iliyozunguka, aliyoitawala mbele ya Farao. Israeli na wanawe wakakaa katika nchi ya Gosheni, sehemu bora zaidi ya nchi ya Misri, na Israeli alikuwa na umri wa miaka mia moja na thelathini alipoingia Misri.
7 Yusufu akawalisha baba yake na ndugu zake na pia mali zao kwa chakula kadiri ya vile vilivyowatosha kwa miaka saba ya njaa.
8 Nchi ya Misri ikateseka kwa sababu ya njaa, naye Yosefu akamnunulia Farao nchi yote ya Misri kwa chakula, akawamiliki watu, mifugo yao na kila kitu kwa Farao.
9 Miaka ya njaa ilipotimia, Yosefu akawapa watu mbegu na chakula cha kupanda katika nchi hiyo katika mwaka wa nane, kwa sababu mto ulikuwa umeifunika nchi yote ya Misri.
10 Kwa maana katika miaka saba ya njaa, nchi haikuwa imefurika na kumwagilia maji sehemu chache tu kando ya mto, lakini sasa ilifurika na Wamisri wakapanda mbegu, na ikatoa nafaka nyingi mwaka huo.
11 Na huu ulikuwa mwaka wa kwanza wa [2178 AM] wiki ya nne ya yubile ya arobaini na tano.
12 Yusufu akachukua sehemu ya tano ya mavuno kwa ajili ya mfalme, akawaachia sehemu nne kwa ajili ya chakula na mbegu; naye Yusufu akaiweka kuwa amri kwa nchi ya Misri hata leo.
13 Israeli akaishi katika nchi ya Misri miaka kumi na saba, na siku zote alizoishi zilikuwa yubile tatu, miaka mia moja na arobaini na saba, naye akafa katika mwaka wa nne [2188 AM] wa wiki ya tano ya yubile ya arobaini na tano.
14 Israeli akawabariki wanawe kabla ya kufa kwake, akawasimulia yote yatakayowapata katika nchi ya Misri; akawajulisha yale yatakayowapata katika siku za mwisho, akawabariki, akampa Yusufu sehemu mbili katika nchi.
15 Akalala na baba zake, akazikwa katika pango la watu wawili katika nchi ya Kanaani, karibu na Abrahamu baba yake, katika kaburi alilojichimbia mwenyewe katika pango la watu wawili katika nchi ya Hebroni.
16 Na akampa Lawi mwanawe vitabu vyake vyote na vitabu vya baba zake ili avihifadhi na kuvifanya upya kwa ajili ya watoto wake hadi leo.

SURA YA 46

1 Ikawa kwamba baada ya Yakobo kufa, wana wa Israeli waliongezeka katika nchi ya Misri, nao wakawa taifa kubwa, na walikuwa na moyo mmoja, hata ndugu akampenda ndugu na kila mtu akamsaidia ndugu yake, nao wakaongezeka sana na kuongezeka sana, majuma kumi [2242 AM] ya miaka, siku zote za maisha ya Yusufu.
2 Na hapakuwa na Shetani wala uovu wowote siku zote za maisha ya Yusufu alizoishi baada ya Yakobo baba yake, kwani Wamisri wote waliwaheshimu wana wa Israeli siku zote za maisha ya Yusufu.
3 Yusufu akafa akiwa na umri wa miaka mia moja na kumi; aliishi miaka kumi na saba katika nchi ya Kanaani, na miaka kumi alikuwa mtumwa, na miaka mitatu gerezani, na miaka themanini alikuwa chini ya mfalme, akitawala nchi yote ya Misri.
4 Akafa yeye na ndugu zake wote na kizazi hicho chote.
5 Akawaamuru wana wa Israeli kabla ya kufa kwamba wabebe mifupa yake pamoja nao walipotoka katika nchi ya Misri.
6 Akawaapisha kuhusu mifupa yake, kwani alijua kwamba Wamisri hawatamtoa tena na kumzika katika nchi ya Kanaani, kwani Makaroni, mfalme wa Kanaani, alipokuwa akikaa katika nchi ya Ashuru, alipigana bondeni na mfalme wa Misri na kumuua huko, na kuwafuata Wamisri hadi malango ya Hermoni.
7 Lakini hakuweza kuingia, kwa maana mfalme mwingine, mpya, alikuwa amekuwa mfalme wa Misri, na alikuwa na nguvu kuliko yeye, naye akarudi katika nchi ya Kanaani, na malango ya Misri yalikuwa yamefungwa, na hakuna aliyetoka wala hakuna aliyeingia Misri.
8 Yusufu akafa katika yubile ya arobaini na sita, katika juma la sita, mwaka wa pili, wakamzika katika nchi ya Misri, na [2242 AM] ndugu zake wote wakafa baada yake.
9 Mfalme wa Misri alitoka kwenda vitani na mfalme wa Kanaani [2263 AM] katika yubile ya arobaini na saba, katika wiki ya pili ya mwaka wa pili, na wana wa Israeli wakatoa mifupa yote ya wana wa Yakobo isipokuwa mifupa ya Yusufu, nao wakaizika shambani katika pango la watu wawili mlimani.
10 Wengi wao walirudi Misri, lakini wachache wao walibaki milimani mwa Hebroni, na Amramu baba yako alibaki pamoja nao.
11 Mfalme wa Kanaani akamshinda mfalme wa Misri, akafunga malango ya Misri.
12 Naye akapanga njama mbaya dhidi ya wana wa Israeli ili kuwatesa, akawaambia watu wa Misri, Tazama, watu wa wana wa Israeli wameongezeka na kuongezeka kuliko sisi.
13 Njooni, tuwatendee kwa busara kabla hawajawa wengi mno, na tuwatese kwa utumwa kabla vita haijatujia, na kabla wao pia hawajapigana nasi; la sivyo watajiunga na adui zetu na kuwatoa katika nchi yetu, kwa maana mioyo na nyuso zao zinaelekea nchi ya Kanaani.

14 Akaweka juu yao wasimamizi wa kazi ngumu ili kuwatesa kwa utumwa; nao wakamjengea Farao miji yenye ngome, Pithomu, na Ramesesi; nao wakajenga kuta zote na ngome zote zilizoanguka katika miji ya Misri.
15 Wakawatumikisha kwa ukali, na kadiri walivyozidi kuwatendea mabaya, ndivyo walivyozidi kuongezeka na kuongezeka.
16 Nao watu wa Misri wakawachukia wana wa Israeli.

SURA YA 47

1 Na katika wiki ya saba, katika mwaka wa saba, katika yubile ya arobaini na saba, baba yako alitoka [2303 AM] kutoka nchi ya Kanaani, nawe ulizaliwa katika wiki ya nne, katika mwaka wa sita wake, katika yubile ya arobaini na nane [2330 AM]; huu ulikuwa wakati wa dhiki kwa wana wa Israeli.
2 Farao, mfalme wa Misri, alitoa amri kuhusu wao kwamba watoto wao wote wa kiume waliozaliwa wawatupe mtoni.
3 Wakawatupa ndani kwa miezi saba hadi siku uliyozaliwa
4 Mama yako akakuficha kwa miezi mitatu, nao wakamwambia habari zake. Akakutengenezea safina, akaifunika kwa lami na lami, akaiweka kwenye mabango kando ya mto, akakuweka ndani yake kwa siku saba; mama yako akaja usiku na kukunyonyesha, na Miriamu, dada yako, akakulinda na ndege mchana.
5 Na siku zile Tarmuthi, binti Farao, alikuja kuoga mtoni, akasikia sauti yako ikilia, akawaambia wajakazi wake wakutoe, nao wakakuleta kwake.
6 Akakutoa katika safina, naye akakuhurumia.
7 Dada yako akamwambia, Je, niende nikamwite mmoja wa wanawake wa Kiebrania akunyonyeshee mtoto huyu?
8 Akamwambia: ‘Nenda.’ Akaenda akamwita mama yako Yokebedi, naye akakupa mshahara wake, naye akakunyonyesha.
9 Na baadaye, ulipokuwa mtu mzima, walikuleta kwa binti Farao, nawe ukawa mwanawe; na Amramu baba yako alikufundisha uandishi, na baada ya majuma matatu walikuleta katika ua wa kifalme.
10 Nawe ulikuwa mahakamani kwa majuma matatu hadi wakati [2351-] ulipotoka katika mahakama ya kifalme na kumwona Mmisri akimpiga rafiki yako ambaye alikuwa [2372 AM] wa wana wa Israeli, nawe ukamuua na kumficha mchangani.
11 Siku ya pili mligombana, na wana wawili wa Israeli wakagombana, nawe ukamwambia yule aliyekosa, Mbona unampiga ndugu yako?
12 Akakasirika na kughadhibika, akasema, Ni nani aliyekuweka wewe kuwa mkuu na mwamuzi juu yetu? Unadhani utaniua mimi kama ulivyomuua yule Mmisri jana? Ukaogopa ukakimbia kwa sababu ya maneno haya.

SURA YA 48

1 Na katika mwaka wa sita wa wiki ya tatu ya yubile ya arobaini na tisa uliondoka na kukaa katika nchi ya Midiani, majuma matano na mwaka mmoja. Nawe ulirudi Misri katika wiki ya pili ya mwaka wa pili katika yubile ya hamsini.
2 Nawe mwenyewe unajua alichokuambia kwenye Mlima Sinai [24:10 AM], na kile ambacho mkuu Mastêmâ alitaka kukufanyia ulipokuwa ukirudi Misri <njiani ulipokutana naye mahali pa kulala>.
3 Je, hakutafuta kwa nguvu zake zote kukuua na kuwaokoa Wamisri kutoka mkononi mwako alipoona kwamba umetumwa kutekeleza hukumu na kisasi juu ya Wamisri?
4 Nami nikakuokoa kutoka mkononi mwake, nawe ukafanya ishara na maajabu uliyotumwa kuyafanya huko Misri dhidi ya Farao, na dhidi ya nyumba yake yote, na dhidi ya watumishi wake na watu wake.
5 Bwana akawalipiza kisasi kikubwa kwa ajili ya Israeli, akawapiga kwa damu, vyura, chawa, na inzi, na majipu mabaya yatokayo katika nchi kavu; na ng'ombe zao kwa kifo; na kwa mawe ya mvua ya mawe, kwa hayo akaharibu kila kitu kilichomea kwa ajili yao; na kwa nzige waliokula mabaki yaliyosalia kwa mvua ya mawe, na kwa giza; na kwa kifo cha wazaliwa wa kwanza wa wanadamu na wanyama, na kwa sanamu zao zote, Bwana alilipiza kisasi, akawateketeza kwa moto.
6 Na kila kitu kilitumwa kupitia mkono wako, ili utangaze (mambo haya) kabla hayajatimia, nawe ulisema na mfalme wa Misri mbele ya watumishi wake wote na mbele ya watu wake.
7 Na kila kitu kilifanyika kama ulivyosema; hukumu kumi kubwa na za kutisha zilikuja juu ya nchi ya Misri ili upate kulipiza kisasi juu yake kwa ajili ya Israeli.
8 Bwana akafanya kila kitu kwa ajili ya Israeli, na kwa mujibu wa agano lake, aliloliamuru na Ibrahimu, kwamba angelipiza kisasi juu yao, kama walivyowatia utumwani kwa nguvu.
9 Na mkuu Mastêmâ alisimama dhidi yako, akataka kukutupa mikononi mwa Farao, naye akawasaidia wachawi wa Misri,
10 Wakasimama na kutenda maovu mbele yako, hakika tuliwaruhusu kuyatenda, lakini tiba hatukuruhusu zifanywe kwa mikono yao.
11 Bwana akawapiga kwa vidonda vikali, nao hawakuweza kusimama, kwani tuliwaangamiza hata wasiweze kufanya ishara hata moja.
12 Na licha ya ishara na maajabu yote (haya) mkuu Mastêmâ hakuaibishwa kwa sababu alijipa moyo na kuwaomba Wamisri wawafuate ninyi pamoja na majeshi yote ya Wamisri, pamoja na magari yao ya vita, na farasi wao, na pamoja na majeshi yote ya watu wa Misri.
13 Nami nilisimama kati ya Wamisri na Israeli, nasi tukawaokoa Israeli kutoka mkononi mwake, na kutoka mkononi mwa watu wake, naye Bwana akawavusha katikati ya bahari kana kwamba ni nchi kavu.
14 Na mataifa yote aliyowaleta ili kuwafuata Israeli, Bwana Mungu wetu aliwatupa katikati ya bahari, katika vilindi vya shimo chini ya wana wa Israeli, kama vile watu wa Misri walivyowatupa watoto wao mtoni, Yeye alilipiza kisasi kwa 1,000,000 kati yao, na watu elfu moja wenye nguvu na wenye nguvu waliangamizwa kwa sababu ya mtoto mmoja mchanga wa watoto wa watu wako ambaye walikuwa wamemtupa mtoni.
15 Na siku ya kumi na nne na siku ya kumi na tano na siku ya kumi na sita na siku ya kumi na saba na siku ya kumi na nane mkuu Mastêmâ alifungwa na kufungwa nyuma ya wana wa Israeli ili asiwashtaki.

16 Na mnamo tarehe kumi na tisa tukawaacha waende kuwasaidia Wamisri na kuwafukuza wana wa Israeli.
17 Akaifanya mioyo yao kuwa migumu, akawafanya kuwa wakaidi, na shauri lilibuniwa na Bwana, Mungu wetu, ili awapige Wamisri na kuwatupa baharini.
18 Na siku ya kumi na nne tulimfunga ili asiwashtaki wana wa Israeli siku ile walipowaomba Wamisri vyombo na mavazi, vyombo vya fedha, na vyombo vya dhahabu, na vyombo vya shaba, ili kuwateka Wamisri kwa malipo ya utumwa ambao walikuwa wamewatumikisha.
19 Na hatukuwatoa wana wa Israeli kutoka Misri kwa mikono mitupu.

SURA YA 49

1 Kumbuka amri aliyokuagiza Bwana kuhusu Pasaka, kwamba uiadhimishe kwa wakati wake siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza, kwamba utamchinja kabla ya jioni, nao watamla usiku jioni ya tarehe kumi na tano tangu jua lilipotua.
2 Kwa maana usiku huu - mwanzo wa sikukuu na mwanzo wa furaha - mlikuwa mkila pasaka huko Misri, wakati mamlaka yote ya Mastêmâ yalipoachiliwa ili kuwaua wazaliwa wa kwanza wote katika nchi ya Misri, kuanzia mzaliwa wa kwanza wa Farao hadi mzaliwa wa kwanza wa mtumwa wa kike aliyefungwa kwenye kinu, na hadi ng'ombe.
3 Na hii ndiyo ishara ambayo Bwana aliwapa: Katika kila nyumba kwenye vizingiti ambavyo waliona damu ya mwana-kondoo wa mwaka mmoja, hawakupaswa kuingia ndani ya nyumba hiyo kuua, bali wangepaswa kupita (humo), ili wote waliokuwa ndani ya nyumba hiyo waokolewe kwa sababu ishara ya damu ilikuwa kwenye vizingiti vyake.
4 Na majeshi ya Bwana yakafanya kila kitu kama vile Bwana alivyowaamuru; wakapita kati ya wana wote wa Israeli; wala tauni haikuwapata hata kuangamiza nafsi yoyote kati yao, iwe ya ng'ombe, wala ya mwanadamu, wala ya mbwa.
5 Na pigo lilikuwa kali sana katika Misri, wala hapakuwa na nyumba huko Misri ambayo hakukuwa na mtu aliyekufa, na kilio na maombolezo.
6 Na Israeli wote wakala nyama ya mwana-kondoo wa Pasaka, na kunywa divai, na kusifu, na kubariki, na kumshukuru Bwana, Mungu wa baba zao, nao walikuwa tayari kutoka chini ya nira ya Misri, na kutoka katika utumwa mbaya.
7 Nawe ikumbuke siku hii siku zote za maisha yako, na kuitunza mwaka baada ya mwaka, siku zote za maisha yako, mara moja kwa mwaka, siku yake, sawasawa na sheria yake yote, wala usiahirishe siku baada ya siku, au mwezi baada ya mwezi.
8 Kwa maana ni agizo la milele, na limechorwa juu ya mbao za mbinguni kwa ajili ya wana wa Israeli wote, kwamba waiadhimishe kila mwaka katika siku yake mara moja kwa mwaka, katika vizazi vyao vyote; na hakuna kikomo cha siku, kwa maana hii imeamriwa milele.
9 Na mtu ambaye hana unajisi, wala haji kuisherehekea siku hiyo, ili kuleta sadaka inayokubalika mbele za Bwana, na kula na kunywa mbele za Bwana siku ya sikukuu yake, mtu huyo aliye safi na aliye karibu atakatiliwa mbali; kwa sababu hakutoa sadaka ya Bwana kwa wakati wake uliowekwa, atachukua hatia juu yake mwenyewe.
10 Wana wa Israeli na waje waiadhimishe Pasaka siku ya wakati wake uliowekwa, siku ya kumi na nne ya mwezi wa kwanza, kati ya jioni, tangu sehemu ya tatu ya siku hadi sehemu ya tatu ya usiku; kwa maana sehemu mbili za mchana hupewa nuru, na sehemu ya tatu jioni.
11 Hili ndilo alilokuagiza Bwana, kwamba ulifanye kati ya jioni.
12 Na hairuhusiwi kuichinja wakati wowote wa mwanga, ila wakati wa kipindi kinachokaribia jioni, na waiache ile wakati wa jioni, hadi theluthi moja ya usiku, na chochote kitakachobaki kutoka kwa nyama yake yote kuanzia theluthi moja ya usiku na kuendelea, waichome kwa moto.
13 Wala hawataioka kwa maji, wala hawataila mbichi, bali itaokwa motoni; wataila kwa bidii, kichwa chake pamoja na matumbo yake na miguu yake wataioka motoni, wala hawatavunja mfupa wake wowote; kwa maana katika wana wa Israeli hautavunjwa mfupa wowote.
14 Kwa sababu hii Bwana aliwaamuru wana wa Israeli waiadhimishe Pasaka siku ya wakati wake uliowekwa, wala wasivunje mfupa wake; kwa kuwa ni siku ya sherehe, na siku iliyoamriwa, na isipitishwe siku hadi siku, na mwezi hadi mwezi, lakini siku ya sherehe yake na iadhimishwe.
15 Nawe uwaamuru wana wa Israeli waiadhimishe Pasaka katika siku zao zote, kila mwaka, mara moja kwa mwaka, siku ya wakati wake uliowekwa; nayo itakuwa ukumbusho wa kupendeza mbele za Bwana; wala haitawapata tauni yo yote, kuua, wala kumpiga, katika mwaka huo watakaoiadhimisha Pasaka kwa wakati wake, kwa kadiri ya amri yake.
16 Wala hawatakula nje ya patakatifu pa Bwana, ila mbele ya patakatifu pa Bwana; na watu wote wa kusanyiko la Israeli wataisherehekea kwa wakati wake uliopangwa.
17 Na kila mtu atakayeila siku hiyo ataila katika patakatifu pa Mungu wenu mbele za Bwana, tangu umri wa miaka ishirini na zaidi; kwani ndivyo imeandikwa na kuagizwa kwamba waile katika patakatifu pa Bwana.
18 Na wana wa Israeli watakapoingia katika nchi watakayoimiliki, katika nchi ya Kanaani, na kuisimamisha maskani ya Bwana katikati ya nchi katika kabila zao moja, hata mahali patakatifu pa Bwana patakapojengwa katika nchi hiyo, na waje na kusherehekea Pasaka katikati ya maskani ya Bwana, na waichinje mbele za Bwana mwaka baada ya mwaka.
19 Na katika siku zile ambazo nyumba itakapojengwa kwa jina la Bwana katika nchi ya urithi wao, watakwenda huko na kuchinja pasaka jioni, wakati wa jua kutua, katika theluthi moja ya siku.
20 Nao wataweka damu yake kwenye kizingiti cha madhabahu, na kuweka mafuta yake juu ya moto ulio juu ya madhabahu, nao watakula nyama yake ikiwa imeokwa motoni katika ua wa nyumba iliyotakaswa kwa jina la Bwana.
21 Wala hawaruhusiwi kusherehekea Pasaka katika miji yao, wala mahali popote isipokuwa mbele ya maskani ya Bwana, au mbele ya nyumba yake, mahali ambapo jina lake limeishi; wala hawatapotea wakamwacha Bwana.
22 Nawe, Musa, waagize wana wa Israeli washike amri za pasaka, kama ulivyoamriwa; uwatangazie kila mwaka na

siku ya siku zake, na sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu, ya kwamba wanapaswa kula mikate isiyotiwa chachu siku saba, (na) kwamba wanapaswa kuitunza sikukuu yake, na kwamba walete sadaka kila siku katika siku hizo saba za furaha mbele za Bwana juu ya madhabahu ya Mungu wako.
23 Kwa maana mlisherehekea sikukuu hii kwa haraka mlipotoka Misri hata mlipoingia jangwa la Shuri; kwa maana mliikamilisha pwani ya bahari.

SURA YA 50

1 Na baada ya sheria hii nilikujulisha siku za Sabato katika jangwa la Sinai, lililo kati ya Elimu na Sinai.
2 Nami nilikuambia habari za Sabato za nchi katika Mlima Sinai, nami nilikuambia habari za miaka ya yubile katika sabato za miaka; lakini mwaka wake sikukuambia hata mtakapoingia katika nchi mtakayoimiliki.
3 Na nchi pia itashika Sabato zake watakapokaa humo, nao wataujua mwaka wa yubile.
4 Kwa hiyo nimewawekea mwaka—majuma, miaka, na yubile: kuna yubile arobaini na tisa tangu siku za Adamu hadi leo, [2410 AM] na wiki moja na miaka miwili: na bado kuna miaka arobaini ijayo (kihalisi 'mbali') ya kujifunza amri za Bwana [2450 AM], hadi watakapovuka kuingia katika nchi ya Kanaani, wakivuka Yordani kuelekea magharibi.
5 Na yubile zitapita, hadi Israeli itakapotakaswa kutokana na hatia yote ya uasherati, na uchafu, na uchafu, na dhambi, na makosa, na kuishi kwa kujiamini katika nchi yote, na hakutakuwa na Shetani tena au mwovu yeyote, na nchi itakuwa safi tangu wakati huo milele.
6 Na tazama amri kuhusu Sabato - nimeziandika kwa ajili yako - na hukumu zote za sheria zake.
7 Utafanya kazi siku sita; lakini siku ya saba ni Sabato ya Bwana, Mungu wako. Siku hiyo msifanye kazi yo yote, ninyi, na wana wenu, na watumwa wenu, na wajakazi wenu, na ng'ombe wenu wote, na mgeni aliye pamoja nanyi.
8 Na mtu atakayefanya kazi yoyote siku hiyo atakufa; mtu yeyote atakayeinajisi siku hiyo, mtu yeyote atakayelala na mkewe, au mtu yeyote atakayesema atafanya kitu siku hiyo, ataondoka kwenda safarini kwa ajili ya kununua au kuuza; na mtu yeyote atakayeteka maji juu yake ambayo hakuyaandaa kwa ajili yake siku ya sita, na mtu yeyote atakayechukua mzigo wowote kuuchukua kutoka hema yake au nje ya nyumba yake atakufa.
9 Msifanye kazi yo yote siku ya Sabato, isipokuwa mlichojiandalia siku ya sita, ili mle, na kunywa, na kupumzika, na kuitunza Sabato, msifanye kazi yo yote siku hiyo, na kumhimidi Bwana, Mungu wenu, aliyewapa ninyi siku ya sikukuu na siku takatifu; na siku ya ufalme mtakatifu kwa Israeli wote ni siku hii miongoni mwa siku zao milele.
10 Kwa maana heshima ambayo Bwana amewapa Israeli ni kubwa kwamba wapaswa kula na kunywa na kushiba katika siku hii ya sikukuu, na kupumzika juu yake kutokana na kazi yote ambayo ni ya kazi ya wanadamu isipokuwa kufukiza ubani na kuleta matoleo na dhabihu mbele za Bwana kwa siku na kwa Sabato.
11 Kazi hii pekee itafanywa siku za Sabato katika patakatifu pa Bwana, Mungu wenu, ili wapate upatanisho kwa ajili ya Israeli kwa dhabihu daima siku baada ya siku, kuwa ukumbusho unaompendeza Bwana, na ili awapokee siku baada ya siku kama ulivyoamriwa.
12 Na kila mtu afanyaye kazi yoyote juu yake, au aende safarini, au akulima shamba lake, iwe ni nyumbani kwake au mahali pengine popote, au yeyote awashaye moto, au apandaye mnyama yeyote, au asafiriye kwa meli baharini, au yeyote apigaye au auaye kitu chochote, au amchinjaye mnyama au ndege, au yeyote ashikaye mnyama au ndege au samaki, au yeyote afungaye au afanyaye vita siku za Sabato:
13 Mtu atakayefanya lolote kati ya mambo haya siku ya Sabato atakufa, ili wana wa Israeli wazishike Sabato kulingana na amri kuhusu Sabato za nchi, kama ilivyoandikwa katika mbao, ambazo alinipa mikononi mwangu, ili nikuandikie sheria za majira, na majira kulingana na mgawanyo wa siku zao. Hili ndilo hesabu ya mgawanyo wa siku imekamilika.